

Վայոց Ձորի մարզի Վայք համայնքի Սարսիվան բնակավայրի տարածքում նախատեսվող 6ՄՎտ հզորությամբ արևային կայանի և 7000 ԿՎԱ հզորությամբ ենթակայանի կառուցման կառուցման

ՇՄԱԳ հաշվետվություն
2024թ. սեպտեմբեր

ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶԻ ՎԱՅՔ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍԱՐՍԻՎԱՆ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԻ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ 6ՄՎՏ ՀԶՈՐՈՒԹՅԱՄԲ ԱՐԵՎԱՅԻՆ ԿԱՅԱՆԻ ԵՎ 7000 ԿՎԱ ՀԶՈՐՈՒԹՅԱՄԲ ԵՆԹԱԿԱՅԱՆԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ (ՇՄԱԳ) ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Կատարող՝

«Քոնսեկոարդ» ՍՊԸ տնօրեն՝

Վ. Թևոսյան

Երևան, 2024թ.

Վայոց Ձորի մարզի Վայք համայնքի Սարավան
բնակավայրի տարածքում նախատեսվող 6ՄՎտ
հզորությամբ արևային կայանի և 7000 ԿՎԱ հզորությամբ
էներգայանի կառուցման կառուցման

ՇՄԱԳ հաշվետվություն

2024թ. սեպտեմբեր

ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

ՇԿ	Շինարարության կապալառու
ԲՀՏ	Բնապահպանության և հանքարդյունաբերության տեսչություն
ՇՄՍԱԳ	Շրջակա միջավայրի վրա և սոցիալական ազդեցության գնահատում
ԲՍԿՊ	Բնապահպանական և սոցիալական կառավարման պլան
ԱԱՇՄ	Առողջություն, անվտանգություն, շրջակա միջավայր
ԻԳ	Իրականացնող գործակալություն
ԿՎ	Կիլովոլտ
ԿՎտժ	Կիլովատտ-ժամ
ՏԻՄ	Տեղական ինքնակառավարման մարմին
ՄՎտժ	Մեգավատտ-ժամ
ԲՆ	Բնապահպանության նախարարություն
ՍԿ	Սպասարկման (շահագործման) կապալառու
ՕՀԳ	Օդային հաղորդման գիծ
ԾԱԱ	Ծրագրի ազդակիր անձինք
ՖՄՌ	Ֆիզիկական մշակութային ռեսուրսներ
ԱՊՄ	Անհատական պաշտպանության միջոցներ
ՀՀ	Հայաստանի Հանրապետություն
ՊՈԱԿ	Պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն

ԲՈՎԱՆՂԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	5
2.	ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿԸ	5
3.	ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՕՐԵՆՍԴՐԱԿԱՆ ԵՎ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ	6
3.1.	ՀՀ ազգային օրենսդրությունը	6
3.2.	Հայաստանի Հանրապետության մասնակցությունը միջազգային նապահպանական կոնվենցիաներին	14
3.3.	Վարչական (կազմակերպական) շրջանակը	16
4.	ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՏԱՐԱԾՔԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ	19
5.	ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ	23
5.1.	Աշխարհագրական դիրքը և ռելիեֆը	23
5.2.	Մեյամիկա և երկրաբանություն	23
5.3.	Հիդրոերկրաբանություն	27
5.4.	Կլիմա և օդային ավազան	27
5.5.	Մթնոլորտային օդ	30
5.6.	Աղմուկ և թրթռում	31
5.7.	Ջրային ռեսուրսներ	32
5.8.	Հողային ռեսուրսներ	33
5.9.	Բուսական և կենդանական աշխարհ	36
5.9.1	Բուսական աշխարհ	36
5.9.2	Կենդանական աշխարհ	43
5.10.	Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ	50
5.11.	Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ	50
5.12.	Բնության հուշարձաններ	50
5.13.	Սոցիալական և մշակութային ռեսուրսներ	53
6.	ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ	59
6.1.	Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը	59
6.2.	Տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ	61
6.3.	Պաշտպանական հողանցում	68
6.4.	Նախատեսվող գործունեության իրականացման ժամանակացույցը	70
7.	ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ	70
7.1.	<<Ոչ մի գործողություն>> այլընտրանքային տարբերակ	70

7.2. Ծրագրի առավելությունները	71
8. ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ԲՆԱՌԵՍՈՒՐՄՆԵՐ ԵՎ ՆՅՈՒԹԵՐ	71
8.1. Ջուր.....	71
8.2. Օգտագործվող նյութեր,	72
9. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԿԱՆԽԱՏԵՍՎՈՂ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՓՈԽՀԱՏՈՒՅՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ.....	73
9.1. Շինարարական փուլի ազդեցությունը և մեղմող միջոցառումները	73
9.1.1. Օդային ավազան.....	73
9.1.2. Ջրային ավազան.....	75
9.1.3. Թափոնների կառավարում	76
9.1.4. Հողային ռեսուրսներ	77
9.1.5. Կենսաբազմազանություն	77
9.1.6. Պատմամշակութային հուշարձաններ	78
9.1.7. Էկոլոգիապես զգայուն տարածքներ	78
9.1.8. Արտակարգ իրավիճակներ.	78
9.1.9. Աղմուկ և թրթռում	79
9.1.10. Սոցիալական ազդեցությունների մեղմացումը շինարարության փուլում	80
9.1.11. Աշխատանքի անվտանգություն և առողջություն.....	80
9.1.12. Հակահրդեհային միջոցառումներ.....	81
9.1.13. Բարեկարգում և կանաչապատում	82
9.2. Բնապահպանական ազդեցությունները և դրանք մեղմող միջոցառումները կայանի շահագործման փուլում	82
9.2.1. Օդային ավազան.	82
9.2.2. Ջրային ռեսուրսներ.....	82
9.2.3.Թափոնների կառավարում	83
9.2.4. Հողային ռեսուրսներ	83
9.2.5. Կենսաբազմազանություն.....	83
9.2.6. Աղմուկ.....	84
9.3. Տարածքի վերականգնում կայանի շահագործումից հետո.....	84
9.4. Սոցիալական ծրագիր.....	84
9.5. Սոցիալական ազդեցությունը և մեղմացնող միջոցառումներ	84
9.5.1. Հետազոտության մեթոդաբանությունը.....	84
10. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻՆ ՀԱՍՑՎՈՂ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎՆԱՍԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ	85

11. ՌԻՍԿԵՐԻ ՆՎԱԶԵՑՄԱՆ ԵՎ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ՊԼԱՆ.....87

12. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՆՐՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՄԱՆ, ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԼՍՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ88

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1՝ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ.
ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ89

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2՝ ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆՆԵՐ 104

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3՝ ԲԱՇԽՄԱՆ ՑԱՆՑԻՆ ՄԻԱՑՄԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ՏՐԱՄԱԴՐՎԱԾ «ՀԷՑ»ՓԲԸ-Ի ԿՈՑՄԻՑ..... 112

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4՝ ԷԼԵԿՏՐԱԷՆԵՐԳԻԱՅԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԼԻՑԵՆԶԻԱ..... 113

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5՝ ԱՎԱԳԱՆՈՒ ՈՐՈՇՈՒՄ ԵՎ ՍԵՐՎԻՏՈՒՏԻ ՎԿԱՅԱԿԱՆ 120

120

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6՝ ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶԻ ՎԱՅՔ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍԱՐԱՎԱՆ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐՈՒՄ «ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ-Ի ԿՈՂՄԻՑ ԱՐԵՎԱՅԻՆ ԷՆԵՐԳԱԿԱՅԱՆԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՈՒՄ ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ՊԱՏՄԱ-ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳԱՀԱՏԱԿԱՆ-ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ..... 123

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ձեռնարկող	«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ Տնօրեն՝ Աշոտ Մկրտչյան
Ձեռնարկողի իրավաբանական հասցեն	ՀՀ, ք. Երևան 0010, Կենտրոն, Հյուսիսային Պողոտա /Շենք 12 / 23 Բն.
Պետական ռեգիստրի գրանցման համարը	271.110.1052217
Գրանցման տարեթիվը	01.08.2019թ.
Նախատեսվող գործունեության անվանումը	Վայոց Ձորի մարզի Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի տարածքում նախատեսվող 6ՄՎտ հզորությամբ արևային կայանի և 7000 ԿՎԱ հզորությամբ ենթակայանի կառուցում (արևային էլեկտրակայաններ՝ 3 հա եւ ավելի տարածք զբաղեցնող)
Նախատեսվող գործունեության նպատակը	Արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայանի կառուցում
Նախատեսվող գործունեության իրականացման վայրը	ՀՀ, Վայոց Ձորի մարզ, Վայք համայնք, Սարավան բնակավայր
ՇՄԱԳ հաշվետվության մշակող	«Քոնսեկոարդ» ՍՊԸ

2. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿԸ

Նախատեսվող կայանը կառուցվելու է սեփականության իրավունքով «ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊ ընկերությանը պատկանող հողամասերում, որոնք գտնվում են Վայոց Ձորի մարզի Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրում: Տարածքի ընդհանուր մակերեսը կազմում է մոտ 8.92 հա (սեփականության վկայականները ներկայացված են Հավելված 2-ում): Նշված տարածքներում նախատեսվում է կառուցել 6ՄՎտ հզորությամբ արևային կայան և 7000ԿՎԱ հզորությամբ ենթակայան և մոտ 1200մ երկարությամբ 6ԿՎ հզորությամբ երկմալուխանի գծով իրականացնել միացում գործող 110/10/06ԿՎ «Որոտան 2» էլեկտրահաղորդման գծին: Նախատեսվող արևային կայանի նպատակը էլեկտրաէներգիայի արտադրությունն է: Ներկայացված Ծրագրի նախագծող ընկերությունն է «ԷկոՎիլ» ՍՊԸ-ն:

Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2022թ. դեկտեմբերի 28-ի, №573-Ա որոշման համաձայն՝ «ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊ ընկերությանը տրամադրվել է ԼԷՆ№0755 էլեկտրաէներգիայի արտադրության լիցենզիա՝ մինչև 2045թ. նոյեմբերի 30-ը գործողության ժամկետով (Հավելված 4): «ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊ ընկերությունը դիտարկում է արևային էլեկտրակայանի արտադրած էներգիայի

վաճառք՝ երկարաժամկետ ժամանակահատվածում: Այն էներգետիկ համակարգի կայունությանը նպաստող ծրագիր է, ինչպես նաև այլընտրանքային էներգետիկայի ոլորտում ներդրում, որը դրական ազդեցություն կունենա երկրում տնտեսական, բնապահպանական, էներգետիկ և ռազմավարական ուղղությունների զարգացման վրա:

Ներկայումս, նշված տարածքում չի իրականացվում որևէ գործունեություն: Տարածքը ամայի է և ներկայացված գործունեության արդյունքում չեն կառուցվելու այլ շինություններ:

3. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՕՐԵՆՍԴՐԱԿԱՆ ԵՎ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ

Սույն գլուխը ներկայացնում է արևային կայանների շինարարությանն ու շահագործմանն առնչվող շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը կարգավորող ազգային և միջազգային իրավական և մեթոդական փաստաթղթերը, ներառյալ բնապահպանական քաղաքականությունը, շրջանակային և ճյուղային օրենսդրական ակտերը՝ հողային հարաբերությունների, առողջության և անվտանգության հարցերով:

3.1. ՀՀ ազգային օրենսդրությունը

Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրություն

Ըստ ՀՀ Սահմանադրության (ընդունվել է 1995թ., փոփոխվել 2005 և 2015 թվականներին) 10-րդ հոդվածի «Պետությունն ապահովում է շրջակա միջավայրի պահպանությունը և վերականգնումը, բնական պաշարների ողջամիտ օգտագործումը»:

Հոդված 33.2-ով սահմանված է որ. «Յուրաքանչյուր ոք իրավունք ունի ապրելու իր առողջությանը և բարեկեցությանը նպաստող շրջակա միջավայրում, պարտավոր է անձամբ և այլոց հետ համատեղ պահպանել և բարելավել շրջակա միջավայրը»:

1991 թվականից առ այսօր ավելի քան 25 օրենսգրքեր և օրենքներ են ընդունվել, որոնք կարգավորում են շրջակա միջավայրի հետ կապված իրավահարաբերությունները:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և պաշտպանության մասին համապատասխան ազգային օրենքը հետևյալն է.

✓ «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ Օրենք (հունիսի 21, 2014): Սույն հաշվետվությունը մշակվել է համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման եվ փորձաքննության մասին» օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին (մայիսի 3, 2023) օրենքի դրույթների և պահանջների:

Կարևոր է նաև հաշվի առնել բնապահպանական որոշող կարգավորող հետևյալ իրավական ակտերը.

➤ «Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին» ՀՀ օրենքը (1991, թարմացված 2006-ին),

- ՀՀ բնակչության սանիտարահամաձարակային անվտանգությունն ապահովող օրենք (1992),
- «Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին օրենք» (1994 թ.),
- «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին» ՀՀ օրենք (1998),
- «Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների մասին» ՀՀ օրենք (1998),
- «Բուսական աշխարհի մասին» (1999) օրենք,
- «Կենդանական աշխարհի մասին» օրենք (2000),
- «ՀՀ հողային օրենսգիրք» (2001),
- «Հիդրոօթերևութաբանական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքը (2001),
- «Բնապահպանական կրթության մասին» ՀՀ օրենք (2001),
- «Ընդերքի մասին օրենսգիրքը» (2002),
- «ՀՀ ջրային օրենսգիրք» (2002),
- «Մեյսմիկ պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքը (2002),
- «Թափոնների մասին» օրենք (2004),
- «Ջրօգտագործողների միությունների և ընկերությունների մասին» օրենքը (2002),
- «Բնապահպանական վերահսկողության մասին» օրենք (2005),
- «Անտառային օրենսգիրքը» (2005),
- «Բնապահպանական վճարների դրույքաչափերի մասին» ՀՀ օրենքը (2006),
- «Տրանսպորտի մասին» ՀՀ օրենք (1998),
- «Ավտոմոբիլային ճանապարհների մասին» ՀՀ օրենք (1996),
- «Ջրի ազգային ծրագրի մասին» ՀՀ օրենքը (2006),
- «Սևանա լճի մասին ՀՀ օրենքը (2001),
- «Հողօգտագործման հսկողության և պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքը (2008 թ.),
- «Հանրային ծանուցման և քննարկումների իրականացման կարգը սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության 2014 թ. նոյեմբերի 19-ի N 1325-N որոշում,
- 2002 թվականի մայիսի 30-ի՝ «Սևան ազգային պարկ» պետական հիմնարկը վերակազմակերպելու, «Սևան ազգային պարկի և «Սևան» ազգային պարկ» ՊՈԱԿ-ի կանոնադրությունը հաստատելու մասին 927-Ն որոշում,
- 2014 թվականի սեպտեմբերի 25-ի՝ ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների ռազմավարությունը, պահպանության և օգտագործման բնագավառում պետական ծրագիրը և միջոցառումները հաստատելու մասին 1059-Ա որոշում,
- «Հայաստանի Հանրապետության կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հունվարի 29-ի N 71-Ն որոշում,

➤ «Հայաստանի Հանրապետության բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հունվարի 29-ի N 72-Ն որոշում,

➤ «Հայաստանի Հանրապետության բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության եվ բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության 2014 թվականի հուլիսի 31-ի N 781 որոշում,

➤ ՀՀ կառավարության 2008 թվականի օգոստոսի 14-ի N 967-Ն որոշում,

➤ ՀՀ Առողջապահության նախարարի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարակենցաղային սենքերի» N 2.2.8-003-12 սանիտարական կանոնները եվ նորմերը հաստատելու մասին հրաման,

➤ «Պատմության եվ մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական հաշվառման, ուսումնասիրման, պահպանության, ամրակայման, նորոգման, վերականգնման եվ օգտագործման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 2002 թվականի ապրիլի 20-ի N 438 որոշում:

Գնահատման ընթացքում հաշվի են առնվել նաև բնապահպանական այլ օրենքների որոշ դրույթներ: Դրանք առնչվում են օդի պահպանությանը, մշակութային և պատմության հուշարձաններին, բուսական և կենդանական աշխարհներին, ջրօգտագործմանը, սեյսմիկ պաշտպանությանը, թափոններին, հիգիենային և աշխատողների պաշտպանությանը, ինչպիսիք են՝

Հայաստանի Հանրապետության հողային օրենսգրքը

Հողօգտագործման և հողի աղտոտման հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության Հողային օրենսգրքով (ընդունված 02.05.2001): Ելնելով օրենսգրքի պահանջներից ՀՀ կառավարության կողմից ընդունվել են “Հողերի ռեկուլտիվացմանը ներկայացվող պահանջների և ռեկուլտիվացման ենթակա՝ խախտված հողերի դասակարգման տեխնիկական կանոնակարգը հաստատելու մասին” (29.05.2006 թիվ 750-Ն), “Հողերն աղտոտումից պահպանելու ընդհանուր պահանջների, հողն աղտոտող վնասակար նյութերի ցանկի և հողերի աղտոտվածության աստիճանի գնահատման տեխնիկական կանոնակարգը հաստատելու մասին” (24.08.2006 թիվ 1277-Ն), “Հողի բերրի շերտի հանման նորմերի որոշմանը և հանված բերրի շերտի պահպանմանն ու օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները սահմանելու և ՀՀ կառավարության 2006 թվականի հուլիսի 20-ի թիվ 1026-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին” (02.11.2017 թիվ 1404-Ն), ինչպես նաև 02.11.2017 N1404-Ն որոշումները:

ՀՀ Կառավարության 2021 թվականի օգոստոսի 18-ի «Ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների նախահաշվային արժեքների հաշվարկման և վերահաշվարկման կարգը» ընդունվել է ՀՀ փոխվարչապետի N1352-Ն հրամանով:

Նախատեսվող արևային կայանի և ՕԳ հողատարածքների օգտագործման հարցերը կարգավորվում են համաձայն հողային օրենսգրքի պահանջների:

Հայաստանի Հանրապետության ջրային օրենսգիրք

Ջրօգտագործման, ջրահեռացման, մակերեսային և ստորգետնյա ավազանների օգտագործման և պահպանության հարցերը կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության ջրային օրենսգրքով (ընդունված 04.06.2002) և Հայաստանի Հանրապետության «Հայաստանի Հանրապետության ջրի ազգային ծրագրի մասին» օրենքով:

ՀՀ մակերևութային ջրերի էկոլոգիական նորմերը սահմանվել են ՀՀ կառավարության 27.01.2011թ. N75-Ն որոշմամբ հաստատված “Կախված տեղանքի առանձնահատկություններից՝ յուրաքանչյուր ջրավազանային կառավարման տարածքի ջրի որակի ապահովման նորմեր”-ով:

Արևային կայանը էլեկտրական էներգիա արտադրելու համար ջրի կարիք չունի, ջուրը սահմանափակ ծավալով օգտագործվելու է շինարարության ընթացքում, ինչպես նաև աշխատողների կենցաղային կարիքների համար:

Հայաստանի Հանրապետության ընդերքի մասին օրենսգիրք

ՀՀ տարածքում ընդերքօգտագործման սկզբունքներն ու կարգը, ընդերքն օգտագործելիս բնությունը և շրջակա միջավայրը վնասակար ազդեցություններից պահպանության խնդիրները, աշխատանքների կատարման անվտանգության ապահովման, ինչպես նաև ընդերք օգտագործման ընթացքում պետության և անձանց իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանության հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության 2011թ. նոյեմբերի 28 ընդերքի մասին օրենսգրքով:

Եթե արևային կայանի շինարարության համար պահանջվի օգտագործել սեփական հանքավայրի ավազ կամ խիճ, բոլոր ձևակերպումները և գրանցումները պետք է կատարվեն համաձայն այս օրենսգրքի պահանջների:

Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգիրք

Սույն օրենսգիրքը ընդունվել է 2004 թվականի նոյեմբերի 9-ին, այն կարգավորում է կոլեկտիվ եւ անհատական աշխատանքային հարաբերությունները, սահմանում է այդ հարաբերությունների ծագման, փոփոխման եւ դադարման հիմքերն ու իրականացման կարգը, աշխատանքային հարաբերությունների կողմերի իրավունքներն ու պարտականությունները, պատասխանատվությունը, ինչպես նաև աշխատողների անվտանգության ապահովման ու առողջության պահպանման պայմանները:

Աշխատանքային պայմանագիրը համաձայնություն է աշխատողի եւ գործատուի միջեւ, կազմված համաձայն աշխատանքային օրենսգրքի, այլ նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջների հիման վրա:

Արևային կայանի կառուցման ժամանակ համապատասխան գործառույթներ իրականացնելիս անհրաժեշտ է առաջնորդվել աշխատանքային օրենսգրքի

պահանջներով:

“Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության և փորձաքննության մասին” Հայաստանի Հանրապետության օրենք (2014)

Յուրաքանչյուր նախատեսվող գործունեություն՝ շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցություն ունեցող ուսումնասիրություն, արտադրություն, կառուցում, շահագործում, վերակառուցում, ընդլայնում, տեխնիկական և տեխնոլոգիական վերազինում, վերապրոֆիլավորում, կոնսերվացում, տեղափոխում, լուծարում, փակում, որը կարող է ազդեցություն ունենալ շրջակա միջավայրի վրա, ենթակա է բնապահպանական փորձաքննության, համաձայն “Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին” 2014թ.-ի Հայաստանի Հանրապետության օրենքի: Վերը նշված օրենքի 12-րդ հոդվածով սահմանված են շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության ենթակա հիմնադրությամբ փաստաթղթերը և նախատեսվող գործունեության տեսակները:

Օրենքը դասակարգում է գործունեության տեսակները ըստ ծավալների և ազդեցության մակարդակի՝ “Ա” և “Բ” կատեգորիաների: Կատեգորիաները որոշված են ելնելով գործունեության ծավալներից և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության մակարդակից:

Փորձաքննությունն իրանացվում է մեկ փուլով՝ երկու հանրային լսումներով: Առաջին հանրային լսումը կազմակերպվում է ազդակիր համայնքի կողմից: Հանրային լսումից և քննարկումից հետո, քննարկման նյութերը, ՇՄԱԳ հաշվետվությունը և օրենքով պահանջով այլ անհրաժեշտ փաստաթղթերը ներկայացվում են ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն:

“Ա” կատեգորիայի համար փորձաքննությունը տևում է 80 աշխատանքային օր, իսկ “Բ” կատեգորիայի համար՝ 40 աշխատանքային օր, որի ընթացքում կազմակերպվում են երկրորդ հանրային քննարկումները: Գործընթացի ավարտին տրվում է փորձաքննական եզրակացություն:

“Հայաստանի Հանրապետության բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովման մասին” ՀՀ օրենք /12.12.1992թ./

Սույն օրենքը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովման իրավական, տնտեսական և կազմակերպական հիմքերը, ինչպես նաև պետության կողմից նախատեսվող այն երաշխիքները, որոնք բացառում են մարդու օրգանիզմի վրա շրջակա միջավայրի վնասակար և վտանգավոր գործոնների ազդեցությունը և բարենպաստ պայմաններ ապահովում նրա և ապագա սերունդների կենսունակության համար:

Աշխատանքների կազմակերպման ժամանակ անձնակազմի սանիտարահամաճարակային անվտանգության խնդիրները պետք է կարգավորվեն ըստ այս օրենքի:

“Բնակչության բժշկական օգնության և սպասարկման մասին” ՀՀ օրենք

/04.03.1996թ./

Սույն օրենքը սահմանում է մարդու առողջության պահպանման սահմանադրական իրավունքի իրականացումն ապահովող բժշկական օգնության և սպասարկման կազմակերպման, իրավական, տնտեսական եւ ֆինանսական հիմունքները:

Գործունեության իրականացման ընթացքում աշխատողների և մերձակա բնակչության առողջության ապահովման խնդիրները կարգավորվում են սույն օրենքով:

«Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին» ՀՀ օրենք

Օրենքն ընդունվել է 1998 թվականի նոյեմբերի 11-ին:

Սույն օրենքը սահմանում է հուշարձանների պահպանության եւ օգտագործման բնագավառի իրավական հիմքերը: Այն կարգավորում է գործունեության ընթացքում ծագող հարաբերությունները:

Հոդված 15-ում ներկայացվում է Հուշարձանների և պատմական միջավայրի պահպանության ապահովման միջոցառումների համակարգը, այդ թվում հուշարձանների հայտնաբերումը և պետական հաշվառումը, հուշարձանների պահպանության գոտիների սահմանումը:

Հոդված 22-ում ներկայացվում է հուշարձաններ ներառող տարածքներում շինարարական և այլ աշխատանքների համար հողի հատկացումները, նախագծերի համաձայնեցումը և այդ աշխատանքների ընթացքում հուշարձանների պահպանության ու անվթարության ապահովումը:

Արևային կայանի կառուցման ընթացքում պատմամշակութային արժեքների հետ կապված բոլոր խնդիրները պետք է կարգավորվեն ըստ այս օրենքի:

Հայաստանի Հանրապետության բուսական աշխարհի մասին օրենք

ՀՀ պետական քաղաքականությունը բնական բուսական աշխարհի գիտականորեն հիմնավորված պահպանության, պաշտպանության, օգտագործման և վերարտադրության բնագավառում սահմանում է «Բուսական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենքը (ընդունված 23.11.1999 թ.):

Կառուցվող արևային կայանի տարածքում բնական բուսականության պահպանության, միջոցառումների կատարման հարցերը կարգավորվում են այս օրենքով:

Հայաստանի Հանրապետության կենդանական աշխարհի մասին օրենք

ՀՀ տարածքում կենդանական աշխարհի վայրի տեսակների պահպանության, պաշտպանության, վերարտադրության և օգտագործման պետական քաղաքականությունը սահմանում է «Կենդանական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենքը (ընդունված 03.04.2000թ.):

Կառուցվող արևային կայանի տարածքում վայրի կենդանիների պահպանության,

միջոցառումների կատարման հարցերը կարգավորվում են այս օրենքով:

Այս օրենքների պահանջների կատարումը ապահովելու համար ՀՀ կառավարության կողմից 29.01.2010 թ. թիվ 71-Ն որոշմամբ հաստատվել է ՀՀ կենդանիների կարմիր գիրքը և 29.01.2010 թ. թիվ 72-Ն որոշմամբ հաստատվել է ՀՀ բույսերի կարմիր գիրքը:

Հայաստանի Հանրապետության թափոնների մասին օրենք

Թափոնների հավաքման, փոխադրման, պահման, մշակման, օգտահանման, հեռացման, ծավալների կրճատման և դրանց հետ կապված այլ հարաբերությունների, ինչպես նաև մարդու առողջության և շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելման իրավական և տնտեսական հիմքերը կարգավորվում են «Թափոնների մասին» ՀՀ օրենքով (ընդունված 24.11.2004):

ՀՀ բնապահպանության նախարարի 26.11.2006 թ. N 342-Ն հրամանով հաստատել է «ՀՀ տարածքում գոյացող արտադրության և սպառման թափոնների ցանկը»:

ՀՀ բնապահպանության նախարարի 25.12.2006 թ. N 430-Ն հրամանով հաստատել է «Ըստ վտանգավորության դասակարգված թափոնների ցանկը»:

Շինարարական և կենցաղային թափոնների կառավարումը պետք է իրականացվի ըստ սույն օրենքի պահանջների:

Բնապահպանական վերահսկողության մասին ՀՀ օրենք (2005)

Սույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետությունում բնապահպանական օրենսդրության նորմերի կատարման նկատմամբ վերահսկողության կազմակերպման ու իրականացման խնդիրները եւ սահմանում է Հայաստանի Հանրապետությունում բնապահպանական օրենսդրության նորմերի կատարման նկատմամբ վերահսկողության առանձնահատկությունների, կարգերի, պայմանների, դրանց հետ կապված հարաբերությունների եւ բնապահպանական վերահսկողության իրավական ու տնտեսական հիմքերը:

Կայանի շինարարության և շահագործման ընթացքում բնապահպանական օրենսդրության կատարումը վերահսկվելու է բնապահպանական և ընդերքի տեսչական մարմնի կողմից համաձայն սույն օրենքի դրույթների:

Հայաստանի Հանրապետության բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին օրենք

Հայաստանի Հանրապետության բնության հատուկ պահպանվող տարածքների՝ որպես բնապահպանական, տնտեսական, սոցիալական, գիտական, կրթական, պատմամշակութային, գեղագիտական, առողջապահական, ռեկրեացիոն արժեք ներկայացնող էկոհամակարգերի, բնության համալիրների ու առանձին օբյեկտների բնականոն զարգացման, վերականգնման, պահպանության, վերարտադրության և օգտագործման պետական քաղաքականության իրավական հիմունքները կարգավորում է «Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին» ՀՀ օրենքը (ընդունված 27.11.2006 թ.):

Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարարի 6 մայիսի 2002թ. N 138 հրաման “Աղմուկն աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում և բնակելի կառուցապատման տարածքներում” N2-III – 11.3 սանիտարական նորմերը հաստատելու մասին”

Նշված սանիտարական նորմերով սահմանվել են արտադրական, սպասարկման և այլ տեսակի գործունեության արդյունքում առաջացող աղմուկի ազդեցության մակարդակը և ցուցանիշները:

Առողջապահության նախարարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի թիվ 15-Ն հրամանով հաստատված սանիտարական կանոնների և նորմերի պահանջներ:

Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարարի 17 մայիսի 2006 թվականի N533-Ն հրաման “Աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում թրթռման (վիբրացիայի) հիգիենիկ նորմերը ՀՆN 2.2.4-009-06 հաստատելու մասին”

Հիգիենիկ նորմերը սահմանում են թրթռման դասակարգումը, նորմավորվող չափորոշիչները, աշխատատեղում թրթռման սահմանային թույլատրելի մակարդակները ու բնակելի և հասարակական շենքերում թրթռման թույլատրելի մակարդակները:

ՀՀ կառավարության 10.12.2015 թ. N 54-13 արձանագրային որոշում «ՀՀ էներգետիկ համակարգի երկարաժամկետ (մինչև 2036թ.) զարգացման ուղիները» հաստատելու մասին:

Սույն փաստաթղթի հիմքում դրված է ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության աջակցությամբ մշակված ՀՀ էներգետիկ համակարգի նվազագույն ծախսերով զարգացման ծրագիրը: Այդ ծրագիրը 2014 և 2015 թվականներին լայն քննարկման առարկա է դարձել ՀՀ կառավարությունում և Հանրային Խորհրդում, շահագրգիռ գերատեսչությունների, միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների մասնակցությամբ:

“Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկ անվտանգության ապահովման հայեցակարգը” (հաստատվել ՀՀ նախագահի կողմից 23.10.2013թ.)

Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկ անվտանգության ապահովման հայեցակարգը (այսուհետ՝ Հայեցակարգ) նպատակաուղղված է ապահովելու Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկ անվտանգությունը՝ Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության ռազմավարության դրույթներին համահունչ:

Էներգետիկ անվտանգությունը քաղաքական, տնտեսական, իրավական, կազմակերպական, մեթոդական և այլ բնույթի միջոցառումների համալիր է, որն ապահովում է պետության կարիքների բավարարման համար մատչելի գներով, որակյալ և հուսալի էներգամատակարարում ամենօրյա պայմաններում, ինչպես նաև արտակարգ իրավիճակներում և պատերազմի ժամանակ:

Այս փաստաթուղթը նաև նպատակ ունի երաշխավորել, որ ՀՀ ներգրավվելու է միջազգային կազմակերպությունների, Եվրամիության, Ռուսաստանի Դաշնության և ԱՄՆ կողմից կազմակերպվող տարածաշրջանային ծրագրերին և ընդգծում է էներգետիկ ռեսուրսների և վառելիքի երկարաժամկետ ռազմավարական ծրագրերի կարևորությունը:

3.2. Հայաստանի Հանրապետության մասնակցությունը միջազգային նապահպանական կոնվենցիաներին

Հայաստանի Հանրապետությունը ստորագրել և վավերացրել է մի շարք միջազգային կոնվենցիաներ և արձանագրություններ՝ առաջինը ստորագրելով Ռամսարի կոնվենցիան 1993 թ.-ին՝ խոնավ տարածքների պահպանության մասին: Այս ծրագրի համար առանձնահատուկ կարևորություն ունի այն փաստը, որ ՀՀ-ն փոխարինել է նախկին ԽՍՀՄ սահմանումներով մշակված բույսերի և կենդանիների Կարմիր գրքերը՝ ԲՊՄՄ չափորոշիչներին համապատասխան: Սույն ՇՄԱԳ հաշվետվությունը հիմնված է ԲՊՄՄ Կարմիր գրքերի վրա: Աղյուսակ 1-ում թվարկվում են համաշխարհային և տարածաշրջանային նշանակության բնապահպանական և մշակութային միջազգային այն կոնվենցիաներն ու համաձայնագրերը, որոնք ստորագրվել և/կամ վավերացվել են Հայաստանի Հանրապետության կողմից:

Աղյուսակ 1: Միջազգային բազմակողմանի բնապահպանական համաձայնագրեր, որոնք ստորագրվել և վավերացվել են Հայաստանի Հանրապետության կողմից:

	Կոնվենցիա կամ արձանագրություն. ընդունման օրն ու վայրը	Ուժի մեջ է մտել	Ստորագրվել է	Վավերացվել է	Մեկնաբանություն
1	Միջազգային նշանակության խոնավ տարածքների, հատկապես՝ ջրլող թռչունների բնադրավայրերի մասին, (Ռամսար, 1971)	1993	1993	Որպես իրավահաջորդ անդամ կցվել է ՀՀ ԱԳՆ պահանջով, 1993 թ.	
2	Կենսաբանական բազմազանության մասին կոնվենցիա (Ռիո դե Ժանեյրո, 1992)	1993	1992	1993	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1993 թ
3	Կենսաբանական անվտանգության մասին կարթագենյան արձանագրություն (Կարթեգենյա, 2000)	2004	2000	2004	
4	Կլիմայի փոփոխության մասին ՄԱԿ-ի շրջանակային կոնվենցիա (Լյու Յոքո, 1992)	1994	1992	1993	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1993 թ
	Կիոտոյի արձանագրություն	2005	1997	2002	Վերագրանցվել է

	Կոնվենցիա կամ արձանագրություն. ընդունման օրն ու վայրը	Ուժի մեջ է մտել	Ստորագրվել է	Վավերացվել է	Մեկնաբանություն
5	(Կիտտո, 1997)				ՄԱԿ-ում 1993 թ
6	Մեծ հեռավորությունների վրա օդի անդրսահմանային աղտոտվածության մասին կոնվենցիա (ժնև, 1979)	1997	1979	1996	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1997 թ
7	ՄԱԿ-ի ԵՏՀ «Անդրսահմանյան համատեքստում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման մասին» կոնվենցիա (Էսպու, 1991թ.)	1997	1991	1996	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1997 թ
	«Ռազմավարական էկոլոգիական գնահատման մասին» արձանագրություն (Կիև 2003թ.)	2011	2003	2010	
8	ՄԱԿ-ի ԵՏՀ «Արդյունաբերական վթարների անդրսահմանային ազդեցության մասին» կոնվենցիա (Յելսինկի, 1992թ.)	1997	1992	1996	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1997 թ
	Աղտոտիչների արտանետման և տեղափոխման ռեգիստրների մասին արձանագրություն (Կիև, 2003)		2003		
9	Անապատացման դեմ պայքարի մասին ՄԱԿ-ի կոնվենցիա (Փարիզ, 1994)	1997	1994	1997	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1997 թ
10	Վտանգավոր թափոնների անդրսահմանային փոխադրման և դրանց հեռացման նկատմամբ հսկողություն սահմանման մասին կոնվենցիա (Բազել, 1989)	1999	1989	1999	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1999 թ
11	Օզոնային շերտի պահպանության մասին կոնվենցիա (Վիեննա, 1985)	1999	1989	1999	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1999 թ
	Օզոնային շերտը քայքայող նյութերի մասին Մոնրեալի արձանագրություն (Մոնրեալ, 1987)	1999	1987	1999	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1999 թ
12	ՄԱԿ-ի ԵՏՀ «Շրջակա միջավայրի հարցերի առնչությամբ տեղեկատվության հասանելիության, որոշումներ ընդունելու գործընթացին հասարակայնության և մասնակցության և արդարադատության մատչելիության մասին» կոնվենցիա (Օրհուս 1998թ.)	2001	1998	2001	
13	Միջազգային առևտրում առանձին վտանգավոր քիմիական նյութերի և պեստիցիդների վերաբերյալ	2003	1998	2003	

	Կոնվենցիա կամ արձանագրություն. ընդունման օրն ու վայրը	Ուժի մեջ է մտել	Ստորագրվել է	Վավերացվել է	Մեկնաբանություն
	նախնական հիմնավորված համաձայնության ընթացակարգի կիրառման մասին կոնվենցիա (Ռոտերդամ, 1998)				
14	ՄԱԿ-ի ԵՏՀ «Արդյունաբերական վթարների անդրսահմանային ազդեցության մասին» կոնվենցիա (Չեխինկի, 1992թ.)	1997	1992	1996	
	Ջրի և առողջության մասին արձանագրություն (Լոնդոն, 1999)				Վավերացման գործընթացում է
15	Կայուն օրգանական աղտոտիչների մասին Ստոկհոլմի կոնվենցիա (Ստոկհոլմ, 2001)	2004	2001	2003	
16	Շրջակա միջավայրի փոխակերպման տեխնիկական միջոցների ռազմական կամ այլ կարգի թշնամական օգտագործումն արգելելու մասին կոնվենցիա (Ժնև, 1976)	2002	1976	2001	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 2002 թ
17	Լանդշաֆտների եվրոպական կոնվենցիա (Ֆլորենսիա, 2000)	2004	2000	2004	
18	Համաշխարհային մշակութային և բնական ժառանգության պահպանության մասին կոնվենցիա (Փարիզ, 1972)	1993	1972	1993	Որպես իրավահաջորդ անդամակցվել է ՀՀ ԱԳՆ պահանջով, 1993 թ.
19	Էներգետիկ կանոնադրության պայմանագիր (Լիսաբոն, 1994 թ.)		1994		
	Էներգախնայողության և հարակից բնապահպանական ասպեկտների վերաբերյալ էներգիայի կանոնադրության արձանագրություն (Լիսաբոն, 1994)		1994		
20	Բեռնի կոնվենցիա- Եվրոպայի վայրի բնության և բնական միջավայրի պահպանության մասին Եվրոխորհրդի կոնվենցիա (Բեռն, 1979)	2008	1979	2008	

3.3. Վարչական (կազմակերպական) շրջանակը

Այս բաժնում ներկայացված են նախագծի իրականացման մեջ ներառված հիմնական մասնակիցները և ամփոփվում է դրանց դերը եւ պարտականությունները, առաջնահերթ, բայց ոչ բացառապես բնապահպանական տեսանկյունից:

Իրականացնող գործակալություն (ԻԳ)

Ներկայացվող գործունեության ձեռնարկող է հանդիսանում՝ «ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ»

ՄՊԸ-ն (Գրանցաման համար – 271.110.1052217), որի գրասենյակի գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան 0010, Կենտրոն, Հյուսիսային Պողոտա /Շենք 12 / 23 Բն.

Մասնավորապես ՇՄՍԱԳ շրջանակներում, ԻԳ-ն պատասխանատու է լինելու ամբողջ նախագծի իրականացման մոնիթորինգի համար, որը ներառում է, բայց չի սահմանափակվում հետևյալով՝

➤ Հետևել, որ բնապահպանական կառավարման պլանի բոլոր պահանջները՝ (ներառյալ բնական միջավայրի պահպանության պլանավորումը և մեղմացնող միջոցառումները), կապված նախագծի իրականացման հետ, պատշաճորեն ներառվեն ծրագրի մրցութային փաստաթղթերի մեջ:

➤ Հետևել, որ բոլոր անհրաժեշտ թույլտվությունները և/կամ համաձայնությունները, որոնք պահանջվում են համապատասխան կառավարական մարմինների կողմից, կայանը կառուցողը ստանա նախքան նախագծի շրջանակներում որևէ շինարարական աշխատանքների մեկնարկը:

➤ Համոզվել, որ կայանը կառուցողները (կապալառուներ) լիարժեք կերպով պատկերացնում են իրենց պարտականությունները՝ շրջակա միջավայրի պահպանության խնդիրների մեղմացման հարցում՝ կապված ԲԿՊ իրականացման ընթացքում աշխատակազմի հավաքագրման և վերապատրաստման հետ:

➤ Կայանը կառուցողի կողմից ԲԿՊ իրականացման մոնիթորինգ, համաձայն մոնիթորինգի պլանի:

Կայանը կառուցող

Կայանը կառուցելու է շինարարական կապալառու ընկերությունը:

Կայանը կառուցողը պատասխանատու է բնապահպանական կառավարման համար, որը ներառում է, բայց չի սահմանափակվում հետևյալով՝

- համապատասխան օրենքների, կանոնակարգերի եւ ստանդարտների պահանջների ապահովում
- անհրաժեշտ թույլտվությունների եւ / կամ համաձայնությունների ձեռք բերում
- իրականացնել մեղմացնող միջոցառումներ՝ շինարարական փուլի ազդեցությունները նվազեցնելու համար
- ապահովել բնապահպանական և սոցիալական կառավարման պլանի միջոցառումների իրականացումը
- հետևել, որ պահպանվեն առողջության և անվտանգության պահանջները:

ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն

ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարությունը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված իր իրավասությունների սահմանում իրականացնում է շրջակա միջավայրի՝ մթնոլորտի, ջրերի, հողերի, ընդերքի, կենդանական ու բուսական աշխարհի, բնության հատուկ պահպանվող տարածքների վրա վնասակար ներգործությունների կանխարգելման կամ նվազեցման, ինչպես նաև բնական պաշարների ողջամիտ օգտագործման ու վերականգնման պետական քաղաքականության ձևավորումն ու կառավարումը:

Նախարարությունն իր պարտականությունները կատարում է աշխատակազմի և առանձնացված ստորաբաժանումների միջոցով:

ՇՄՆ իրականացնում է գործառույթներ մի քանի առանձնացված ստորաբաժանումների միջոցով.

✓ Նախատեսվող գործունեության բնապահպանական փորձաքննության ընթացակարգը իրականացվում է “Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն” ՊՈԱԿ կողմից:

ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն

ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարությունը ՀՀ գործադիր իշխանության հանրապետական մարմին է, որը մշակում և իրականացնում է ՀՀ կառավարության քաղաքականությունը, էներգետիկայի եւ բնական պաշարների կառավարման բնագավառում:

Նախարարությունն իր պարտականությունները կատարում է աշխատակազմի և առանձնացված ստորաբաժանումների միջոցով.

- Օգտակար հանածոների պաշարների գործակալություն,
- Ընդերքի տրամադրման գործակալություն,
- Էներգետիկայի պետական տեսչություն, որը տրամադրում է եզրակացություն կայանի գործարկման համար,
- Ընդերքի պետական տեսչություն,
- Ջրային տնտեսության պետական կոմիտե:

ՀՀ բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմին

ՀՀ բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմինը ստեղծվել է համաձայն «Տեսչական մարմինների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի պահանջների ՀՀ բնապահպանության նախարարության աշխատակազմի բնապահպանական պետական տեսչության և ՀՀ էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարության աշխատակազմի ընդերքի պետական տեսչության հիման վրա: Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմինը իրականացնում է վերահսկողական և (կամ) օրենքով սահմանված այլ գործառույթներ, ինչպես նաև կիրառում է պատասխանատվության միջոցներ շրջակա միջավայրի պահպանության, բնական ռեսուրսների օգտագործման, վերարտադրության և ընդերքօգտագործման բնագավառներում՝ հանդես գալով Հայաստանի Հանրապետության անունից:

Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով (ՀԾԿՀ)

Արևային կայանի շինարարության և շահագործման պայմանները սահմանվում են Էներգիայի արտադրության լիցենզիայով: Ըստ ՀՀ օրենսդրության ՀԾԿՀ էներգիա արտադրող կազմակերպությունը տրամադրում է Էներգիայի արտադրության լիցենզիա համաձայն ՀԾԿՀ 1.11.2013 թ. N374 որոշման:

Առողջապահության նախարարություն

Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարությունը

գործադիր իշխանության հանրապետական մարմին է, որը մշակում է իրականացնում է առողջապահության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության քաղաքականությունը:

Նախարարության կազմում գործում են.

Աշխատակազմի մասնագիտացված ստորաբաժանումները.

- Բժշկական օգնության քաղաքականության վարչություն,
- Մոր և մանկան առողջության պահպանման վարչություն,
- Դեղորայքային քաղաքականության և բժշկական տեխնոլոգիաների վարչություն,
- Հանրային առողջության բաժին,
- և այլն:

4. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՏԱՐԱԾՔԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

Արևային ֆոտովոլտային կայանը նախատեսվում է տեղակայել ՀՀ Վայոց Ձորի մարզի Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի վարչական տարածքում: Տարածքը զբաղեցնելու է մոտ 8,92 հա տարածք:

Համաձայն անշարժ գույքի նկատմամբ պետական գրանցման վկայականի՝ հողի նպատակային նշանակությունը էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների է, գործառնական նշանակությունը՝ էներգետիկայի:

Հողատարածքների առանձին մակերեսները և կադաստրային ծածկագրերը ներկայացված են ստորև.

Աղյուսակ 2: Տեղամասի տվյալները

N	Բնակավայր	Կադաստրային ծածկագիր	Մակերես (հա)
1	Սարավան	10-039-0306-0015	2,117
		10-039-0304-0124	1,6197
		10-039-0306-0014	3,925
		10-039-0304-0037	1,262
Ընդհանուր			8,92

Արևային կայանի տեղաբաշխման վայրն ընտրված է տեղական ինքնակառավարման մարմինների և հողատարածքի սեփականատիրոջ որոշմամբ՝ հաշվի առնելով տվյալ տարածքում արևային ճառագայթման տվյալները, ընկերության զարգացման պլանները, տեղանքում առկա ենթակառուցվածքները և այլն:

Տեղակայման աշխարհագրական կոորդինատները ներկայացված են սույն հաշվետվության համապատասխան Բաժնում (տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ): Բարձրությունը ծովի մակարդակից կազմում է մոտ 1995-2050 մետր:

Տարածքը տեղակայված է Վայոց Ձորի մարզում, Սարավան բնակավայրից դեպի հյուսիս-արևելք մոտ 1,4կմ հեռավորության վրա:

Նշված տարածքի հեռավորությունը ամենամոտ բնակավայրերից կազմում է՝

- Սարավան բնակավայր – 1.4կմ,
- Սարալանջ բնակավայր – մոտ 1.2կմ,
- Տարածքին մոտ գտնվող այլ բնակավայրեր չկան:

Դիտարկվող տարածքին ամենամոտը Դարբ և Որոտան գետերն են, որոնք սակայն գտնվում է Ծրագրի իրականացման գոտուց բավականին մեծ հեռավորության վրա և Ծրագրի իրականացման ընթացքում չեն կրի որևէ ազդեցություն:

Հեռավորությունը Դարբ գետից կազմում է մոտ 1080մ:

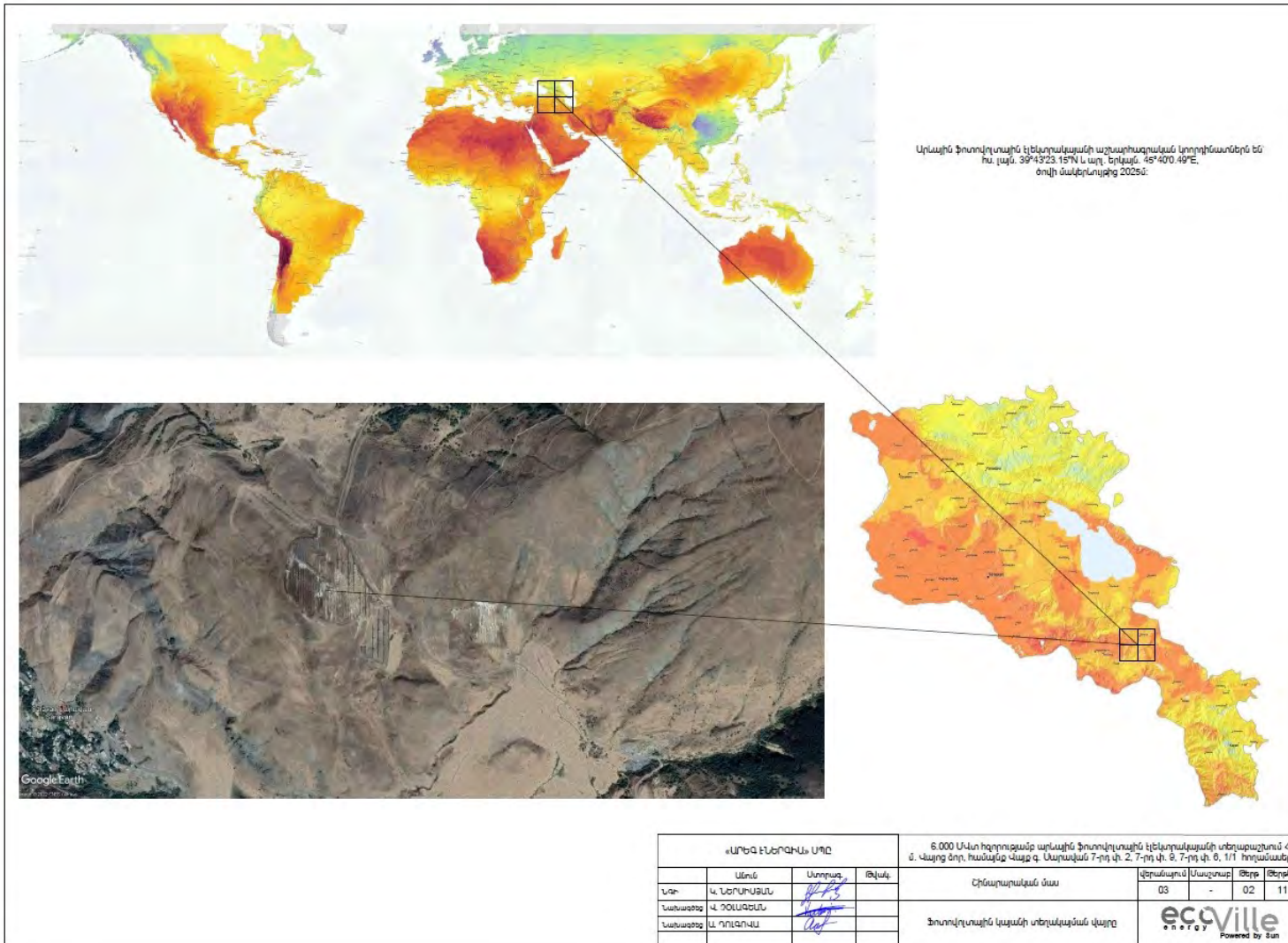
Տարածքի հեռավորությունը գործող Երևան-Մեղրի (Մ2) ավտոմայրուղուց կազմում է մոտ 1 կմ:

Ծրագրի համար նախատեսված տարածքները գտնվում են միմյանցից որոշակի հեռավորության վրա (մոտ 50-500 մետր): Սակայն կարևոր է հաշվի առնել, որ բոլոր ներակայացված տարածքների մոտեցումները իրականացվելու են նույն առկա մոտեցման ճանապարհով, ինչպես նաև այն հանգամանքը, որ վերոնշյալ հեռավորությունները զգայուն ընկալիչներից ներկայացված են ամենամոտ տարածքից՝ ուղիղ գծով:

Տարածքի իրադրային սիսեման և արբանյակահին լուսանկարը ներկայացված են ստորև:

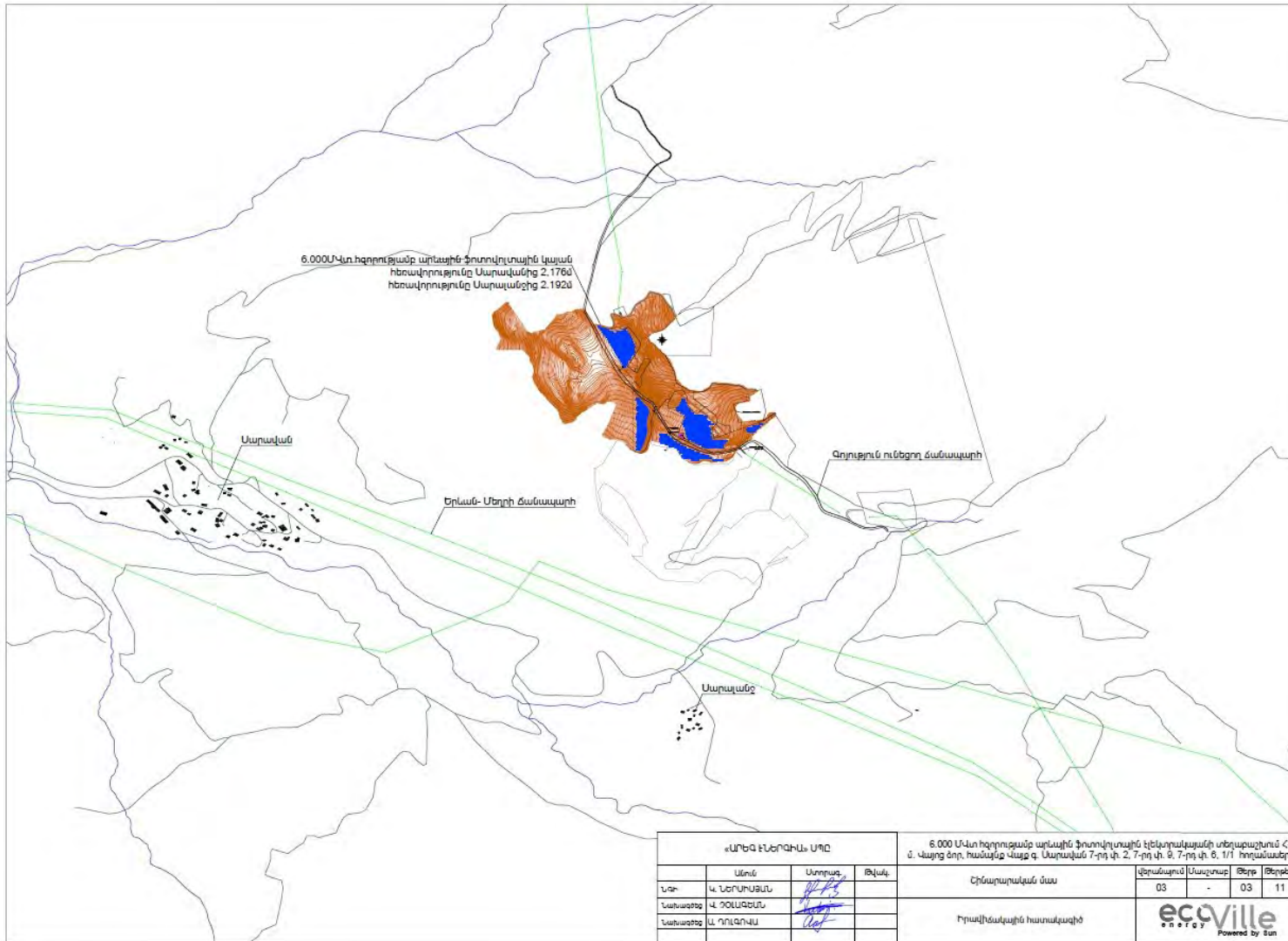

Պատկեր 1: Արբանյակային լուսանկար

Պատկեր 2: Իրադրային սխեմա

5. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

5.1. Աշխարհագրական դիրքը և ռելիեֆը

Վայոց ձորի մարզն իրենից ներկայացնում է բուրբ կողմերից լեռներով շրջապատված թասաձև գոգավորություն՝ բարդ և խիստ մասնատված մակերևույթով: Բարձրությունը ծովի մակարդակից տատանվում է 850մ-ից (Արենի) մինչև 3522մ (Վարդենիսի լեռ):

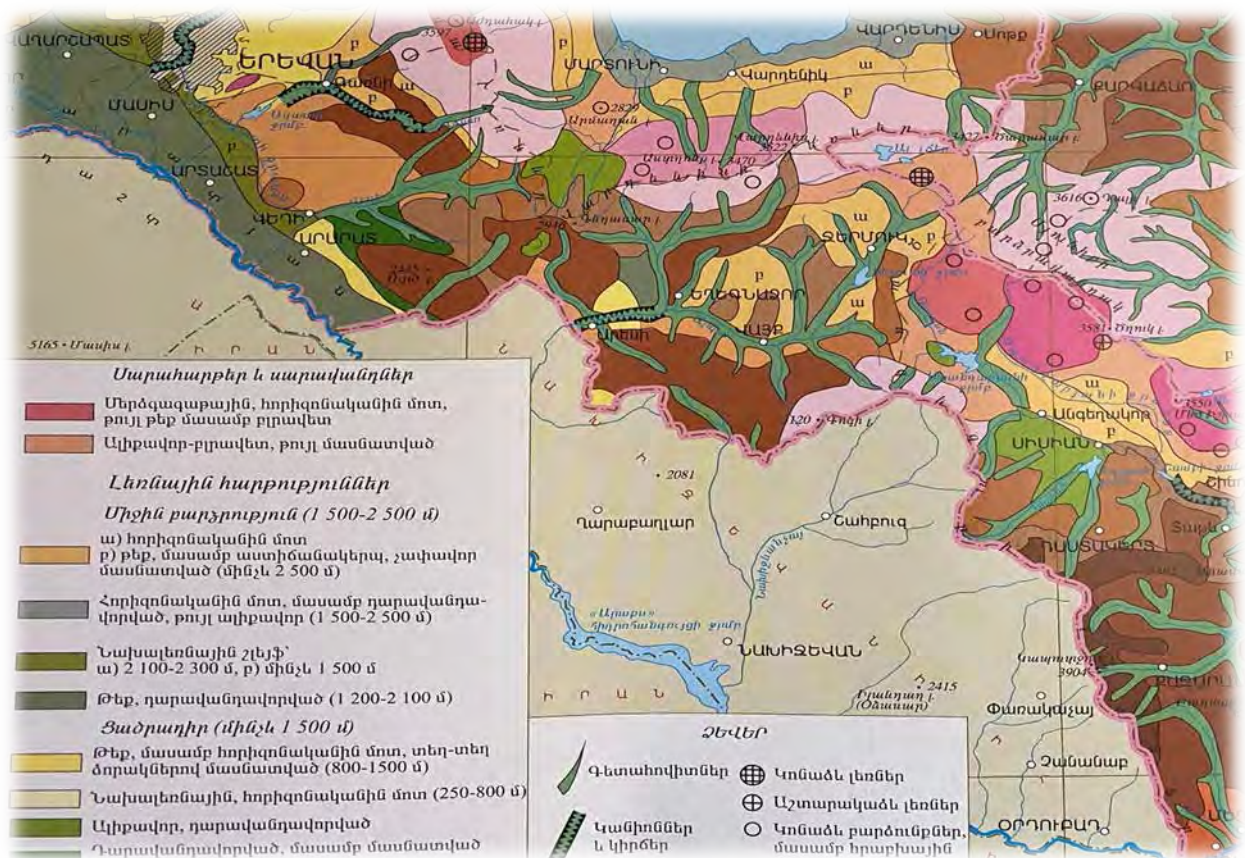
Տարածաշրջանում գերակշռում են միջին բարձրության լեռները:

Գեոմորֆոլոգիական տեսանկյունից նախատեսվող գործունեության տարածքի ռելիեֆը ընդլայնական և շեղակի լեղնաշղթաներով ու սարավանդներով է: Ռելիեֆի ձևը՝ լայն հովիտներով, ողողատով և դարավանդներով:

Ռելիեֆի ձևագրական տիպը ալիքավոր-բլրավետ, թույլ մասնատված է՝ արտահայտված թույլ ինտենսիվության դեֆլուկցիայով:

Ներկայացված գործունեությունը նախատեսվում է իրականացնել Վայոց ձորի մարզի Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի վարչական տարածքում: Հայցվող տարածքը գտնվում է միջին լեռնային բարձրության վրա, որտեղ մակերևույթը հիմնականում չոր անապատային է:

Պատկեր 3: Ռելիեֆի ձևագրական տիպերը

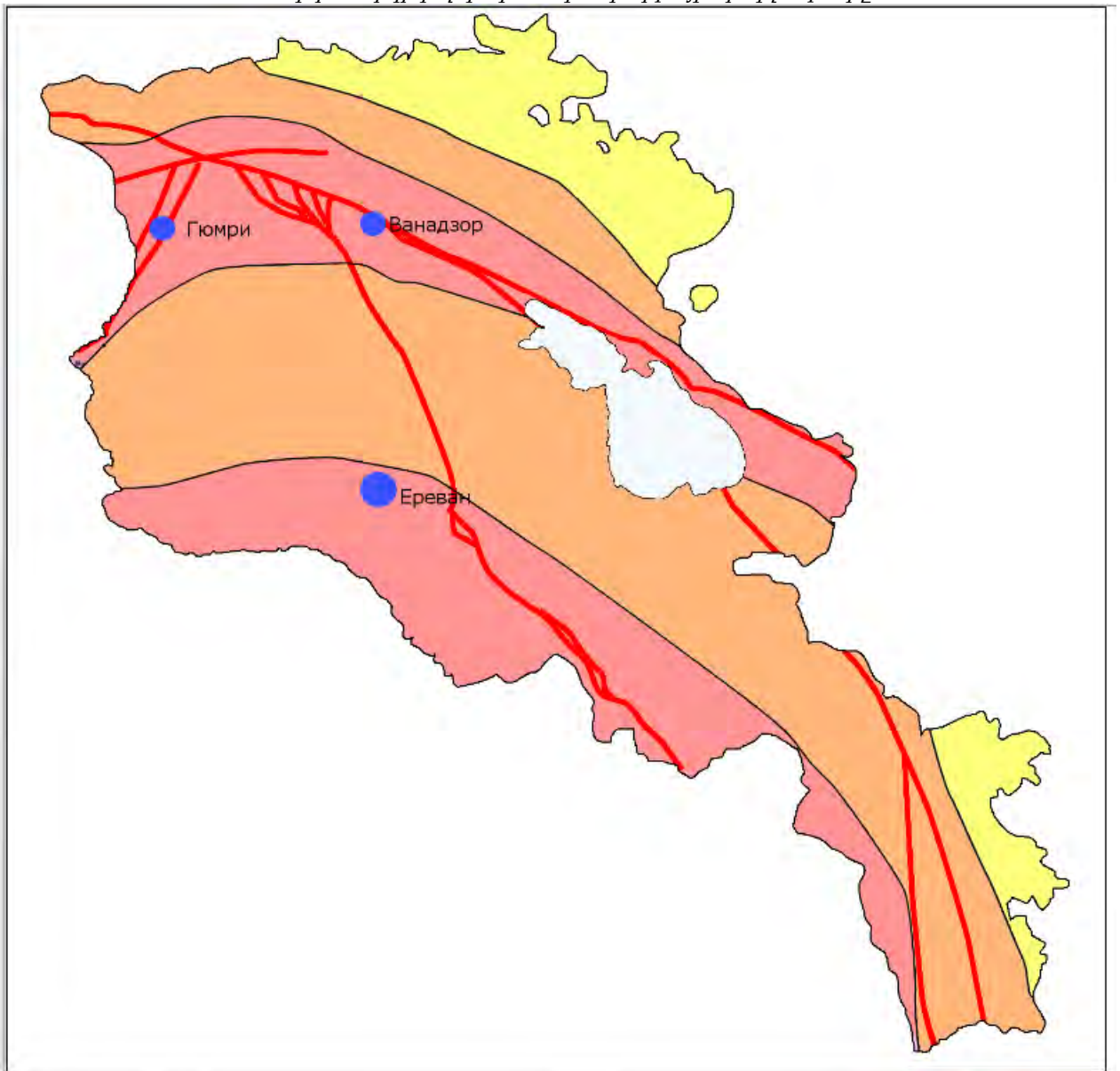
5.2. Մեյամիկա և երկրաբանություն

Հայաստանի Հանրապետությունը գտնվում է ակտիվ երկրաշարժային գոտում; Հյուսիսից հարավ առանձնացվում են հետևյալ սեյսմիկ զոնաները. Մերձքուռյան,

Սումխեթա-Ղարաբաղի, Մերձսևանյան, Կապան-Գոգորանի, Ծաղկունյաց-Զանգեզուրի, Երևան-Օրդուբադի, Ուրծ-Վայքի: Հիմնականում նշված զոնաների սահմաններով է անցնում երկրկետևի խորքային բեկվածքները, որոնցից ամենախոշորն են Սևան-Աքերայի, Շիրակ-Զանգեզուրի և Միջին Արաքսյան /Երևանյան/ բեկվածքները: Բեկվածքների այս զոնաները թափանցում են երկրկետևի 40-50 մետր խորություններ, իսկ երկրկետևի մակերեսին արտահայտվում են 5-10 կմ լայնություն ունեցող գոտիներով, որոնց բնորոշ է օֆիոլիթային զուգորդության ձևափոխված ապարներ:

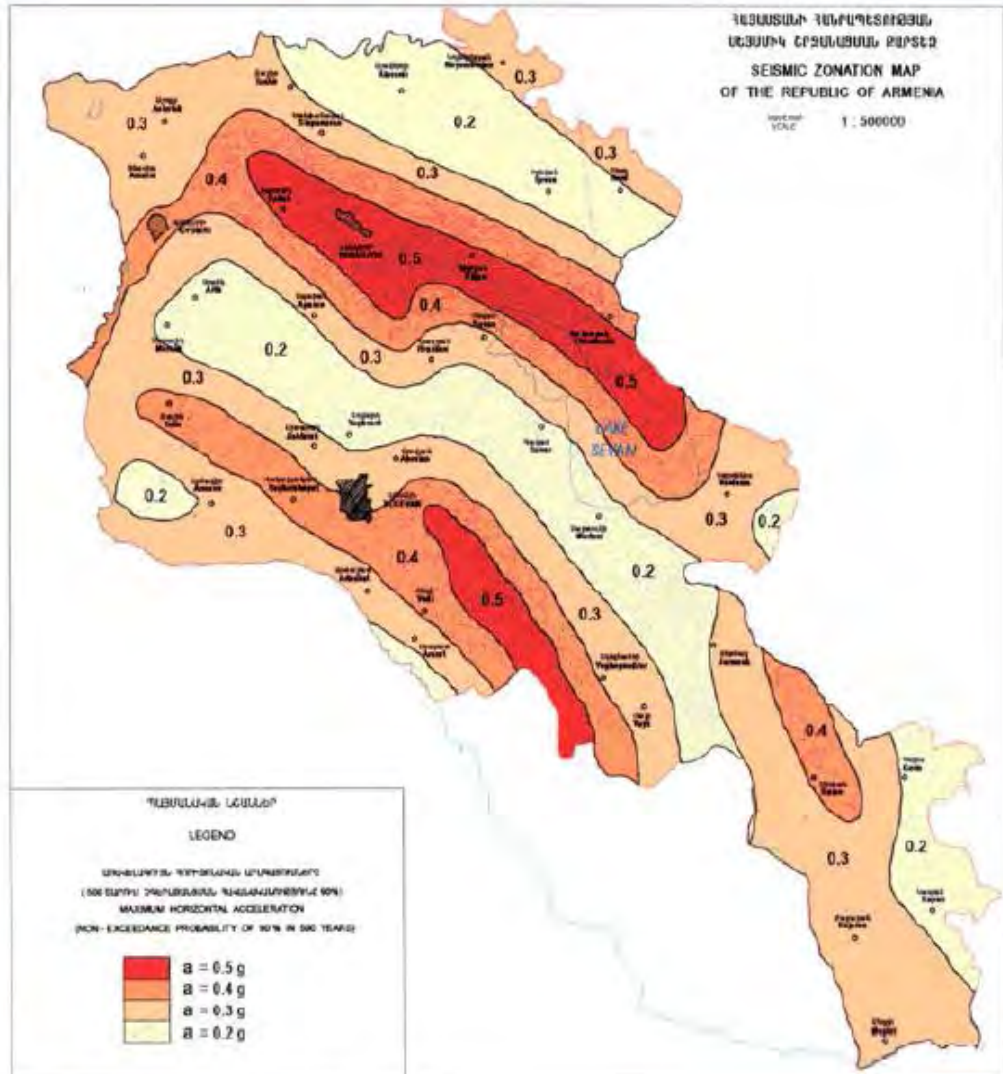
Պատկեր 4: Երկրկետևի հիմնական խորքային բեկվածքները

Պատկեր 5: ՀՀ սելյաֆիկ շրջանացման սխեմատիկ քարտեզը /նկարը վերցված է ՀՀ Պետական վիճակագրական վարձության կայքից: $a=0.2g$, մինչև 3 բալ, $a=0.3g$, 3-ից 9 բալ, $a=0.4g$, 9 և ավելի բալ, $a=0.5g$, կործանարար երկրաշարժ/

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԵՑՍՄԻԿ ԵՐՁԱՆՑՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ
SEISMIC ZONATION MAP OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

Կազմված է ՀՀ սեյսմիկ գոտիավորման սխեմատիկ քարտեզը, որով երկրի տարածքը ստորաբաժանված է գոտիների՝ ըստ միևնույն մեծության սեյսմիկ վտանգի աստիճանի: Համաձայն այդ քարտեզի արևային կայանի համար հայցվող տարածքին վերագրվում է գրունտի հորիզոնական արագացում $v=30$ սմ/սմ² $a=0.4g$ /գրունտային ստվարաշերտի վերին մակերևույթի վրա երկրաշարժի ժամանակ առաջացած արագացման մեծությունը հորիզոնական ուղղությամբ/, որը համարժեք է 3-9 բալ երկրաշարժի ուժգնության:

Համաձայն 2020 թվականի դեկտեմբերի 28-ի թիվ 102-Ն հրամանով հաստատված «ՀՀՇՆ 20.04- «Երկրաշարժադիմացկուն շինարարություն. Նախագծման նորմերում» ներառված և ՀՀ տարածքի սեյսմիկ վտանգի հաստատված քարտեզի՝ տեղազննվող շրջանը գտնվում է 1-ին սեյսմիկ գոտում՝ գրունտների $A_{max}= 0.3g$ արագացմամբ:

Պատկեր 6: Սեյսմիկ գոտիների քարտեզ

Պատկեր 7: Երկրաբանական քարտեզ

5.3. Հիդրոէրկրաբանություն

Հիդրոէրկրաբանական տեսակետից ուսումնասիրվող շրջանում տարածված գրունտային ջրերը կապվում են ճեղքային և ծակոտկենային տիպի ծագման և ալյուվիալ-պրոլյուվիալ նստվածքների գրունտային ջրերի հետ: Գրունտային ջրերի հոսքեր, հիմնականում հանդիպում են ժամանակավոր հոսքերի տեսքով, ձորակների և գետի հովտում (ցածրադիր տարածքներում): Ուսումնասիրվող տարածքում գրունտային ջրերը չեն բացահայտվել և ըստ ֆոնդային տվյալների գտնվում են 4մ-ից խորը հորիզոններում:

5.4. Կլիմա և օդային ավազան

Կլիմայական բնութագրի համար հիմք է ծառայել ՀՀ քաղաքաշինության նախարարության ՀՀՇՆ 22-01-2024 «Շինարարական կլիմայաբանություն» նորմատիվային փաստաթուղթը և համապատասխան կլիմայական ցուցանիշները:

Այդ փաստաթղթով սահմանում են կլիմայական պարամետրերը, որոնք կիրառվում են շենքերի և շինությունների, ջեռուցման, օդափոխության, օդի լուսավորման, ջրամատակարարման համակարգերի նախագծման, ինչպես նաև

քաղաքային և գյուղական բնակավայրերի հատակագծման և կառուցապատման ժամանակ: Կլիմայական ցուցանիշները հիմնականում հաշվարկված են Հայաստանի Հանրապետության այն բնակավայրերի համար, որտեղ տեղակայված օդերևութաբանական կայանները ունեն դիտարկումների բավականին երկար (30 տարուց ոչ պակաս) շարք: Ցուցանիշները սրբագրված են վերջին տասնամյակի (2009թ. ներառյալ) տվյալների հաշվառումով: Տեղումների որոշ հարաչափերի հաշվարկման համար օգտագործվել են նաև կարճ շարք ունեցող օդերևութաբանական դիտակետերի տվյալները: Տարածքի կլիմայի բնորոշման համար հիմք է վերցրվել մոտակայքում գտնվող օդերևութաբանական կայանի երկարատև դիտարկման արդյունքները:

Կլիմայական պայմանների մանրամասն ցուցանիշները ներկայացված են ստորև՝ աղյուսակներում: Ընդհանուր առմամբ Ծրագրի համար հայցվող տարածքը գտնվում է լեռնային կլիմայական շրջանում, որտեղ հիմնականում ցուրտ է. Ամառ՝ զով, քամոտ, օպտիմալ խոնավությամբ, միջին ջերմաստիճանը հուլիսին 16°C, հարաբերական խոնավությունը (ժ 15-ին) 45-60%, քամու միջին արագությունը՝ 3.0-6.0 մ/վ: Ձմեռ՝ շատ ցուրտ, քամոտ, խոնավ, միջին ջերմաստիճանը հունվարին 5-12°C, հարաբերական խոնավությունը (ժ 15-ին) 70% և ավելի, քամու միջին արագությունը՝ 5.0-7.0 մ/վ: Ներկայացված Ծրագրի իրականացման ամենամոտ օդերևութաբանական ցուցանիշները վերլուծելով, կարելի է նշել, որ դիտարկվել է -30 °C օդի բացարձակ առավելագույն ջերմաստիճան և 33.8 °C բացարձակ առավելագույն ջերմաստիճան, ամենացուրտ ամսվա օդի հարաբերական խոնավությունը կազմել է 64% և ամենաշոգ ամսվանը՝ 49%, մթնոլորտային միջին տարեկան տեղումները կազմում են 771մմ, իսկ տարվա մեջ միջին ձնածածկ օրերի քանակը՝ 146: Առանց արևի օրերի քանակը կազմում է տարեկան 47օր (2413ժ.):

Կլիմայի և օդային ավազանի մասին տեղեկատվական ցուցանիշները վերցված են Ծրագրի համար հայցվող տարածքների ամենամոտը գտնվող «Ջերմուկ» օդերևութաբանական դիտակետից:

Աղյուսակ 3: Օդի ջերմաստիճանը, °C

Բնակավայրի անվանումը	Օդի միջին ամսական, ըստ ամիսների °C												Միջին տարեկան	Բացարձակ նվազագույն	Բացարձակ առավելագույն
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
Ջերմուկ	-7,2	-6,0	-2,1	3,7	8,8	13,0	16,3	16,5	12,9	6,7	0,4	-4,7	4,9	-30	33,8

Աղյուսակ 4: Օդի հարաբերական խոնավությունը (%)

Բնակավայրի անվանումը	Օդի հարաբերական խոնավությունը. %														
	ըստ ամիսների												Միջին տարեկան	միջինը ժամը 15-ին	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		Ամենա-ցուրտ ամսվա	Ամենաշոգ ամսվա
Ջերմուկ	74	73	72	71	70	68	66	63	63	69	72	75	70	64	49

Աղյուսակ 5: Մթնոլորտային տեղումները

Բնակավայրի անվանումը	Տեղումների քանակը միջին ամսական մմ օրական առավելագույնը													
	ըստ ամիսների													Տարեկան
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Ջերմուկ	65	68	85	103	97	69	43	26	27	64	57	67	771	
	41	83	44	58	37	49	49	39	32	63	38	51	83	

Աղյուսակ 6: Ձյան ծածկույթ

Բնակավայրի անվանումը	Ձյան ծածկույթը			
	Առավելագույն տասնօրյակային բարձրությունը, սմ	Տարվա մեջ ձյան ծածկույթի օրերի քանակը	Ձյան մեջ ջրի առավելագույն քանակը, մմ	Գրունտի սառչման առավելագույն խորությունը
1	2	3	4	5
Ջերմուկ	212	146	399	-

Աղյուսակ 7: Քամի

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Միջին տարեկան մթնոլորտային ձեռքում, (հ/ժամ)	Ամիսներ	Կրկնությունը, %									Միջին արագությունը, մ/վ	Միջին արագության արագությունը, մ/վ	Միջին տարեկան արագությունը, մ/վ	Ուժեղ քամիներով (15մ/վ օրերի քանակը)	Հաշվարկային արագությունը, մ/վ, որը հնարավոր է մեկ անգամ "n" տարիների ընթացքում		
			Հյուսիս ամիս (Հս)	Հյուսիս-Արև փայլ (ՀսԱր)	Արև փայլ (Ար)	Հարավ-Արև փայլ (ՀվԱր)	Հարավ (Հվ)	Հարավ-Արև փայլ (ՀվԱր)	Արև փայլ (Ար)	Հյուսիս-Արև փայլ (ՀսԱր)	15					20	50	100
			4	5	6	7	8	9	10	11	12					13	14	15
Ջերմուկ	793,1	Հունվար	4	6	19	34	26	6	2	3	69	0,8	1,6	12	21	23	25	
			2,0	2,3	2,2	2,2	1,7	2,1	2,0	2,1								
		Ապրիլ	5	5	17	30	24	9	4	6	49	1,5						
			2,0	2,2	2,5	2,8	2,5	2,6	2,5	2,2								
		Հուլիս	3	6	14	44	24	5	2	2	20	2,8						
			2,3	2,7	3,1	3,9	3,5	2,7	2,6	2,4								
հոկտեմբեր	2	4	13	27	32	15	4	3	56	1,2								
	1,6	2,3	2,4	2,6	2,5	2,8	2,9	1,8										

Աղյուսակ 8: Ձմռան սկիզբը, վերջը և տևողությունը

Բնակավայրի անվանումը	Սկիզբ	Վերջ	Տևողություն, օր
1	2	3	4
Ջերմուկ	20 նոյեմբեր	28 մարտ	129

Աղյուսակ 9: Արևափայլի տևողություն (ժ) և առանց արևի օրերի քանակ (օր)

Բնակավայրի անվանումը	Արևափայլի տրոհությունը և առանց արևի օրերի քանակը													Տարեկան
	Տևողություն	ըստ ամիսների											Տարեկան	
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VII I	IX	X	X I		
Ջերմուկ	ժ	122	118	137	148	203	268	297	290	247	256	176	151	2413
	օր	8	7	7	5	2	1	0.2	0.2	1	2	6	8	47

5.5. Մթնոլորտային օդ

Մարդու գործունեության հետևանքով մթնոլորտային օդ կարող են արտանետվել տարատեսակ գազեր և տարբեր չափերի մասնիկներ:

Օդի որակի գնահատումը կատարվում է համաձայն ՀՀ կառավարության 2006թ. փետրվարի 2-ի N160-Ն որոշման: Մթնոլորտային օդի որակի ուսումնասիրությունները կատարվում է «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից դիտակետերի միջոցով: Աղբերքի և մոտակա բնակավայրերի տարածքում չկան էկոմոնիթորինգի դիտակետեր և բնակավայրի օդի ֆոնային աղտոտվածության ցուցանիշները որոշվում են հաշվարկային եղանակով՝ ըստ բնակչության թվաքանակի:

Ըստ ՊՈԱԿ պաշտոնական կայքէջի¹ մինչև 10 հազար բնակչությամբ բնակավայրերի համար օդի ֆոնային աղտոտվածության ցուցանիշները ներկայացվում են ստորև, որոնց թվին է պատկանում նաև Սարավան բնակավայրը /245/:

- Փոշի՝ 0.071 մգ/մ³;
- Ծծմբի երկօքսիդ՝ 0.006 մգ/մ³;
- Ազոտի երկօքսիդ՝ 0.023 մգ/մ³;
- Ածխածնի օքսիդ՝ 0.8 մգ/մ³:

Պատկեր 8: ՀՀ մթնոլորտային օդի որակի մոնիթորինգի դիտացանց

¹ <https://meteomonitoring.am/page/1591>

5.6. Աղմուկ և թրթռում

ՀՀ-ում աղմուկի մակարդակը կանոնակարգվում է «Աղմուկն աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում և բնակելի կառուցապատման տարածքներում» N2-III-11.3 սանիտարական նորմերով:

Աղմուկի առավելագույն թույլատրելի ցուցանիշները ըստ այդ բերված են աղյուսակ 7-ում:

Աղյուսակ 10: ՀՀ սահմանված աղմուկի նորմերը

Ընկալիչ	Ժամերը	Աղմուկի առավելագույն թույլատրելի մակարդակը	
		dBL _{AEQ}	dBL _{AMAX}
Բնակելի և հասարակական շենքերի մոտ	06:00-22:00	55	70
	22:00-06:00	45	60

Աղյուսակ 11: Լարվածության եվ ծանրության տարբեր կատեգորիաների աշխատանքային գործունեության աշխատատեղերում ձայնի սահմանային թույլատրելի մակարդակները եվ ձայնի սահմանային մակարդակները դԲա-ով

Աշխատանքայի	Աշխատանքային գործընթացի ծանրության կարգ
-------------	---

ն գործընթացի լարվածության կարգ	թեթև ֆիզիկական ծանրաբեռն - վածություն	միջին ֆիզիկական ծանրաբեռն - վածություն	1 աստիճանի ծանր աշխատանք ի	2 աստիճանի ծանր աշխատանք ի	3 աստիճանի ծանր աշխատանք ի
Թեթև աստիճանի լարվածություն	80	80	75	75	75
Միջին աստիճանի լարվածություն	70	70	65	65	65
Աշխատանքի 1 աստիճանի լարվածություն	60	60			
Աշխատանքի 2 աստիճանի լարվածություն	50	50			

Ներկայացվող տեղանքում աղմուկի և տատանումների աղբյուր կարող են հանդիսանալ ավտոտրանսպորտային միջոցները և երկաթուղին: Ելակետային իրավիճակում արևային կայանի համար հայցվող տարածքում աղմուկի մակարդակը ցածր է, գործնականում աղմուկի աղբյուրները մարդածին չեն /բնական ձայներ են/:

5.7. Ջրային ռեսուրսներ

Սարավանի տարածաշրջանի հիմնական ջրային ռեսուրսը Որոտան գետն է:

Որոտանը Արաքս գետի ձախակողմյան վտակն է: Սկիզբ է առնում Սյունիքի բարձրավանդակի հյուսիսարևմտյան լանջերից՝ 3045մ բարձրության վրա գտնվող Ծալք լճակից ու հարակից աղբյուրներից, իր մեջ է ընդունում ևս մի քանի մանր լճակներից հոսող առվակների, ինչպես նաև Գորայք գյուղի աղբյուրների ջուրը, ապա դեպի հարավ-արևելք ուղղությամբ հոսում Սիսիանի, Գորիսի տարածաշրջանների տարածքով և միախառնվում Արաքսին: Երկարությունը 178 կմ է, Հայաստանի սահմաններում՝ 119 կմ, ավազանը 5650 կմ², Հայաստանի սահմաններում 2300 կմ²:

ՀՀ կառավարության կողմից “Կախված տեղանքի առանձնահատկություններից՝ յուրաքանչյուր ջրավազանային կառավարման տարածքի ջրի որակի ապահովման նորմերը սահմանելու մասին” որոշման (ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունվարի 27-ի N 75-Ն որոշում) սահմանված է ՀՀ-ում մակերևութային ջրերի որակի գնահատման համակարգը ջրի քիմիական որակի յուրաքանչյուր ցուցանիշի համար: Տարբերակում է կարգավիճակի հինգ դաս՝ գերազանց (1-ին դաս), լավ (2-րդ դաս), միջակ (3-րդ դաս), անբավարար (4-րդ դաս) և վատ (5-րդ դաս): Ջրի քիմիական որակի ընդհանրական գնահատականը ձևավորվում է վատագույն որակ ցուցաբերող ցուցանիշի դասով:

ՀՀ և միջազգային պահանջների համաձայն մակերևութային ջրերի որակի դասը ձևավորվում է հիմնական անիոնների և կատիոնների, սնուցող նյութերի, ծանր մետաղների, առաջնային օրգանական աղտոտիչների համալիր գնահատմամբ:

Համաձայն «Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից 2022թ.-ի ամփոփագրի Որոտան գետի ջրի որակը Գորայք գյուղից վերև և Միսիան քաղաքից վերև գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս). Գորայք գյուղից վերև՝ պայմանավորված մանգանով, Միսիան քաղաքից վերև՝ պայմանավորված մոլիբդենով, մանգանով և վանադիումով, Միսիան քաղաքից ներքև՝ «անբավարար» (4-րդ դաս)՝ պայմանավորված մանգանով:

Սարավան բնակավայրին մոտ հոսում է նաև Դարբ գետը:

Դարբ (Թերփ, Թերփա, Թերփչայ, Թերպ, Քոչքեկ) գետը գտնվում է ՀՀ Վայոց ձորի մարզում: Արփայի ձախ վտակն է: Սկիզբ է առնում Զանգեզուրի լեռնաշղթայի հյուսիսային լանջերից՝ 2960 մետր բարձրությունից: Երկարությունը՝ 22 կմ է, ջրահավաք ավազանը՝ 164 կմ²: Սնումը հիմնականում հալոցքային (53%) և ստորերկրյա (32%) է, վարարումը՝ մայիսին:

Ներկայացված Ծրագրի համար հայցվող տարածքները գտնվում են Դարբ գետից ավելի քան 1 կմ հեռավորության վրա, ուստի Ծրագրի իրականացման շրջանակներում Դարբ գետի վրա որևէ ազդեցություն չի նախատեսվում:

5.8. Հողային ռեսուրսներ

Նախատեսվող գործունեության տարածաշրջանում հիմնականում գերակշռում են սևահող կրազերծված խորքային կարբոնատայի, իսկ որոշ հատվածներում մարգագետնատափաստանային սևահողանման մնացորդային հագեցած հողային տիպերը: Տարածաշրջանի հողերի էրոզվածության աստիճանը IV կարգի է՝ 25-45%:

Նկարագրված հողային ենթատիպերի տարածումը ներկայացված է ստորև բերված նկարում:

Պատկեր 9: Հողածածկի բնութագիր

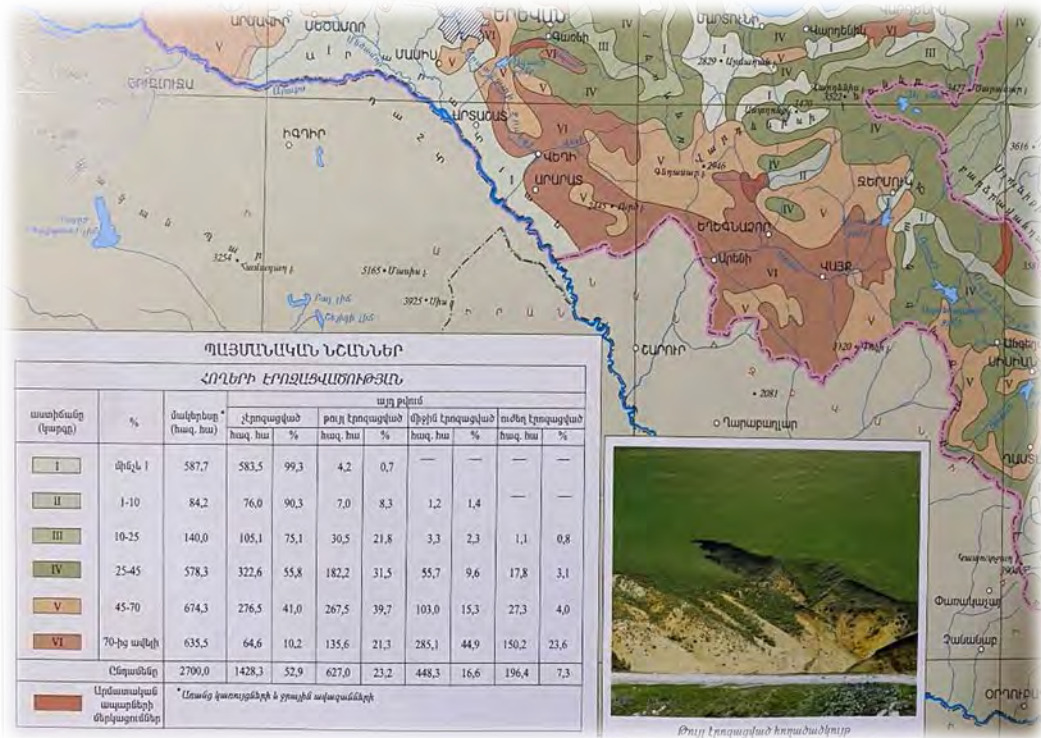

Պատկեր 10: ՀՀ հողային ծածկույթը

Պատկեր 11: Հողերի էրոզացիայի աստիճանները

Օգտահանված բերրի հողի պահպանման պահանջները հետևյալն են.

ա/ Հողային աշխատանքների կատարման ընթացքում չօգտագործված հողի հանված բերրի շերտն անմիջապես պետք է դարսվի լայնակույտերով:

բ/ Լայնակույտերի բարձրությունը և ձևը պետք է բացառի հողատարման գործընթացների զարգացումը:

դ/Եթե հողի հանված բերրի շերտը նախատեսվում է պահել 2 տարին գերազանցող ժամկետով, ապա, ողողումը և հողմատարումը կանխելու համար, լայնակույտերի մակերևույթն ու թեքությունները պետք է ամրացվեն խոտացանքով կամ այլ եղանակներով: Թույլատրվում է լայնակույտի թեքությունների վրա ցանքսը կատարել հիդրոեղանակներով:

ե/ Հողի հանված բերրի շերտը լայնակույտերում կարող է պահվել մինչև 20 տարի:

զ/ Լայնակույտերը տեղադրվում են գյուղատնտեսության համար ոչ պիտանի տեղամասերում կամ ցածր արդյունավետություն ունեցող հանդակներում և պետք է բացառվի լայնակույտերի ջրածածկումը, աղակալումը, արդյունաբերական թափոններով և կոշտ առարկաներով, քարերով, խճով, ճալաքարով ու շինարարական աղբով աղտոտումը:

է/ Հողի բերրի շերտը մինչ օգտահանումը չպետք է աղտոտված և աղբոտված լինի արդյունաբերական և կենցաղային թափոններով, կոշտ առարկաներով, քարերով, խճով ու շինարարական աղբով, ինչպես նաև պետք է համապատասխանի սանիտարահիգիենիկ պահանջներին:

Օգտահանված բերրի հողի պահեստավորման և պահեստավորված բերրի հողի

պահպանության ծախսերից խուսափելու նպատակով որոշվել է արևային վահանակների տեղադրման ժամանակ հանել միայն էներգայանի և այլ շենք-շինությունների կառուցման տարածքների բուսաշերտը և բերրի հողը: Այն մոտավոր հաշվարկներով կկազմի 150մ³, որի հանումը, պահեստավորումը և օգտագործումը կիրականացվի համաձայն ՀՀ կառավարության 02.11.2017 թ. N 1404-Ն որոշման պահանջների:

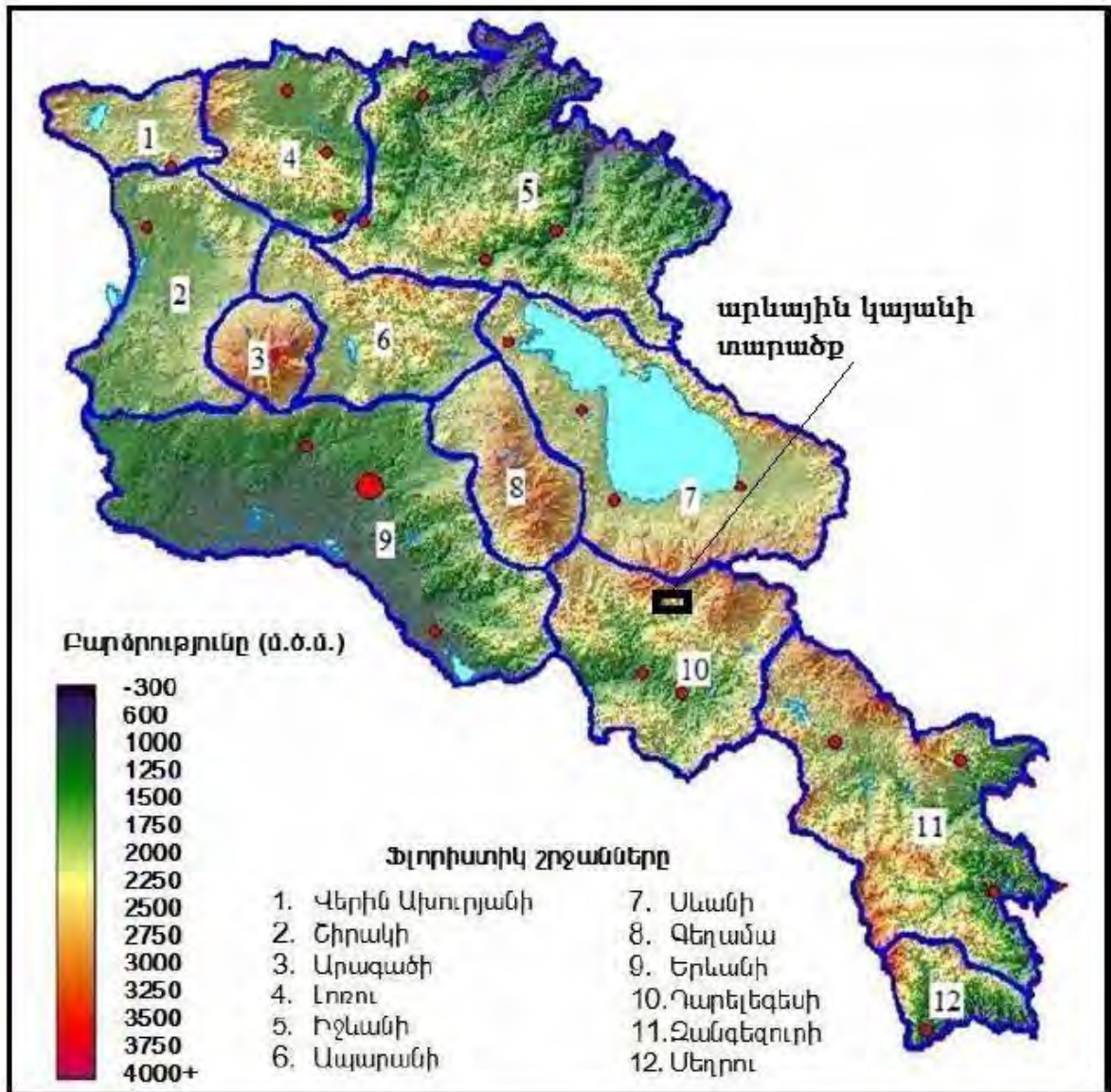
5.9. Բուսական և կենդանական աշխարհ

5.9.1 Բուսական աշխարհ

Հայաստանի տարածքում առանձնացվում է 12 ֆլորիստիկ շրջաններ: Ուսումնասիրվող տեղամասերը գտնվում է Դարալագյազի ֆլորիստիկ շրջանում (Հայաստանի Հանրապետության ֆլորիստիկ շրջանները ըստ ակադեմիկոս Ա.Լ. Թախտաջյանի (1954)) և գրավում է չոր տափաստանային ցածրալեռնային (1000-1600 մ ծ.մ.), տափաստանային միջինլեռնային (1400-2300 մ ծ. մ.) լանշաֆտային գոտիները , որով և պայմանավորվում է տարածաշրջանի կենսաբազմազանությունը:

Դարալագյազի ֆլորիստիկ շրջանը Հայաստանում երրորդն է բուսատեսակների թվով, որոնց թիվը 1740 է : Ֆլորիստիկ շրջանի բարձրունքային սահմանները գտնվում է (900 – 3500 մ ծ.մ.): Բուսականության հիմնական տիպերն են՝ կիսանապատային, անտառային, տափաստանային, մարգագետնային և նոսրանտառային, մերձալպյան և ալպյան մարգագետիններ: Էնդեմիկ բույսերի քանակը՝ 38 է, Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակների թիվը՝ 98 է, ըստ (,Կենսաբանական բազմազանության մասին կոնվենցիա,, ՀՀ հինգերորդ ազգային զեկույցից, 2014 թ):

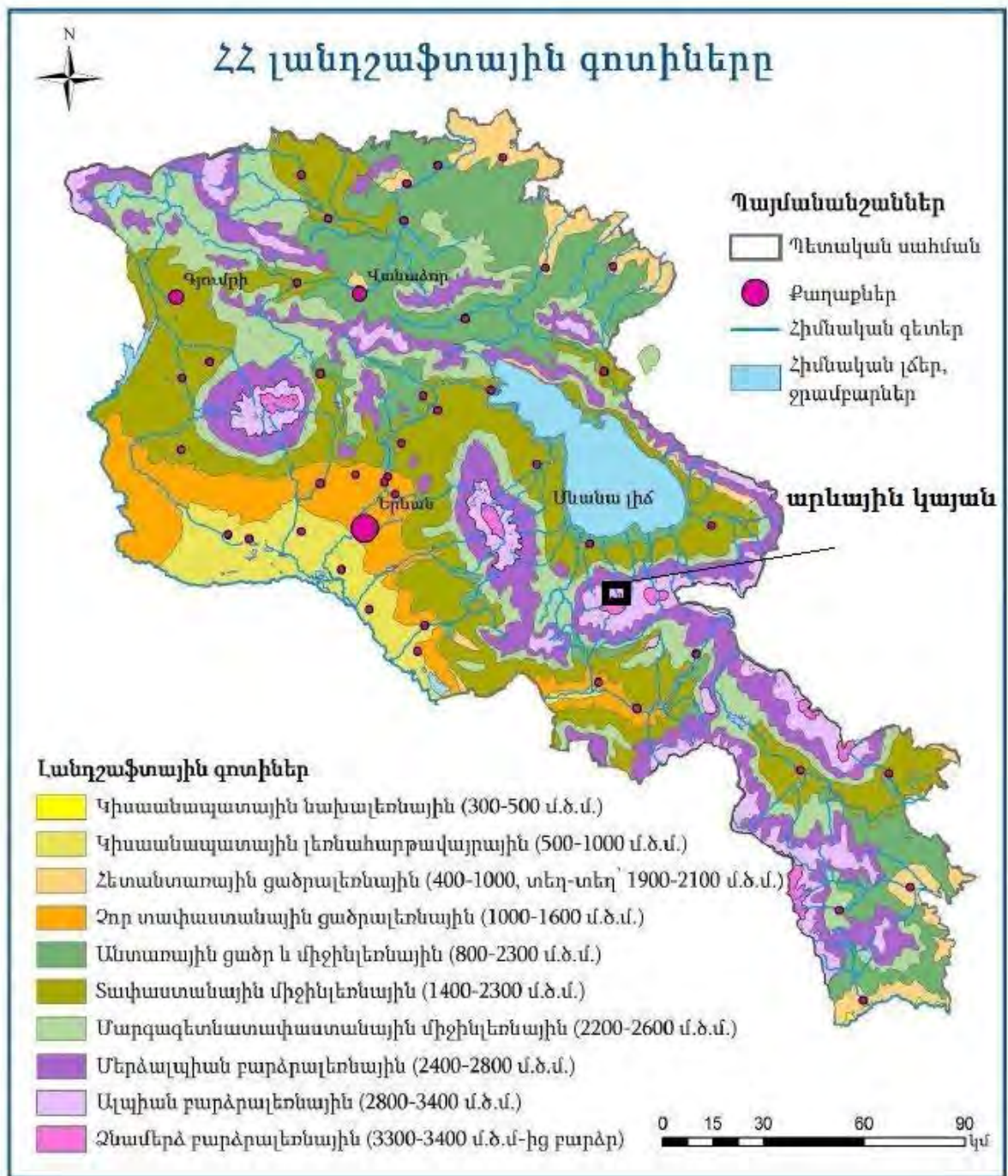
Պատկեր 12: Հայաստանի Հանրապետության ֆլորիստիկ շրջանները ըստ ակադեմիկոս Ա.Լ. Թախտաջյանի (1954)

Տարածքի ֆլորայի վերաբերյալ գիտական տվյալները սակավաթիվ են, սակայն հավաքվել և վերլուծվել է տվյալ տարածաշրջանին վերաբերող համարյա ամբողջ գիտական տեղեկատվությունը: Հատուկ ուշադրություն է դարձվել տվյալ շրջանին բնորոշ (ՀՀ բույսերի Կարմիր գրքում 2010թ.) գրանցված բույսերի առկայությանը:

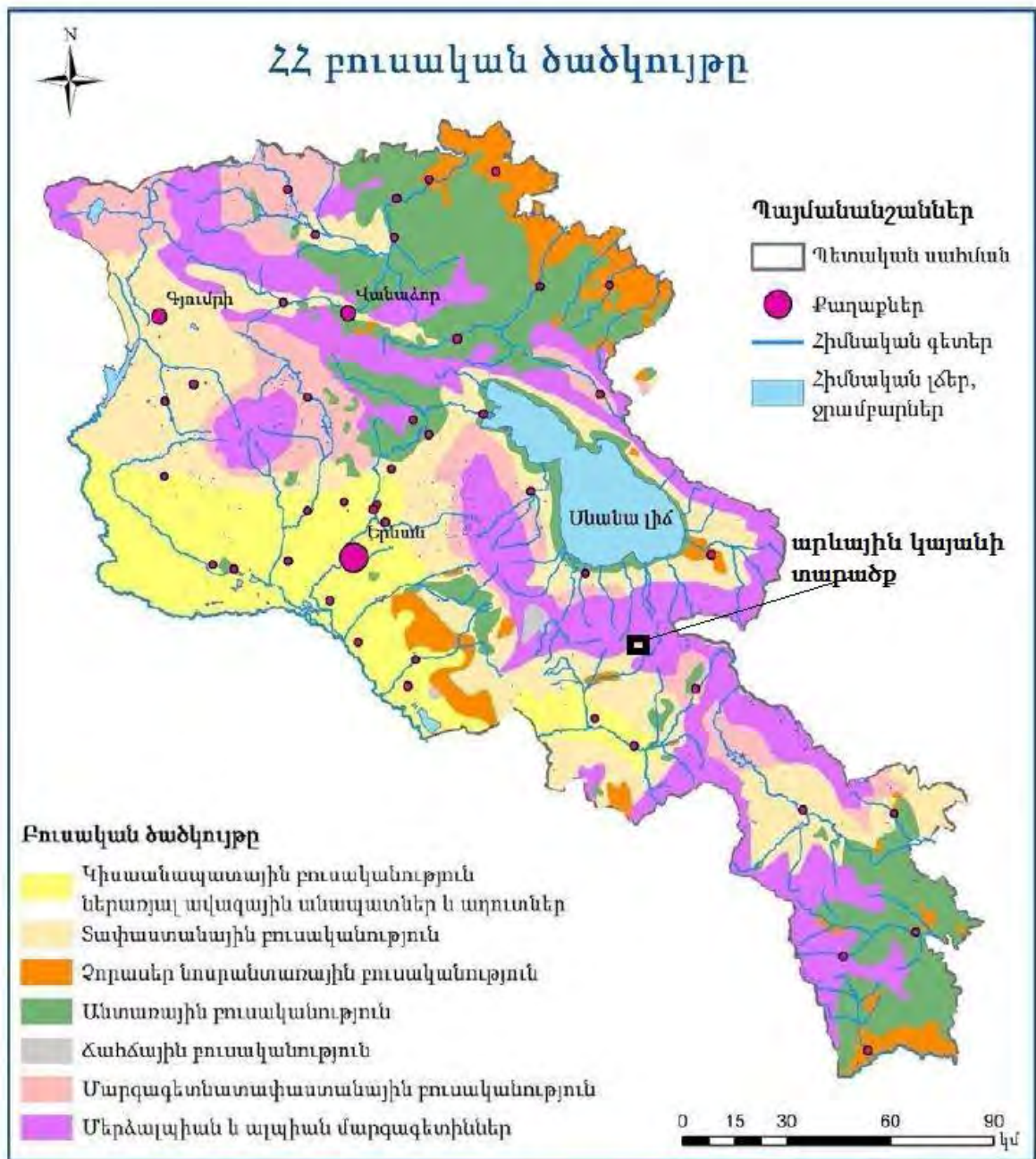
Ուսումնասիրվող տարածաշրջանի բուսականությունն ունի արտահայտված քսերոֆիլ, տեղ-տեղ քսերո-մեզոֆիլ բնույթ: Բուսականության հիմնական տիպը տափաստանայինն է: Տեղ-տեղ հանդիպում են կիսաանապատային բուսականությամբ փոքր տարածքներ:

Պատկեր 13: Հայաստանի Հանրապետության լանդշաֆտային գոտիները

Տարածաշրջանի բուսականությունը ներկայացված են Բարդաձաղկավորների, Վարդազգիների, Լոբազգիների, Հացազգիների, Շրթնաձաղկավորների, Խաչաձաղկավորների և այլ ընտանիքներին պատկանող տեսակներով:

Պատկեր 14: Հայաստանի Հանրապետության բուսական ծածկույթը

Տարածաշրջանում հանդիպող բուսատեսակներն են՝

- *Trifolium pratense* L. - Երեքնուկ մարգագետնային
- *Trigonella arcuata* C. A. Mey. - Հացհամեմ աղեղնաձև
- *Trigonella radiata* (L.) Boiss. - Հացհամեմ ճառագայթային
- *Vicia sativa* L. subs *nigra* (L.) Ehrh. - Գյուլուլ, Վիկ ցանովի
- *Festuca saxatilis* Schur - Շյուղախոտ ժայռային
- *Festuca sclerophylla* Boiss. ex Bisch. - Շյուղախոտ կոշտատերև
- *Hordeum bulbosum* L. - Գարի սոխուկավոր
- *Hordeum murinum* L. - Գարի մկնային, Մկնագարի
- *Allium pseudoflavum* Vved. - Սոխ կեղծ դեղին

- *Asparagus persicus* Baker - Ձներեկ, Ծնեփակ պարսկական
- *Asparagus verticillatus* L. - Ձներեկ, Ծնեփակ օղակավոր
- *Heliotropium ellipticum* Ledeb. - Արևադարձ էլիպսաձև
- *Myosotis daralaghezica* T.N. Pop. - Անմոռուկ դարալագյազի
- *Campanula latifolia* L. - Ջանգակ լայնատերև
- *Capparis spinosa* L. - Կապար փշոտ
- *Garhadiolus angulosus* Jaub. et Spach - Գարադիոլուս անկյունավոր
- *Helichrysum graveolens* (Bieb.) Sweet - Անթառամ բուրավետ
- *Helichrysum plicatum* DC. - Անթառամ ծալքավոր
- *Hieracium cymosum* L. - Ճուռակախոտ հովանոցանման
- *Inula britannica* L. - Կղմուխ բրիտանական
- *Lactuca serriola* L. - Մառուկ, Հազար, Կաթնուկ կողմնացույց
- *Scorzonera latifolia* (Fisch. et C.A. Mey.) DC. - Խինձ լայնատերև
- *Scorzonera rigida* Auch. ex DC. - Խինձ կոշտ
- *Serratula coriacea* Fisch. et C.A. Mey. ex DC. - Սդոցուկ, Արծալ կաշեկերպ
- *Achillea millefolium* L. - Հազարատերևուկ սովորական
- *Artemisia fragrans* Willd. - Օշինդր բուրավետ
- *Artemisia incana* (L.) Druce - Օշինդր ալեհեր
- *Artemisia vulgaris* L. - Օշինդր սովորական
- *Centauera depressa* Bieb. - Տերեփուկ սեղմված
- *Centaurea aggregata* Fisch. et C. A. Mey. - Տերեփուկ կիտված
- *Chondrilla juncea* L. - Ծամանիկ, Խիժաճարճատուկ կնյունանման
- *Cichorium intybus* L. - Եդերդակ, Ճարճատուկ սովորական
- *Cirsium ciliatum* (Murr.) Moench - Գեղավեր, Տատասկ թարթիչավոր
- *Cnicus benedictus* L. - Լայնատերևուկ օրհնված
- *Galinsoga parviflora* Cav. - Գալինսոգա մանրածաղիկ
- *Tanacetum vulgare* L. - Տարակվան, Լվածածաղիկ սովորական
- *Taraxacum officinale* Wigg. - Խատուտիկ դեղատու
- *Tomanthea daralaghezica* (Fomin) Takht. - Տոմանթեա Դարեդեգիսի
- *Tussilago farfara* L. - Տատրակ սովորական, Խոճկորիկ
- *Xanthium italicum* Moretti - Դառնափուշ, Դառնուկ իտալական
- *Xanthium spinosum* L. - Դառնափուշ, Դառնուկ ասեղնավոր
- *Xeranthemum squarrosum* Boiss. - Չորաբույս, Անմեռուկ չոված
- *Dianthus cretaceus* Adams - Մեխակ կավճային
- *Dianthus crinitus* Smith - Մեխակ խավավոր
- *Dianthus floribundus* Boiss. - Մեխակ տարազուն
- *Silene dianthoides* Pers. - Ծվծվուկ մեխականման
- *Silene italica* (L.) Pers. - Ծվծվուկ իտալական

- *Astragalus robustus* Bunge - Գազ ամուր
- *Caragana grandiflora* (Bieb.) DC. - Խոստեկ խոշորածաղիկ
- *Glycyrrhiza glabra* L. - Մատուտակ մերկ
- *Trifolium repens* L. - Երեքնուկ սողացող
- *Trifolium arvense* L. - Երեքնուկ վարելահողային
- *Trifolium campestre* Schreb. - Երեքնուկ դաշտային
- *Lathyrus sphaericus* Retz. - Տափուլոռ գնդաձև
- *Lotus caucasicus* Kuprian. ex Juz. - Եղջերաովույտ կովկասյան
- *Medicago minima* (L.) Bartalini - Աովույտ փոքրիկ
- *Medicago sativa* L. var *parviflora* Grossh. - Աովույտ ցանովի
- *Melilotus officinalis* (L.) Pall. - Իշաովույտ դեղատու
- *Ononis arvensis* L. - Եզնարգել վարելահողային
- *Phleum paniculatum* Huds. - Սիգախոտ հուրանաձև
- *Phleum pratense* L. - Սիգախոտ մարգագետնային
- *Poa annua* L. - Արոտածիլ, Հուրանախոտ, Դաշտավլուկ միամյա
- *Secale montanum* Guss. - Տարեկան, Աշորա լեռնային
- *Stipa capillata* L. - Սմբուլ, Փետրախոտ մազոտ
- *Stipa tirsia* Steven - Սմբուլ, Փետրախոտ նեղատերև
- *Astrodaucus orientalis* (L.) Drude - Աստղագագար արևելյան
- *Chaerophyllum aureum* L. - Շուշանաբանջար ոսկեգոծ
- *Eryngium billardieri* Delaroche - Երնջնակ Բիլարդեի
- *Prangos ferulacea* (L.) Lindl. - Պրանգոս նարդեսանման
- *Erodium cicutarium* (L.) L'Her. - Ճայկտուց խնդամուլային
- *Hypericum perforatum* L. - Սրոհունդ խոցված
- *Iris atropatana* Grossh. - Հիրիկ ատրպատականյան
- *Bromopsis variegata* (Bieb.) Holub subsp. *variegata* - Բրոմոպսիս խայտաբղետ
- *Cynodon dactylon* (L.) Pers. - Շնատակ, Արվանտակ մատնաձև, Բերմուղյան խոտ
- *Dactylis glomerata* L. - Ոզնախոտ հավաքված
- *Ceratocarpus arenarius* L. - Եզնարգեզ ավազուտային
- *Chenopodium album* L. - Թելուկ սպիտակ /կամ սովորական/
- *Chenopodium botrys* L. - Թելուկ հոտավետ
- *Salsola ericoides* Bieb. - Օշան հավամբգանման
- *Sedum album* L. - Թանթոնիկ սպիտակ
- *Alyssum szovitsianum* Fisch. et C. A. Mey. - Վաովոուկ Սովիչի
- *Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik. - Ծտապաշար, Հովվամաղախ
- *Conringia perfoliata* (C. A. Mey.) N. Busch - Կոնրինգիա մահականման
- *Crambe orientalis* L. - Ծովակաղամբ արևելյան
- *Thlaspi perfoliatum* L. - Շնկոտեմ թափանցված

- *Lamium album* L. - Խուլ եղինջ սպիտակ
- *Mentha longifolia* (L.) Huds. - Անանուխ, Դաղձ երկարատերև
- *Nepeta mussinii* Spreng. - Կատվադաղձ Մուսինի
- *Origanum vulgare* L. - Խնկածաղիկ սովորական
- *Salvia* sp. – Եղեսպակ
- *Salvia hydrangea* DC. ex Benth. - Եղեսպակ դրախտավարդային
- *Salvia viridis* L. - Եղեսպակ կանաչ
- *Acantholimon armenum* Boiss. - Ողնաթուփ հայկական
- *Portulaca oleracea* L. - Դանդուռ սովորական
- *Clematis orientalis* L. - Հոտոտ արևելյան
- *Delphinium orientale* J. Gay - Ոջլախոտ արևելյան
- *Thalictrum minus* L. - Քնձմնձուկ փոքր
- *Reseda lutea* L. - Հափուկ դեղին
- *Rhamnus cathartica* L. - Դժնիկ լուծողական
- *Rhamnus pallasii* Fisch. et C.A. Mey. - Դժնիկ քաղցր
- *Hyoscyamus niger* L. - Բանգի սև
- *Tamarix ramosissima* Ledeb. - Կարմրան ճյուղառատ
- *Stachys inflata* Benth. - Աբեղախոտ փքված
- *Teucrium polium* L. - Լերդախոտ ալեհեր
- *Juncus gerardii* Loisel. - Կնյուն Ժերարի
- *Atraphaxis spinosa* L. - Փշամանդիկ փշավոր
- *Polygonum convolvulus* L. - Մատիտեղ փաթաթվող
- *Polygonum aviculare* L. - Մատիտեղ ճնճողուկի
- *Rumex acetoselloides* Bal. - Ավելուկ ավելուկանման
- *Rumex crispus* L. - Ավելուկ գանգուր
- *Asperula prostrata* (Adams) C. Koch - Գետնաստղ գետնատարած
- *Galium aparine* L. - Մակարդախոտ կաչուն
- *Galium articulatum* Lam. - Մակարդախոտ հատվածավոր
- *Galium cruciata* (L.) Scop. - Մակարդախոտ խաչանման
- *Rubia tinctorum* L. - Տորոն ներկատու
- *Urtica dioica* L. - Եղինջ երկտուն
- *Verbascum oreophilum* K. Koch - Խոնդատ սարասեր /լեռնասեր/
- *Helianthemum ledifolium* (L.) Mill. - Արևանթեմ սովորական
- *Convolvulus arvensis* L. - Պատատուկ դաշտային
- *Swida australis* (C.A. Mey.) Pojark. ex Grossh. - Ճապկի հարավի
- *Bryonia alba* L. - Լոշտակ սպիտակ
- *Cuscuta cesattiana* Bertol. - Գայլխոտ, Գաղձ Ցեզատի
- *Peganum harmala* L. - Սպանդ սովորական

- *Plantago major* L. - Ջղախոտ, Եզան լեզու մեծ

Հարկ է նշել, որ բուն ուսումնասիրվող տարածքներում ՀՀ բույսերի Կարմիր գրքում գրանցված տեսակներ չկան: Քանի որ այդ տարածքները ենթարկված են անտրոպոգեն ազդեցության, իսկ բնական էկոհամակարգերը ներկայումս խիստ փոփոխված և դեգրադացված են, ինչպես նաև բուն նախատեսվող աշխատանքների համար ընտրված տեղամասերում բուսականությունը գրեթե բացակայում է, դրանց պահպանության համար հատուկ միջոցառումներ չի նախատեսվում:

5.9.2 Կենդանական աշխարհ

Հավաքվել և վերլուծվել է տվյալ տարածաշրջանի ֆաունայի վերաբերյալ գրեթե ամբողջ գիտական տեղեկատվությունը: Հատուկ ուշադրություն է դարձվել տվյալ տարածաշրջանին բնորոշ (ՀՀ կենդանիների Կարմիր գրքում 2010թ.) գրանցված կենդանիների առկայությանը:

Ցամաքային անողնաշարավորներ

Տարածքի ցամաքային անողնաշարավորների վերաբերյալ հասանելի գրականության տվյալներ չկան, ուստի ստորև բերված տեղեկատվությունը Վայոց ձորի մարզի կտրվածքով է: Վայոց ձորի մարզի (ինչպես նաև ամբողջ Հայաստանի) անողնաշար կենդանիները ուսումնասիրված են խիստ անհավասարաչափ, ուստի անողնաշարավորների ֆաունայի ամբողջական վերլուծությունը անհնար է և աննպատակահարմար: Ստորև բերված տվյալները մի շարք համեմատաբար լավ ուսումնասիրված բարձրագույն տաքսոնների (կարգաբանական խմբերի) վերաբերյալ է: Այս տաքսոնները կազմում են Հայաստանի ֆաունայի մոտ 1/8-ը, ունեն զանազան էկոլոգիական կապեր, ուստի բերված տվյալները բավական ռեպրեզենտատիվ են (ներկայացուցչական):

Ընդհանուր առմամբ Վայոց ձորի մարզից հայտնի են անողնաշար կենդանիների 70 կարգերի ներկայացուցիչներ, առավել բազմաթիվ են միջատները՝ 28 կարգ Հայաստանից հայտնի 30-ից: Փափկամարմինները, սարդակերպերը և բազմատանիները ներկայացված են 7-ական, խեցգետնակերպերը՝ 5 կարգով: Չկան աշխատություններ, հատկապես նվիրված Վայոց ձորի անողնաշարների որևէ խմբին: Հայաստանի ֆաունայի տարբեր բարձրագույն կարգաբանական խմբերին նվիրված ակնարկային աշխատությունների վերլուծությունը թույլ տվեց հայտնաբերել Վայոց ձորի մարզից 1213 տեսակ, որոնք պատկանում են Միջատների դասին և Փափկամարմինների տիպին (Աղյուսակ 9):

Աղյուսակ 12: Ցամաքային անողնաշարավորներ

Տարբերակ	Տեսակների քանակը	Տեղակատվության աղբյուրները
	Վայոց ձորի մարզ	
Տիպ թաթկամարմիններ (Mollusca) (միայն ցամաքային)	59	Акрамовский, 1967
Տիպ Հատվածոտանիներ (Arthropoda)		
Դաս Միջատներ (Insecta)		
Կարգ Ուղղաթևեր (Orthoptera)		
Վերնաընտանիք Ծղրիդներ (Tettigonoidea)	12	Авагян, 1984
Վերնաընտանիք Մորեխներ (Acridioidea)	32	Авагян, 1975
Կարգ Հավասարաթևեր (Homoptera)		
Ենթակարգ Որդաններ (Coccoidea)	26	Борхсениус, 1949, Тер-Григорян, 1973
*Դենդրոֆիլ հավասարաթևեր	60	Мирзоян, 1977
Կարգ Կիսակարծրաթևեր (Hemiptera)		
Դենդրոֆիլ կիսակարծրաթևեր	5	Мирзоян, 1977
Կարգ Կարծրաթևեր կամ բզեզներ (Coleoptera)		
Ընտանիք Գնայուկ բզեզներ (Carabidae, pars.)	96	Яблоков-Хнзорян, 1976
Վերնաընտանիք Թերթիկաբեղավորներ (Scarabaeoidea)	103	Яблоков-Хнзорян, 1967
Ընտանիք Չրիկաններ (Elateridae)	20	Марджанян, 1986
Ընտանիք Թարախահաններ (Meloidae)	24	Яблоков-Хнзорян, 1983
Ընտանիք Փոշեկերներ (Alleculidae)	14	Яблоков-Хнзорян, 1983
Ընտանիք Երկարաբեղիկներ (Cerambycidae)	42	Плавильщиков, 1949
Ընտանիք Ընդակերներ (Bruchidae)	26	Карапетян, 1985
Ընտանիք Փղիկներ (Curculionidae)	140	Тер-Минасян, 1947
* Դենդրոֆիլ կարծրաթևեր	82	Мирзоян, 1977
Կարգ Թեփու լաթներ կամ թիթեռներ (Lepidoptera)		
Ցերեկային թիթեռներ (Rhopalocera)	166	Tuzov (ed.), 1997, 2000; Ханамирян, Калашян, 2011
Ընտանիք Երկրաչափ թիթեռներ (Geometridae)	110	Վարդիկյան, 1980
Ընտանիք Բվիներ (Noctuidae) (դենդրոֆիլ)	78	Мирзоян, 1991
Heterocera ենթակարգի այլ դենդրոֆիլ տեսակներ	36	Мирзоян, 1977
Կարգ Երկթևեր (Diptera)		
Ընտանիք Սլակներ (Simuliidae)	14	Тергерян, 1968
Դենդրոֆիլերկթևեր	2	Мирзоян, 1977
Կարգ Թաղանթաթևեր (Hymenoptera)		

Ընտանիք Սրջուններ (Formicidae)	34	Аракелян, 1994
Ընտանիք Էնցիրտիդներ (Encyrtidae)	4	Эртевцян, 1986
* Դենդրոֆիլ թաղանթաթևեր	28	Мирзоян, 1977
Ընդամենը	1213	

*Բացառությամբ առանձին հաշվարկած ընտանիքների.

Հայաստանի Կարմիր գրքում գրանցված հազվադեպ և անհետացող 155 անողնաշար կենդանատեսակներից Վայոց ձորի մարզում ներկայացված են 29-ը (2 փափկամարմին և 27 միջատ):

ՀՀ Կարմիր գրքում, ԲՄՊՊ Կարմիր ցուցակում, ինչպես նաև Բեռնի կոնվենցիայի Հավելված II -ում գրանցված անողնաշար կենդանիների ցանկ բերված է Աղյուսակ 10-ում:

Աղյուսակ 13: Գրանցված անողնաշարավոր կենդանիների ցանկ

N	Անվանումը	Լատ. անվանումը	ՀՀ Կարմիր գիրք	ԲՄՊՊ Կարմիր ցուցակ	Բեռն. Կոնվ. Հավ.Ա
Փափկամարմիններ - Mollusca					
1	Խճաքարային խխունջ	Orculella ruderalis	CR		
2	Սանդղաձև խխունջ	Turanena scalaris	CR		
Միջատներ - Insecta					
Կարգ Ճպուռներ (Odonata)					
3	Նմանաձև ճպուռ	Onychogomphus assimilis fulvipennis	VU	VU	
4	Միմալեկմա ճպուռ	Sympecma paedisca	VU		
Կարգ Ուղղաթևեր (Orthoptera)					
5	Սդոցապոչ հայկական	Poecilimonella armeniaca	EN		
Կարգ Կարծրաթևեր կամ բզեզներ (Coleoptera)					
6	Կեղծ խոտային չրխկան	Cardiophorus pseudogramineus	EN		
7	Խնձորյանի գնայուկ	Deltomerus khnzoriani	CR		
8	Տոնական գնայուկ	Poecilus festivus	VU		
9	Արենիական գնայուկ	Pristonychus arenicus	CR		
10	Հայկական սևամարմին	Armenohelops armeniacus	EN		
11	Երկգիծ երկարաբեղիկ	Dorcadion bistriatum	EN		
12	Պիկի երկարաբեղիկ	Phytoecia pici Reitter	EN		
Կարգ Թեփուկաթևեր կամ թիթեռներ (Lepidoptera)					
13	Մենեոզինա կամ սև ապուլոն	Parnassius mnemosyne rjabovi	VU		+
14	Ապուլոն	Parnassius apollo kashtshenkoi	VU		+

15	Ալեքսանոբ առագաստաթիթեռ	Papilio alexanor orientalis	VU		+
16	Ավրորինա դեղնաթիթեռ	Colias aurorina	VU		
17	Կանաչավուն դեղնաթիթեռ	Colias chlorocoma	VU		
18	Ռոմանովի թոմարես	Tomares romanovi	VU		
19	Երևանայան կապտաթիթեռ	Agrodiaetus eriwanensis	EN		
20	Նինայի կապտաթիթեռ	Agrodiaetus niniae	VU		
21	Հուբերտի կապտաթիթեռ	Agrodiaetus huberti	EN		
22	Սուռակովի կապտաթիթեռ	Agrodiaetus surakovi	EN		
23	Իֆիգենիա կապտաթիթեռ	Agrodiaetus iphigenia araratensis	EN		
24	Թուրկական կապտաթիթեռ	Agrodiaetus turcicus	VU		
25	Ալկոն կապտաթիթեռ	Maculineaalcon monticola	VU		
26	Արիոն կապտաթիթեռ	Maculinea arion zara	VU		
27	Կաչուկի իլիկաթիթեռ	Hyles hippophaes caucasica	VU	DD	+
28	Պրոզերպինա իլիկաթիթեռ	Proserpinus proserpina	VU	DD	
Կարգ Թաղանթաթևեր (Hymenoptera)					
29	Մգաթև մեղու	Lithurge fuscipenne	VU		

Հարկ է նշել, որ այս տեսակներից 22-ը հայտնի է Արփա գետի հովտի միայն հարավային մասից՝ Դարալազյազի լեռնաշղթայից, ուստի, նրանց հանդիպելը հետազոտվող տարածքներում շատ քիչ հավանական է: Թվարկված տեսակներից Նմանաձև ճպուռը, Կաչուկի իլիկաթիթեռը, Պրոզերպինա իլիկաթիթեռը գրանցված են Բնության պահպանության միջազգային միության Կարմիր ցուցակում (IUCN Red List os Threatened Species), իսկ Մենմոզինա կամ սև ապուլոն, Ապուլոն, Ալեքսանոբ առագաստաթիթեռ, Կաչուկի իլիկաթիթեռ, Պրոզերպինա իլիկաթիթեռ – նաև Բերնի կոնվենցիայի Հավելված 2-ում (Annex II of Bern Convention):

Կաթնասուններ

Տարածաշրջանին բնորոշ կաթնասունների ցանկը, ինչպես նաև ՀՀ կենդանիների Կարմիր գրքում և ԲՄՊՊ Կարմիր ցուցակում առկայությունը բերված է Աղյուսակ 11-ում:

Աղյուսակ 14: Կաթնասունների ցանկ

N	Անվանումը	Լատ. անվանումը	ՀՀ Կարմիր գիրք	ԲՄՊՊ Կարմիր ցուցակ
1	Փոքր խլուրդ	Talpa caucasica		

3	Անտառային քնամուկ	Myoxus glis		
4	Անտառային մուկ	Apodemus sylvaticus		
5	Պարսկական ավազամուկ	Meriones persicus		
6	Անտառային մուկ	Apodemus sylvaticus		
7	Սովորական դաշտամուկ	Microtus arvalis		
8	Սովորական ոզնի	Erinaceus concolor		
9	Աքիս	Mustela nivalis		
10	Քարակզաքիս	Martes foina		
11	Նապաստակ	Lepus europaeus		
12	Սովորական աղվես	Vulpes vulpes		
13	Գորշուկ	Meles meles		
14	Գայլ	Canis lupus		
15	Լուսան	Lynx lynx		
16	Գորշ արջ	Ursus arctos	VU	LC

Սողուններ և երկկենցաղներ

Տարածաշրջանի հերպետոֆաունան, ինչպես նաև ՀՀ կենդանիների Կարմիր գրքում և ԲՄՊՊ Կարմիր ցուցակում առկայությունը ներկայացված է Աղյուսակ 12-ում:

Աղյուսակ 15: Սողուններ և երկկենցաղներ

N	Անվանումը	Լատ. անվանումը	ՀՀ Կարմիր գիրք	ԲՄՊՊ Կարմիր ցուցակ
Երկկենցաղներ - Amphibia				
1	Կանաչ դոդոշ	Bufo viridis		
2	Փոքրասիական ծառագորտ	Hyla savignyi		
3	Լճագորտ	Pelophylax ridibundus		
4	Փոքրասիական գորտ	Rana macrocnemis		
Սողուններ - Reptilia				
Սողեսներ - Sauria				
5	Դեղնափորիկ	Pseudopus apodus		
6	Վալենտինի ժայռային մողես	Darevskia valentini		
7	Գեղիբան օձազուլիս	Ophisops elegans Menetries		
8	Միջին մողես	Lacerta media		
9	Կովկասյան ազամա	Laudakia caucasia		
10	Ռադդեի ժայռային մողես	Darevskia raddei		
11	Շերտավոր մողես	Lacerta strigata		
Օձեր - Serpentes				
12	Որդանման կույր օձ	Typhlops vermicularis		
13	Արևմտյան վիշապիկ	Eryx jaculus		
14	Ջրային լորտու	Natrix tessellata		
15	Սովորական լորտու	Natrix natrix		
16	Կապարագույն սահնօձ	Hemorrhoids nummifer		

17	Զիթապտղագույն սահնոձ	Platyceps najadum		
18	Կարմրափոր սահնոձ	Hierophis schmidti		
19	Անդրկովկասյան սահնոձ	Zamenis hohenackeri	VU	
20	Վզնոցավոր էյրենիս	Eirenis collaris		
21	Հայկական էյրենիս	Eirenis punctatolineatus		
22	Կովկասյան կատվաձ	Telescopus fallax	VU	
23	Հայկական իժ կամ Ռադդեի իժ	Vipera (Montivipera) raddei	VU	NT
24	Կովկասյան գյուրգա	Vipera (Macrovipera) lebetina		

Թռչուններ

Տարածաշրջանին բնորոշ թռչունների ցանկը, ինչպես նաև ՀՀ կենդանիների Կարմիր գրքում և ԲՄՊՊ Կարմիր ցուցակում առկայությունը բերված է Աղյուսակ 13-ում:

Աղյուսակ 16: Թռչունների ցուցակ

	Թռչունների անվանումները	Լատիներեն անվանումը	Լիստրոդ	ՀՀ Կարմիր գիրք	ԲՊՄՄ Կարմիր ցուցակ
1.	Գառնանգղ	Gypaetus barbatus		VU	LC
2.	Գիշանգղ	Neophron percnopterus		EN	EN
3.	Սպիտակագլուխ անգղ	Gyps fulvus		VU	LC
4.	Օձակեր արծիվ	Circaetus gallicus		VU	LC
5.	Սափսան	Falco peregrinus		VU	LC
6.	Սովորական տատրակ	Streptopella turtur	+		
7.	Եվրոպական բվիկ	Otus scops	+		
8.	Լորաճուռակ	Accipiter nisus			
9.	Մեծ ճուռակ	Buteo buteo			
10.	Տափաստանային ճուռակ	Buteo rufinus	+		
11.	Քարարծիվ	Aquila chrysaetos		VU	LC
12.	Սովորական հողմավար բազե	Falco tinnunculus	+		
13.	Հոպոպ	Upupa epops	+		
14.	Ժուլան	Lanius cristatus	+		
15.	Կարմրակատար շամփրուկ	Lanius senator	+	VU	LC
16.	Կապույտ քարակեռնեխ	Monticola solitarius	+		
17.	Սևագլուխ դրախտապան	Emberiza melanocephala	+		
18.	Գյուղական ծիծեռնակ	Hirundo rustica			
19.	Քաղաքային ծիծեռնակ	Delichon urbicum			

20.	Սև մագաղաթն ծիծեռնակ	Apus apus			
21.	Ոսկեգույն մեղվակեր	Merops apiaster	+		
22.	Սևախայտ քարաթռչնակ	Oenanthe hispanica	+		
23.	Այծկիթ	Caprimulgus europaeus	+		
24.	Կորեկնուկ	Miliaria calandra	+		
25.	Քարակաքավ	Alectoris chuker	+		
26.	Մոխրագույն կաքավ	Perdix perdix	+		
27.	Լոր	Coturnix coturnix	+		
28.	Անտառային աղավնի	Columba palumbus			
29.	Բվեճ	Bubo bubo		VU	LC
30.	Սիրիական փայտփոր	Dendrocopus syriacus	+		
31.	Փուփուլավոր արտույտ	Galerida cristata	+		
32.	Սպիտակ խաղտոնիկ	Motacilla alba	+		
33.	Սովորական քարաթռչնակ	Oenanthe oenanthe	+		
34.	Սովորական կարմրատուտ	Phoenicurus phoenicurus	+		
35.	Սև կեռնեխ	Turdus merula	+		
36.	Սոսնձակեռնեխ	Turdus viscivorus	+		
37.	Կովկասյան գեղգեղիկ	Phylloscopus sindianus	+		
38.	Մոխրագույն շահրիկ	Sylvia communis	+		
39.	Մեծ երաշտահավ	Parus major	+		
40.	Ժայռային փոքր սիտեղ	Sitta neumayer	+		
41.	Լեռնային դրախտապան	Emberiza cia	+		
42.	Ամուրիկ	Fringilla coelebs			
43.	Կարմրակատար	Carduelis carduelis	+		
44.	Կարմրաճակատ սերինոս	Serinus pusillus	+		
45.	Կանեփնուկ	Carduelis cannabina	+		
46.	Տնային ճնճղուկ	Passer domesticus	+		
47.	Ժայռային ճնճղուկ	Petronia petronia	+		
48.	Անտառային կաչաղակ	Garrulus glandarius	+		
49.	Սովորական կաչաղակ	Pica pica	+		
50.	Մոխրագույն ագռավ	Corvus corone	+		
51.	Սև ագռավ	Corvus corax	+		

Հարկ է նշել, որ բուն ուսումնասիրվող տարածքներում ՀՀ բույսերի Կարմիր գրքում գրանցված տեսակների չկան: Քանի որ այդ տարածքները ենթարկված են անտրոպոգեն ազդեցության, իսկ բնական էկոհամակարգերը ներկայումս իիստ փոփոխված և դեգրադացված են, Ծրագրի իրականացման արդյունքում կենդանական աշխարհի վրա հնարավոր ազդեցությունները գնահատվում են ցածր ռիսկային:

Կենսաբազմազանության վրա հնարավոր ազդեցությունները բացառելու և/կամ նվազեցնելու նպատակով ՇՄԱԳ հաշվետվության ԲԿՊ ցակնում ներկայացվել են

համապատասխան մեղմացնող միջոցառումներ:

5.10. Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ

Նախատեսվող գործունեության տարածքը չի գտնվում որևէ բնության հատուկ պահպանվող տարածքում: Մոտակա ԲՀՊՏ-ն «Ջերմուկի ջրաբանական» արգելավայրն է, որից հեռավորությունը կազմում է մոտ 6կմ:

«Ջերմուկի ջրաբանական» արգելավայր, բնության հատուկ պահպանվող տարածք, Հայաստանի Հանրապետության 26 արգելավայրերից մեկը: Կազմավորվել է 1981-ին, ունի 18000 հա մակերես՝ ՀՀ Վայոց ձորի մարզում՝ Արփա գետի վերին ավազանում՝ ծովի մակարդակից 2000-2500 մ բարձրություններում: Ստեղծվել է՝ հանքային ջրերի տաք աղբյուրների («Ջերմուկ» հանքային ջուր) սնման ավազանների պահպանության նպատակով:

5.11. Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ

Համաձայն ՀՀ կառավարության 2003թ. Հունիսի 17-ի N 754-Ն որոշման՝ «Հայաստանի Հանրապետության Վայոց Ձորի մարզի պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակ»-ի, ներկայացված տարածքին ամենամոտ Սարավանջ բնակավայրում պատմամշակութային հուշարձաններ առկա չեն, իսկ Սարավան բնակավայրում կան հետևյալ պատմամշակութային հուշարձանները.

Աղյուսակ 17: Սարավան բնակավայրի պատմամշակութային հուշարձանները

Հուշարձան	Կառուցված	Վայր, հասցե	Նշան	Հավելյալ նշումներ
1	2	3	4	5
Գերեզմանոց	12-17-րդ դդ.	0.5 կմ հս-ամ	S	Մայրուղու ձախ կողմում
Խաչքար	12-13-րդ դդ.	-	Հ	Ընկած գետնին
Գյուղատեղի «ԴԱՐԲ» («ԹԱՐՓ»)	13-14-րդ դդ., 17-20-րդ դդ.	5 կմ հվ	S	-
Եկեղեցի	19-րդ դ.	1 կմ հվ-ամ	S	-

5.12. Բնության հուշարձաններ

Համաձայն կառավարության 2008 թվականի օգոստոսի 14-ի «Հայաստանի Հանրապետության բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» N 967-Ն որոշման՝ Վայոց Ձորի մարզում առկա են հետևյալ բնության հուշարձանները.

Աղյուսակ 18: ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի բնության հուշարձանների ցանկը

Երկրաբանական

«Բլրաբերդ» հրաբխային գմբեթ	Վայոց ձորի մարզ, Եղեգնաձոր-Վայք ճանապարհի աջ կողմում
«Սատանայի աշտարակ» այունաձև բազալտներ	Վայոց ձորի մարզ, Վայք-Ջերմուկ հին ճանապարհին, Արփա գետի կիրճում

«Բախտի կամար» բնական քարե թունել	Վայոց ձորի մարզ, Ջերմուկ քաղաք, Արփա գետի կիրճում
«Անանուն» որմնաքանդակներ	Վայոց ձորի մարզ, Երևան-Գորիս խճուղու ձախ կողմում, Ջերմուկ տանող ճանապարհից 44 մ դեպի Գորիս
«Անանուն» լավային ծալքեր	Վայոց ձորի մարզ, Ջերմուկ քաղաքից 5 կմ հվ-արլ
«Վարդան Մամիկոնյան» քարե քանդակ	Վայոց ձորի մարզ, Կեչուտի ջրամբարից 2 կմ հվ, Արփա գետի կիրճում, Վայք-Ջերմուկ հին ճանապարհին
«Ցիցքար» ժայռագագաթ	Վայոց ձորի մարզ, Վայք քաղաքից 0.5 կմ հս-արմ
«Տորք Անգեղ» քարե քանդակ	Վայոց ձորի մարզ, Ագարակաձոր գյուղից 1.5 կմ հվ-արլ, Անապատե վայրում
«Սֆինքս» քարե քանդակ	Վայոց ձորի մարզ, Ագարակաձոր գյուղ, Գրավ գետի կիրճում
«Սպիտակ քար» ժայռ-մնացուկ	Վայոց ձորի մարզ, Աղավնաձոր գյուղից 3 կմ հս-արմ, Աղավնաձոր-Ելփին ճանապարհի աջ կողմում
«Անանուն» տեկտոնական խախտում	Վայոց ձորի մարզ, Արենի գյուղի արլ մասում, Արփա գետի ձախ ափին
«Պահակային աշտարակ», Էրոզիոն ժայռ-մնացուկ	Վայոց ձորի մարզ, Վայք-Ջերմուկ հին ճանապարհին, Արփա գետի կիրճում, Գնդեվազ գյուղի դիմաց
«Անանուն» դայկա	Վայոց ձորի մարզ, Գնդեվազ գյուղից 1-1.5 կմ հս-արլ, Արփա գետի կիրճում, Վայք-Ջերմուկ հին ճանապարհին
«Անանուն» դայկաներ	Վայոց ձորի մարզ, Գնդեվազ գյուղից 4 կմ հս-արլ, Արփա գետի կիրճում, Վայք-Ջերմուկ հին ճանապարհին
«Անանուն» սյունաձև անջատմամբ բազալտներ	Վայոց ձորի մարզ, Գոմք գյուղի հս-արլ մասում, ձորակի աջ կողմում
«Անանուն» դայկա	Վայոց ձորի մարզ, Ելփին գյուղի հվ եզրին
«Անանուն» խզվածքային կառուցվածք	Վայոց ձորի մարզ, Ելփին գյուղի արմ ծայրամասում
«Անանուն» քարե քանդակներ	Վայոց ձորի մարզ, Խնձորուտ գյուղից 2.0 կմ հս, Ջառիթափ-Խնձորուտ ավտոճանապարհի երկու կողմում
«Վայոցսար» (Դալիկ) հրաբուխ	Վայոց ձորի մարզ, Կարմրաշեն գյուղից 3.0 կմ հվ-արմ
«Անանուն» լավային հոսք	Վայոց ձորի մարզ, Շատին գյուղից 0.5 կմ արլ
«Անանուն» դայկայանման մարմին	Վայոց ձորի մարզ, Վերնաշեն գյուղից հս
«Գետիկվանքի» բրածո ֆլորա	Վայոց ձորի մարզ, Գետիկվանք գյուղից 3 կմ հս-արլ, 2240 մ բարձրության վրա

«Ազատեկի» բրածո ֆլորա	Վայոց ձորի մարզ, Ազատեկ գյուղի մոտ
-----------------------	------------------------------------

Ջրակրարանական

«Ջերմուկի» աղբյուրներ	Վայոց ձորի մարզ, Ջերմուկ առողջարանի տարածքում, ծ.մ-ից 2140 մ բարձրության վրա
«Յոթաղբյուր» աղբյուր	Վայոց ձորի մարզ, Ջերմուկ քաղաքից 10 կմ հս-արլ դեպի Ալ լիճ տանող ճանապարհին, Ջերմուկի հրաբխային պլատոյի վրա, ծ.մ-ից 2610 մ բարձրության վրա
«Գրավի» աղբյուր	Վայոց ձորի մարզ, Աղավնաձոր գյուղից 5 կմ հվ, Գրավ գետի հովտում, ծ.մ-ից 1630 մ բարձրության վրա
«Պարույր Սևակ» աղբյուր	Վայոց ձորի մարզ, Աղավնաձոր գետի վերին հոսանքում, ծ.մ-ից 1985 մ բարձրության վրա
«Արտաղբյուր» աղբյուր	Վայոց ձորի մարզ, Եղեգիս գյուղից 2.7 կմ հս-արլ, Եղեգիս գետի աջ ափին, ծ.մ-ից 1840 մ բարձրության վրա
«Ջրովանք» աղբյուր	Վայոց ձորի մարզ, Արփի գյուղից 3 կմ հվ-արլ, Արփա գետի ձախ վտակ Ջրովանք գետակի ակունքում, ծ.մ-ից 1345 մ բարձրության վրա
«Առնետի» աղբյուր	Վայոց ձորի մարզ, Խաչիկ գյուղից 3 կմ հս-արլ, ծ.մ-ից 1780 մ բարձրության վրա
«Բազմաղբյուր» աղբյուրներ	Վայոց ձորի մարզ, Հերիեր գյուղի մոտ, ծ.մ-ից 1508 մ բարձրության վրա
«Մոզ» աղբյուր	Վայոց ձորի մարզ, Մալիշկա գյուղից 2.5 կմ արլ, Արփա գետի կիրճի աջ ափին, ծ.մ-ից 1170 մ բարձրության վրա

Ջրագրական

«Հովվալիճ»	Վայոց ձորի մարզ, Ջերմուկ քաղաքից մոտ 15 կմ հս, Արփա գետի աջ վտակի վերին հոսանքում
«Բարձրունի» լիճ	Վայոց ձորի մարզ, Բարձրունի գյուղից 3 կմ արլ, ծ.մ-ից 2760 մ բարձրության վրա
«Հայելի» լիճ	Վայոց ձորի մարզ, Արտավան գյուղից 2 կմ արլ, ծ.մ-ից 2100 մ բարձրության վրա
«Անանուն» լիճ	Վայոց ձորի մարզ, Կապույտ գյուղից 3 կմ հվ-արլ, ծ.մ-ից 2150 մ բարձրության վրա
«Սրբալիճ» լիճ	Վայոց ձորի մարզ, Մարտիրոս գյուղից 0,5 կմ արլ, ծ.մ-ից 1937 մ բարձրության վրա
«Մարտիրոս» լիճ (Վերին լիճ)	Վայոց ձորի մարզ, Մարտիրոս գյուղից 1,5 կմ արլ, ծ.մ-ից 2145 մ բարձրության վրա
«Ջերմուկ» («Յոլք») ջրվեժ	Վայոց ձորի մարզ, Արփա գետի աջակողմյան Ջերմուկ վտակի վրա
«Քարավազ» ջրվեժ	Վայոց ձորի մարզ, Հերիեր գետի աջակողմյան վտակի վրա, Կարմրաշեն գյուղից 2 կմ արլ

«Հերիեր» ջրվեժ	Վայոց ձորի մարզ, Հերիեր գետի վրա, համանուն գյուղից 2.5 կմ հս
«Գետիկվանք» ջրվեժ	Վայոց ձորի մարզ, Եղեգիս գետի աջակողմյան վտակի վրա, Վարդահովիտ գյուղից 0.5 կմ արմ

Բնապատմական

«Սմբատասար» բնապատմական համալիր	Վայոց ձորի մարզ, Արտաբույնք գյուղից 0.75 կմ արլ
Պռոշաբերդի բնապատկերներ	Վայոց ձորի մարզ, Գլաձոր գյուղից 6 կմ հս
«Բերդի գուլի» ամրոցի հրվանդան	Վայոց ձորի մարզ, Գնդեվազ գյուղի հս-արմ եզրին
Վարդանես լճի համալիր	Վայոց ձորի մարզ, Ելփին գյուղից 3.5-4 կմ հս-արլ, նախկին Վարդանես գյուղի ավերակների մոտ, ծ.մ-ից 1748 մ բարձրության վրա
Սուրբ Գևորգ» աղբյուրների խումբ	Վայոց ձորի մարզ, Հերիեր գյուղի հվ մասում, Հերիեր գետի աջ ափին
Մարտիրոս գյուղի բնապատմական համալիր	Վայոց ձորի մարզ, Մարտիրոս գյուղից 2.0 հվ-արլ, Նգար լեռան արմ լանջին

Կենսաբանական

«Կորնգան եղջյուրավոր»	Վայոց ձորի մարզ, Վարդենյաց լեռնանցք, Աղնջաձոր գյուղից 3 կմ հս-արմ
-----------------------	---

Նշված պատմամշակութային և բնության հուշարձաններից ոչ մեկը չի գտնվում նախատեսվող գործունեության տարածքում:

5.13. Սոցիալական և մշակութային ռեսուրսներ

Ծրագրի առաջարկվող տարածքը գտնվում է Վայոց ձորի մարզում:

- արդյունաբերություն - 1.1 %,
- գյուղատնտեսություն - 2.3 %,
- շինարարություն - 2.4 %,
- մանրածախ առևտուր - 0.7 %,
- ծառայություններ - 0.6 %:

Մարզի տնտեսության ընդհանուր ծավալում գերակշռողը գյուղատնտեսությունն է: Գյուղացիական տնտեսությունները հիմնականում զբաղվում են անասնաբուծությամբ: Գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի ծավալում որոշակի տեսակարար կշիռ ունեն նաև թռչնաբուծությունը, խաղողագործությունը, պտղաբուծությունը և բանջարաբուծությունը: Արդյունաբերության ոլորտում հիմնականում զարգացած է «Ջերմուկ» հանքային ջրերի և խաղողի գինու արտադրությունները: Բեռնատրանսպորտի աղյուսակները մարզում իրականացվում են ավտոմոբիլային և էլեկտրատրանսպորտով (ճոպանուղի): Մարզով է անցնում Հայաստանի Հանրապետությունն Իրանի հետ կապող ավտոմայրուղին, որն էական դեր ունի մարզի տնտեսության հեռանկարային զարգացման գործում: Մարզում ակնհայտ են ներքին և արտաքին զբոսաշրջության զարգացման մեծ հեռանկարները:

Աղյուսակ 19: Վայոց Ձորի մարզի հիմնական վիճակագրական տվյալները, 2016-2020թթ

	2018	2019	2020	2021	2022
Մարզի մշտական բնակչության թվաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, 1 000 մարդ	49.0	48.5	48.1	47.6	47.7
այդ թվում՝ քաղաքային	17.3	17.1	16.8	16.3	16.2
գյուղական	31.7	31.4	31.3	31.3	31.5
Բնական աճի գործակիցը, 1 000 բնակչի հաշվով	2.9	0.5	-6.5	-0.5	3.9
Համախառն ներքին արդյունք (շուկայական գներով), մլն. դրամ	75 717.5	69 128.9	65 798.6	75 781.4	...
Արդյունաբերական արտադրանքի ծավալը, մլն. դրամ	27 641.4	27 804.3	24 896.5	28 059.0	31 024.7
Գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքը, ընթացիկ գներով, մլրդ. դրամ	22.3	21.1	21.8	22.2	24.0

Շինարարության ծավալը, ընթացիկ գներով մլն. դրամ	10 837.0	6 765.8	8 682.1	10 060.4	14 289.2
Ավտոմոբիլային տրանսպորտի ներհանրապետական բեռնաշրջանառությունը, մլն. տոննա-կմ	6.6	13.7	2.9	3.6	4.0
Ավտոմոբիլային տրանսպորտի ուղևորաշրջանառությունը, մլն. ուղևոր-կմ	6.6	5.0	1.1	1.2	1.1
Կապի ծառայությունների հասույթը, ընթացիկ գներով, մլն. դրամ	247.2	208.8	398.3	186.1	193.6
Մանրածախ առևտրի շրջանառությունը, մլն. դրամ	8 263.6	8 033.4	8 543.6	11 529.0	12 030.3
Ծառայությունների ծավալը, մլն. Դրամ	9 883.5	10 983.7	9 042.3	11 616.9	16 127.6
Սպառողական գների ինդեքսը նախորդ տարվա նկատմամբ, %	100.9	101.8	101.0	106.5	107.2
Գյուղատնտեսական արտադրանք արտադրողի իրացման գների ինդեքսները նախորդ տարվա նկատմամբ, %	110.6	89.1	88.2	104.5	119.8
Աշխատանքային ռեսուրսները, 1 000 մարդ	...	31.6	37.1	39.1	36.4
որից՝ զբաղվածներ	...	14.3	16.5	19.2	18.7
գործազուրկներ	...	4.1	4.2	3.1	3.1
Միջին ամսական անվանական աշխատավարձը, դրամ	...	126 740	134 099	140 988	153 778
Առևտրային կազմակերպությունների արտադրանքի, ապրանքների, ծառայությունների արտադրության և իրացման վրա կատարված ծախսերը, մլն.դրամ	11 870.4	32 433.2	22 279.0	23 232.0	34 436.0

Առողջության առաջնային պահպանման ծառայություն մատուցող հաստատությունների քանակը	8	8	8	8	8
Գրանցված հանցագործությունների քանակը	258	239	203	303	422
Կենսաթոշակատուների թվաքանակը տարեվերջին, մարդ	9 217	9 224	9 250	9 298	9 344
Նպաստառու ընտանիքների քանակը, դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1 887	1 794	1 832	1 746	1 525
Նախադպրոցական հաստատությունների քանակը	31	33	34	34	34
Հանրակրթական դպրոցների քանակը	48	48	48	48	48
Գործող թանգարանների քանակը	1	1	1	1	1
Գրադարանների քանակը	41	32	32	31	31
Մարզական կազմակերպությունների քանակը	5	5	5	7	7

Վայք համայնք

Հնագիտության պատմության մեջ Վայքի այսօրվա բնակատեղին հիշատակվել է Մոյսյան անունով: Դա հավանական է, սկիզբ է առել 17-18-րդ դարերից:

Խորհրդային իշխանության հաստատումից հետո, 1920թ. դեկտեմբերի 17-ին , Վայոց ձոր գավառը համարվեց որպես մեկ վարչական միավոր և կոչվեց Քեշիշքենդի շրջան՝ համանուն շրջկենտրոնով: Շրջանն ուներ երկու ենթաշրջան՝ Քեշիշքենդի և Փաշալուի / պատմական Փշոնք, այժմ՝ Զառիթափ/:

1924թ. մարտի 3-ին Վայոց ձորը վերաբաժանվեց երկու շրջանների՝ Քեշիշքենդի և Փաշալուի: 1936 թ. հոկտեմբերի 15-ին Քեշիշքենդի շրջանը վերանվանվեց Միկոյանի, Փաշալուն՝ Ազիզբեկովի անուններով:

1951թ. գարնանը Վայոց Ձորի երկու շրջանները խոշորացվեցին՝ վերանվանվելով Ազիզբեկովի շրջան:

Հայկ. ԽՍՀ Գերագույն խորհրդի 1956թ. հոկտեմբերի 12-ի հրամանագրով շրջանները ևս մեկ անգամ ապախոշորացվեցին: Մեր շրջանի համար որպես կենտրոն ընտրվեց Սոյան նախկին բնակատեղին, որը նորից կրեց Ազիզբեկովի անունը՝ ստանալով քաղաքատիպ ավանի կարգավիճակ:

Բնակիչների պահանջով Հայկ. ԽՍՀ Գերագույն խորհուրդը իր 1990թ. հունվարի 23-ի թիվ 1701/11 հրամանագրով շրջկենտրոնը անվանվեց հինավուրց պատմական անունով՝ Վայք:

Մինչև 1604 թվականը բնակավայրում բնակվել են տեղաբնակներ: 1604 թ. մեծ գաղթի ժամանակ տեղաբնակները տեղափոխվել են Պարսկաստան:

1828թ. Պարսկաստանի Խոյ և Սալմաստ գավառներից սերունդները վերադարձել են Վայքի տարածաշրջան:

Վայք խոշորացված համայնքը վերակազմավորվել է 2021 թվականի դեկտեմբերի 5-ին կայացած Վայք համայնքի ավագանու ընտրության արդյունքում՝ Վայոց ձորի մարզի Վայք և Զառիթափ համայնքների, Ջերմուկ համայնքից Հերիեր ու Կարմրաշեն բնակավայրերի միավորմամբ: Ներկայումս Վայք խոշորացված համայնքում ընդգրկված են 16 բնակավայրեր (Վայք քաղաքային և Զառիթափ, Ագատեկ, Փոռ, Մարտիրոս, Մերս, Բարձրունի, Գոմք, Խնձորուտ, Նոր Ագնաբերդ, Ջեղեա, Արին, Սարավան, Արտավան, Հերիեր, Կարմրաշեն գյուղական բնակավայրեր):

Սարավան բնակավայր

Բնակչության թիվը՝ 245

Վարչական ղեկավար՝ Ռազմիկ Մանուկյան

Սարավան գյուղը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության Վայոց ձորի մարզի Վայքի տարածաշրջանում, Դարբ գետի ափին, հեռավորությունը մարզկենտրոն Եղեգնաձորից 35 կմ է, Վայք քաղաքից՝ 18 կմ: Գտնվում է ծովի մակերևույթից 1600 մ բարձրության վրա: Սահմանակից է Վայոց ձորի մարզի Արտավան, Գնդեվազ և Սյունիքի մարզի Գորայք գյուղերին:

Սարավանը վերաբնակեցվել է 1988թ-ին: Նախկինում՝ 781թ-ին Սարավան գյուղի տարածքում է գտնվել Թերփի բնակավայրը: Գյուղի տարածքում կան հին խաչքարեր և գերեզմանաքարեր: 1988թ-ից գյուղը բնակեցվել է երիտասարդ ընտանիքներով: Այն կազմված է երեք բնակավայրերից՝ Սարավան, Սարալանջ և Ուղեձոր:

Սարավանը լեռնային գյուղ է, շրջափակված է գեղեցիկ անտառներով: Բնակավայրի տարածքով է անցնում Երևան-Մեղրի միջպետական մայրուղին, որի աջ

և ձախ կողմերում են գտնվում Սարավան և Սարավանջ գյուղերը:

Բնակչության մեծ մասն զբաղվում է անասնապահությամբ, գյուղում հիմնվել են նոր այգիներ:

Գործում է դպրոց և բուժկետ: Սարավանում կան XVII դարի ավերակ եկեղեցի, XIII դարի աղբյուր-հուշարձան, 4-5 կմ հարավ-արևմուտքում՝ XIV-XIX դարերի մատուռ և XI-XVII դարերի խաչքարեր:

ՀՀ կառավարության կողմից 2002 թվականին հաստատվել է Վայոց ձորի մարզի Սարավան գյուղի պատմության և մշակույթի հուշարձանների ցանկը, որում ներառված է ընդամենը 4 հուշարձան:

6. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ

6.1. Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը

Տարածքը տեղակայված է Վայոց Ձորի մարզում, Սարավան բնակավայրից դեպի հյուսիս-արևելք մոտ 1,4կմ հեռավորության վրա:

Նախատեսվում է կառուցել 6,000 ՄՎտ հզորությամբ ֆոտովոլային կայան հետևյալ աշխարհագրական կոորդինատներով՝ հս. լայն. 39° 43'23.15"N և արլ. երկայն. 45° 40'0.49"E, ծովի մակերևույթից 2025մ բարձրության վրա:

Ֆոտովոլային կայանի գեներատորային մասը նախատեսվում է կառուցել 9932 հատ բազմաբյուրեղային ֆոտովոլտային վահանակներով՝ յուրաքանչյուրը 605Վտ առավելագույն հզորությամբ, որոնք 24 հատ 250կՎտ էլքային հզորությամբ փոխակերպիչների փոփոխական հոսանքի էլուստներից մալուխներով միանում են էնթալպայանի 0.8կՎ լարման գլխավոր ընդունիչ վահաններին:

Ընտրվել են JAM66D45-605/LB ֆիրմային արտադրության 22.4% ՕԳԳ-ով, IP 68 տիպի, 605Վտ առավելագույն հզորությամբ բազմաբյուրեղ ֆոտովոլտային մոդուլներ, մեկ մոդուլի չափսերը՝ 2382x1134x30մմ: Փոխակերպիչները Ginlong (Solis) արտադրության, մոդելը Solis-250K-EHV-5G 250կՎտ էլքային հզորության, ցանցային տեսակի, 12 MPPT (Maximal Power Point Tracker) 24 մուտքերով:

Արևային էլեկտրակայանի տեղադրման համար նախատեսվում է կառուցել ցինկով գալվանապատված մետաղական կոնստրուկցիաներով, և բետոնե հիմքերով ամրացված հողի վրա: Փոխակերպիչները և ֆոտովոլտային վահանակները տեղադրվում են կոնստրուկցիայով հորիզոնի նկատմամբ 24° թեքվածությամբ: Ֆոտովոլտային վահանակների կոնստրուկցիաները նախատեսված են մինչև 35մ/վ

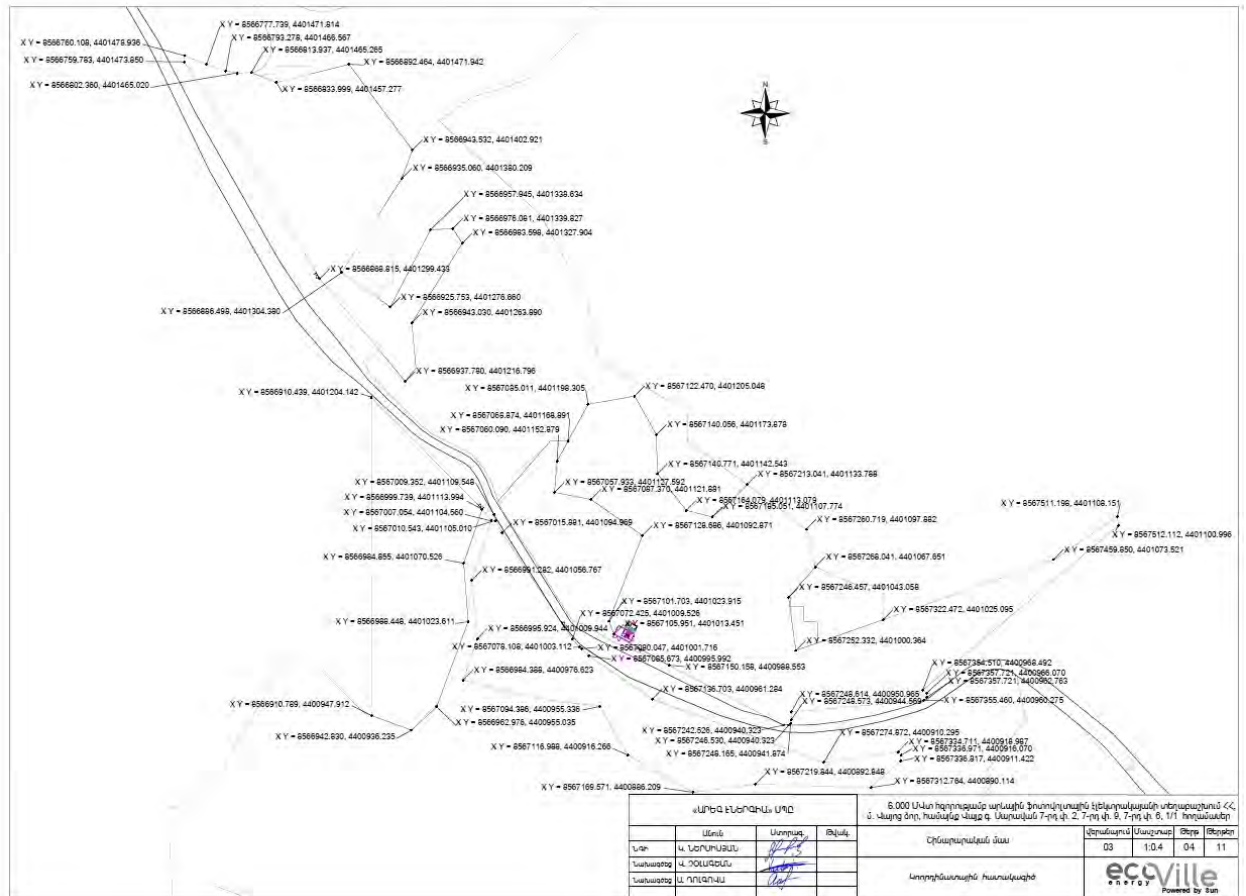
քամու արագության համար (տարածքում քամու առավելագույն արագությունը ըստ շինարարական կլիմայաբանություն նորմերի 24մ/վ է, (ՀՀ ՇՆ II-7.01-2011):

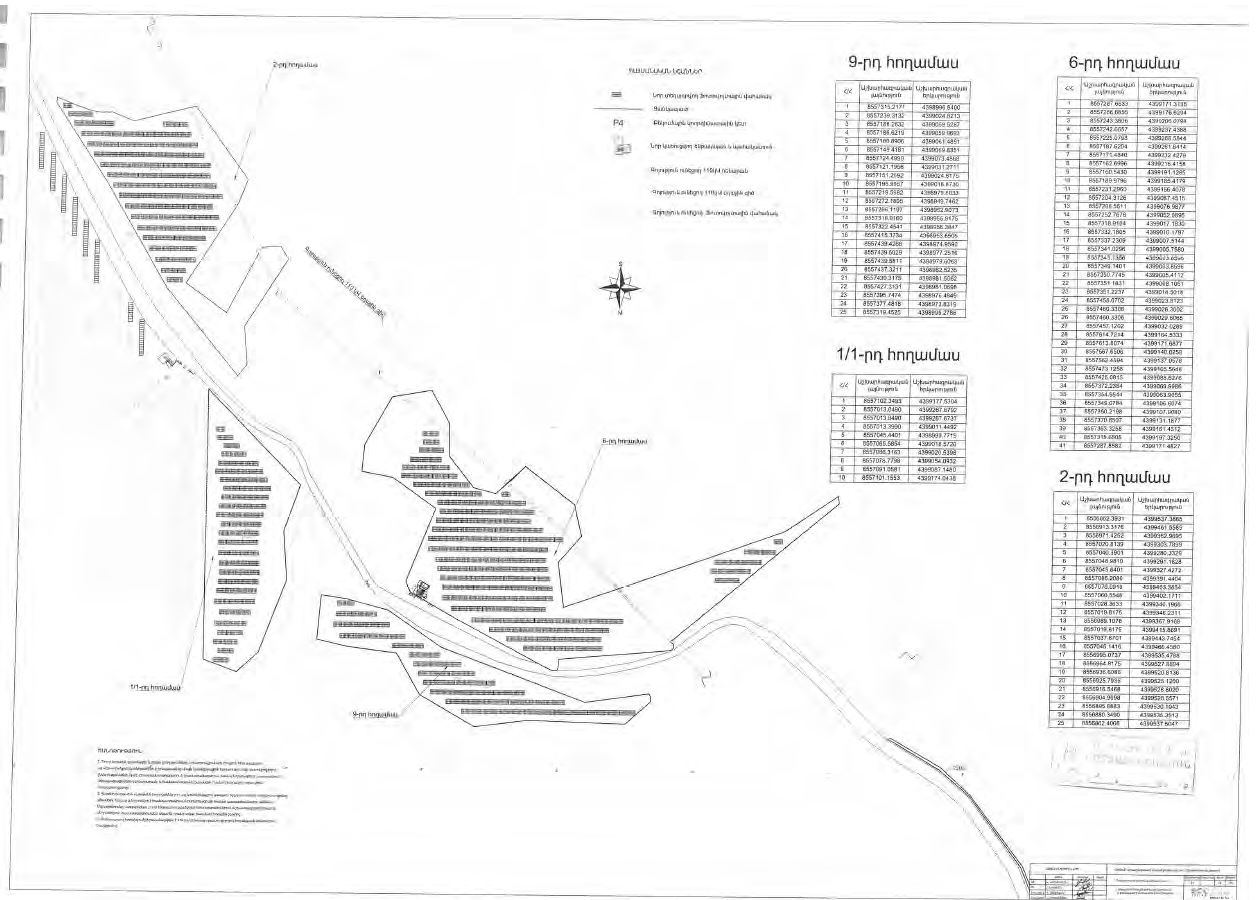
Արևային կայանի տարածքում կարուցվում է ենթակայան 6/0.8 7000կՎա հզորության ենթակայան:

Նախատեսվող կայանը կառուցվելու է սեփականության իրավունքով «ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊ ընկերությանը պատկանող հողամասում, որոնք գտնվում են Վայոց Ձորի մարզի Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի տարածքում և զբաղեցնում են ընդհանուր առմամբ մոտ 8.92 հա մակերես (բաղկացած չորս հողակտորից): Տարածքը մոտ է Երևան-Մեղրի Մ2 ավտոմայրուղուն:

Արևային կայանի տեղանքի կոորդինատները ներկայացված են ստորև.

Պատկեր 15: Տեղանքի կոորդինատներ (ARMREF-02 WGS 84)

6.2. Տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ

Նախատեսվում է կառուցել 6.000 ՄՎտ հզորությամբ ֆոտովոլտային կայան հետևյալ աշխարհագրական կոորդինատներով՝ հս. լայն. 39° 43'23.15"N և արլ. երկայն. 45° 40'0.49"E, ծովի մակերևույթից 2025մ բարձրության վրա: Ֆոտովոլտային կայանի զբաղեցրած մակերեսները 2.117-հա, 1.262-հա, 3.925-հա, 1.6197-հա: Ֆոտովոլտային կայանի գեներատորային մասը նախատեսվում է կառուցել 9932 հատ բազմաբյուրեղային ֆոտովոլտային վահանակներով՝ յուրաքանչյուրը 605Վտ առավելագույն հզորությամբ, որոնք 24 հատ 250կՎտ էլքային հզորությամբ փոխակերպիչների փոփոխական հոսանքի էլրուստներից մալուխներով միանում են ենթակայանի 0.8կՎ լարման գլխավոր ընդունիչ վահաններին:

250կՎտ հզորությամբ փոխակերպիչները ունեն 24-ական հաստատուն հոսանքի մուտք, որոնց միացվում են 26 հատ հաջորդաբար միացված ֆոտովոլտային պանելներով: Ֆոտովոլտային պանելների շղթաները միմյանց միացվում են պանելների մուտքին 4մմ2 (EU)/12AWG(US), L=1200մմ և PV1-F1x4մմ2 մալուխներով: Մոդուլների և փոխակերպիչների համար նախատեսված են MC4 տիպի կոնեկտորներ:

Շղթաների զուգահեռ միացումներն ապահովված է փոխակերպիչներում, յուրաքանչյուր 16 և 15 շղթայի համար նախատեսված է առանձին փոխակերպիչ: Ընտրվել են JAM66D45-605/LB ֆիրմային արտադրության 22.4% ՕԳԳ-ով, IP 68 տիպի, 605Վտ առավելագույն հզորությամբ բազմաբյուրեղ ֆոտովոլտային մոդուլներ՝ ընդհանուր 9932 հատ, մեկ մոդուլի չափսերը՝ 2382x1134x30մմ: Փոխակերպիչները Ginlong արտադրության, մոդելը SOLIS-250-EHV-5G 250կՎտ էլքային հզորության, ցանցային տեսակի, 12 MPPT (Maximal Power Point Tracker) 24 մուտքերով, Փոխակերպիչի հաստատուն հոսանքի " + " և " - " շղթաների մուտքերը պաշտպանված են 15Ա ապահովիչներով:

Փոխակերպիչը ունի համացանցին միանալու և տվյալները փոխանցելու հնարավորություն, նրանում ներկառուցված են DC և AC իմպուլսային գերլարրումների պաշտպանիչ սարքեր (SPD): Յուրաքանչյուր փոխակերպիչից դեպի ՏԵ ցածր լարման վահաններ էլեկտրամատակարարումը իրականացվում է այնուհետև հաղորդազդերով պոլիվիլիբրոիդե մեկուսացմամբ, հարթ ժապավենով մետաղե զրահով, որի բարձրկներում պաշտպանիչ շերտի բացակայում է, արտաքին ծածկույթը պոլիվիլիբրոիդ նյութից ABBՃIIIԵ տիպի 3x120մմ², 3x150մմ², 3x185մմ² հատույթների մալուխագծերով:

Մալուխները խրամուղու մեջ տեղադրելուց առաջ փորված խրամուղու մեջ պատրաստվում է 100մմ հաստությամբ ավազե անկողին, այնուհետև տեղադրվում են մալուխները և ծածկվում 150մմ ավազե շերտով, որից հետո խրամուղին լցվում է ավազակոպչային խառնուրդով, այնքան որ հնարավոր լինի մալուխից 250մմ բարձրության վրա տեղադրել ազդանշանային ժապավեն, ապա խրամուղին լցվում է ավազակոպիճով: Մալուխները խրամուղում տեղադրվում են գետնից 0.7մ խորության վրա: Մալուխները տեղադրվում են օձաձև, ջերմային դեֆորմացիաներից խուսափելու համար:

Մալուխների հատույթներն ընտրվել են ըստ թույլատրելի երկարատև հոսանքի (ԷՄՆԸՊ ՏԿ III գլուխ, կետ 8 աղ. 7), ստուգվել ըստ լարման անկման և լարման շեղման (համաձայն ՇՊ 256.1325800.2016 պահանջների 0.4կՎ ցանցերում լարման անկումը չպետք է գերազանցի 7.5%-ը, իսկ լարման շեղում՝ $\pm 5\%$ նորմալ ռեժիմում): Մալուխները կարճ միացման և գերբեռնվածության հոսանքներից պաշտպանվում են մուտքային եռաֆազ 250 Ա ավտոմատ անջատիչներով: Բաց տարածքում տեղակայվող ավտոմատ անջատիչները IP 65 տիպի են, իսկ փակ տարածքում՝ IP 31 տիպի:

Արևաին ֆոտովոլտային կայանի կողմից արտադրված էլեկտրաէներգիայի, ներքին ցանցից դուրս, հաշվառման համար անհրաժեշտ է սահմանազատման տեղում տեղադրել երկկողմանի երկսակագնային էլ. հաշվիչով: Արևային ֆոտովոլտային

կայանը 6կվ ցանցին միանում է 7000ԿՎՄ 6/0.8կվ տրանսֆորմատորի միջոցով, օգտագործվում է նաև 25կՎՄ 6/0.4կվ տրանսֆորմատոր՝ սեփական կարիքների համար: Տրանսֆորմատորային ենթակայանը սույն նախագծի ծավալի մեջ չի ներառվում, ներկայացված է առանձին նախագծով:

Արևաին ֆոտովոլտային կայանի կողմից արտադրված էլեկտրաէներգիայի, ներքին ցանցից դուրս, հաշվառման համար անհրաժեշտ է սահմանազատման տեղում տեղադրել երկկողմանի երկսակագնային էլ. հաշվիչով:

Արևային ֆոտովոլտային կայանը 6կվ ցանցին միանում է 7000ԿՎՄ 6/0.8կվ տրանսֆորմատորի միջոցով, օգտագործվում է նաև 25կՎՄ 6/0.4կվ տրանսֆորմատոր՝ սեփական կարիքների համար: Տրանսֆորմատորային ենթակայանը սույն նախագծի ծավալի մեջ չի ներառվում, ներկայացված է առանձին նախագծով:

Մալուխային գծեր

Կատարվել է 6ԿՎ ստորգետնյա մալուխագծի կտրվածքի ըստ կարճ միացման հոսանքի և բեռի: Ելնելով հաշվարկի արդյունքներից բավարարում է АПВПы 2x (3x185/25մմ²) կտրվածքի մալուխ: Էկրանի կտրվածքի ընտրությունն իրականացվել է ըստ ջերմային կայունության և ընտրվել է 25մմ² կտրվածքի էկրան: Մալուխի էկրանը անհրաժեշտ է հողանցել միացնելով ենթակայանների հողանցման եզրագծերին:

Մալուխագծերի ընդհանուր երկարությունը 1040մ է, որից 1000մ խրամուղում, 16մ ՏԵ-ում կանալով, 6մ հենարանի երկայնքով, 18մ կոնստրուկցիայով: Մալուխները դուրս գալով «Որոտան-2» ենթակայանի 6ԿՎ ԲՄ-ից մոնտաժվում են գրունտային տարածքով մինչև պատվիրատուի կողմից նոր տեղադրվող ենթակայան: Գրունտային հատվածով անցկացնելիս մալուխները տեղադրվում են 1,1 մ խորության վրա:

Մալուխները խրամուղու մեջ տեղադրելուց առաջ փորված խրամուղու մեջ փոխվում է 100մմ հաստության ավազե անկողին, այնուհետև տեղադրվում են մալուխները, վերջիններս ծածկվում են ավազե շերտով: Ավազե անկողնու վրա տեղադրվում է կավե աղյուս՝ մեխանիկական վնասվածքներից պաշտպանելու համար, ապա խրամուղին լցվում է ավազակոպճով:

Նախագծում օգտագործվում է 6ԿՎ լարման ջերմանստեցվող միակցիչ և ծայրային կցորդիչներ:

Շինարարական աշխատանքների իրականացման ժամանակ պետք է պահպանվեն ԷԷ ՀՏԿ-ի IV գլխի կետում նշված մինիմալ թույլատրելի հեռավորությունը և մոտեցումները հողում տեղադրվող այլ մալուխներին և խողովակներին, որոնք պետք

Էլինեն ոչ պակաս քան՝

- Ուժային մալուխների միջև 0.1մ (19.4.ա կետ),
- Մինչև շենքերի հիմքը 0.6մ (19.3 կետ),
- Կապի մալուխների միջև 0.5մ (19.4.գ կետ),
- Գազախողովակների միջև 1մ (19.6 կետ):

Նշված բոլոր եզրաչափերը ապահովված են:

Պատկեր 16: 6 ԿՎ լարման մալուխային գիծ

Ենթակայանի և ղեկավարման շենքի կառուցում

Հողային աշխատանքների ավարտից հետո առանձին շինարարական խմբով սկսվելու են ենթակայանի և ղեկավարման շենքի շինության կառուցումը՝ զուգահեռաբար արևային կայանի մյուս մասի շինարարական աշխատանքներին: Շինության շինարարությունը իրականացվելու է ՀՀ-ում գործող նորմատիվներին և պահանջներին համապատասխան, ինչպես նաև հաշվի առնելով հրդեհային անվտանգության կանոնները: Հիմքերի բետոնացման աշխատանքները իրականացվելու են հաշվի առնելով հնարավոր վնասակար ազդեցությունների պայմանները: Կառուցման աշխատանքներից հետո իրականացվելու են ներքին հարդարման աշխատանքները, բոլոր նյութերի ընտրությունը իրականացվելու է

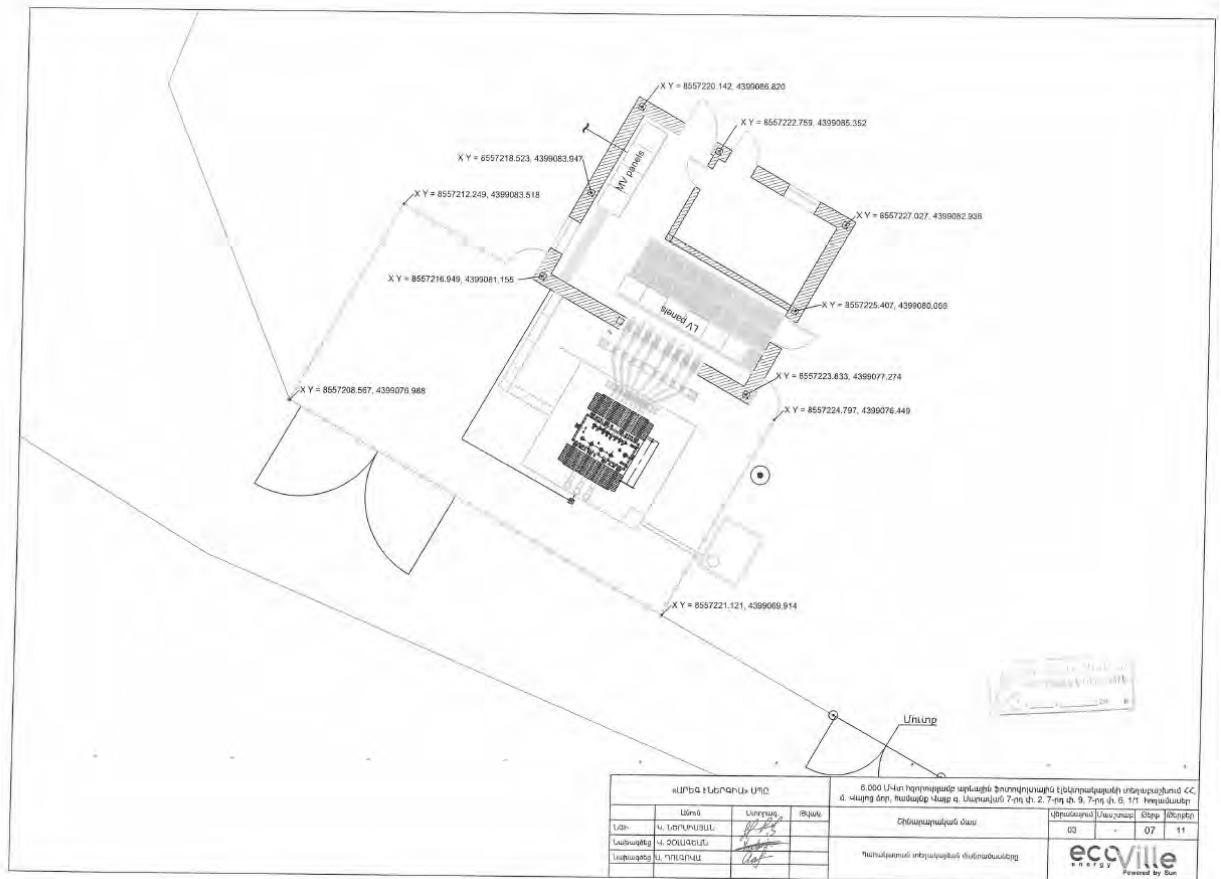

Վայոց Ձորի մարզի Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի տարածքում նախատեսվող 6ՄՎտ հզորությամբ արևային կայանի և 7000 ԳՎԱ հզորությամբ էներգայանի կառուցման կառուցման

ՇՄԱԳ հաշվետվություն
2024թ. սեպտեմբեր

հաշվի առնելով դրանց դիմադրողականությունը տվյալ շինության աշխատանքային պայմաններին: Գծագրերը ներկայացված են ստորև.

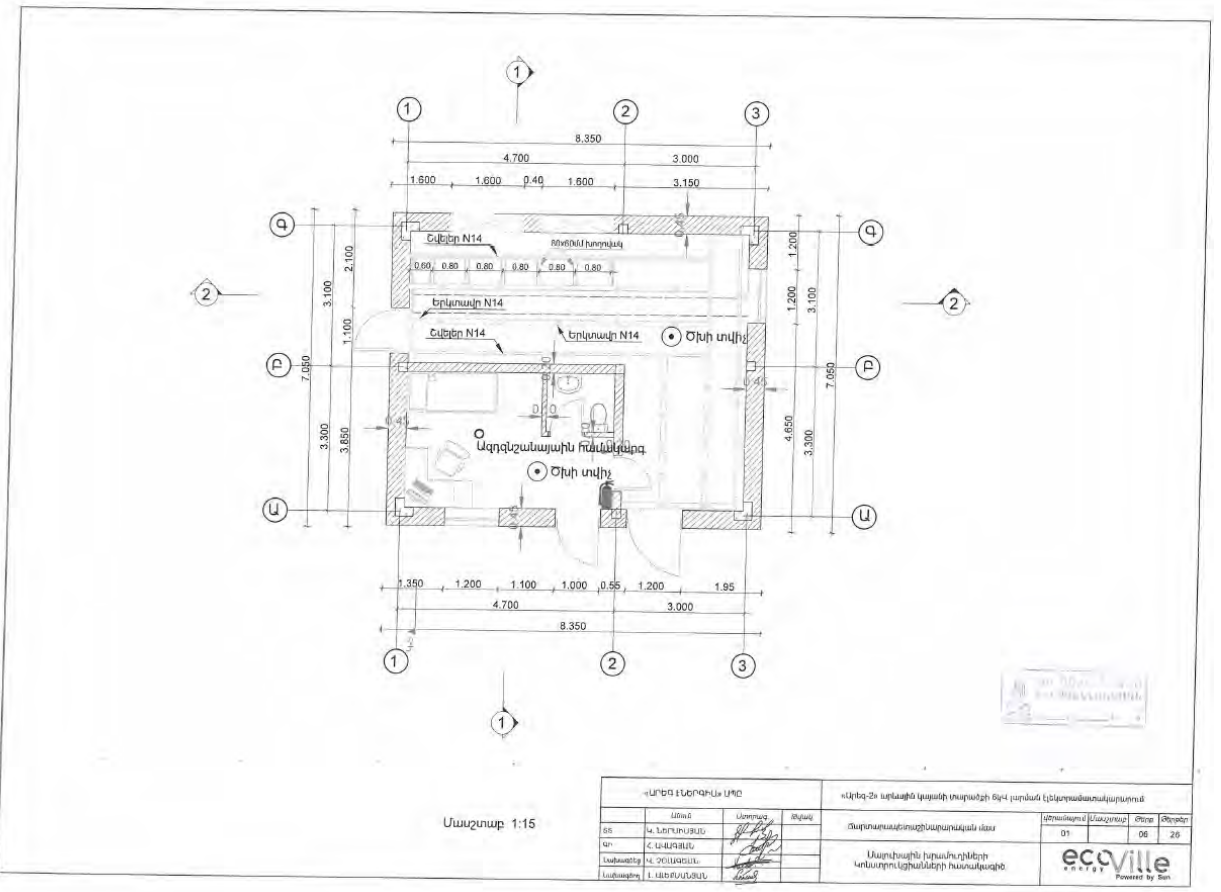
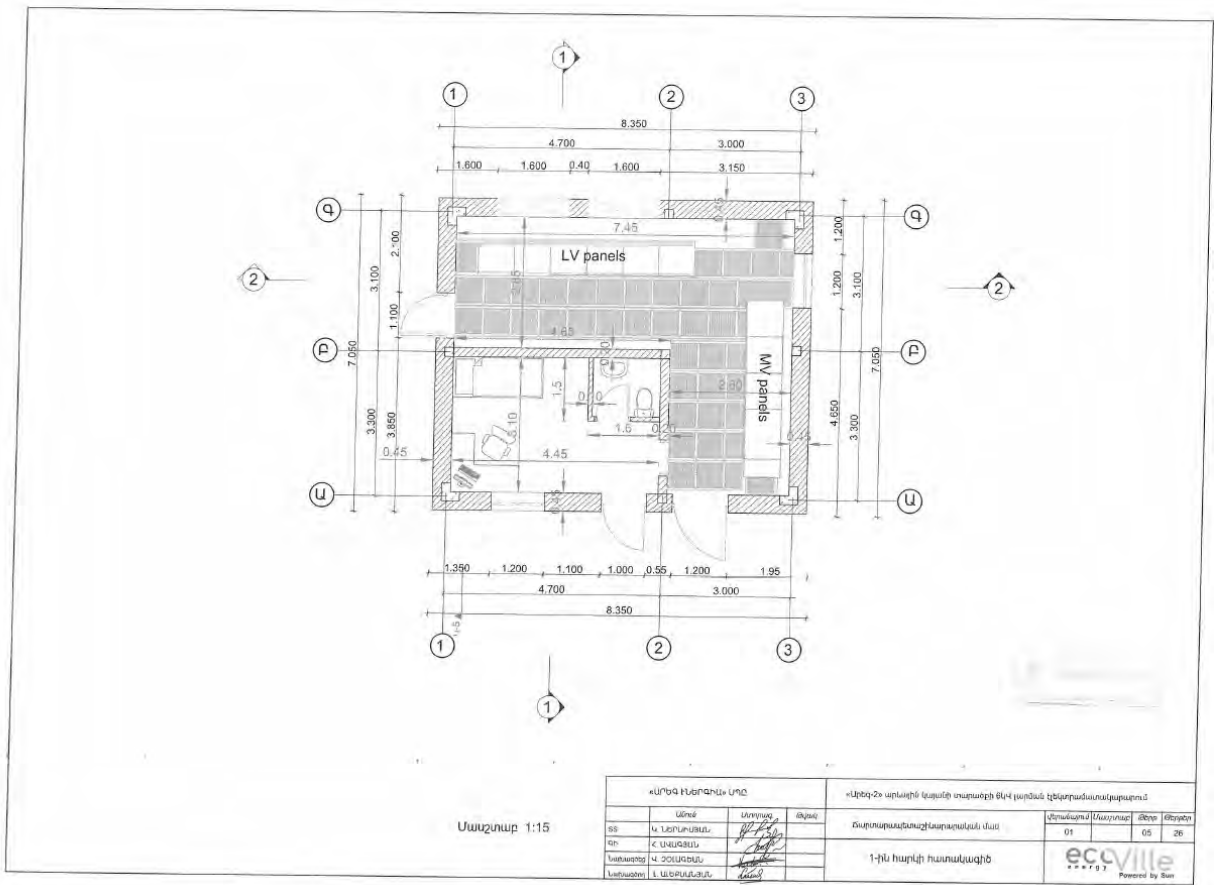
Պատկեր 17: Պահակատան տեղակայման մանրամասները

Վայոց Ձորի մարզի Վայք հասայնքի Սարավան բնակավայրի տարածքում նախատեսվող 6ՄՎտ հզորությամբ արևային կայանի և 7000 ԳՎՄ հզորությամբ էներգայանի կառուցման կառուցման

ՇՄԱԳ հաշվետվություն
2024թ. սեպտեմբեր

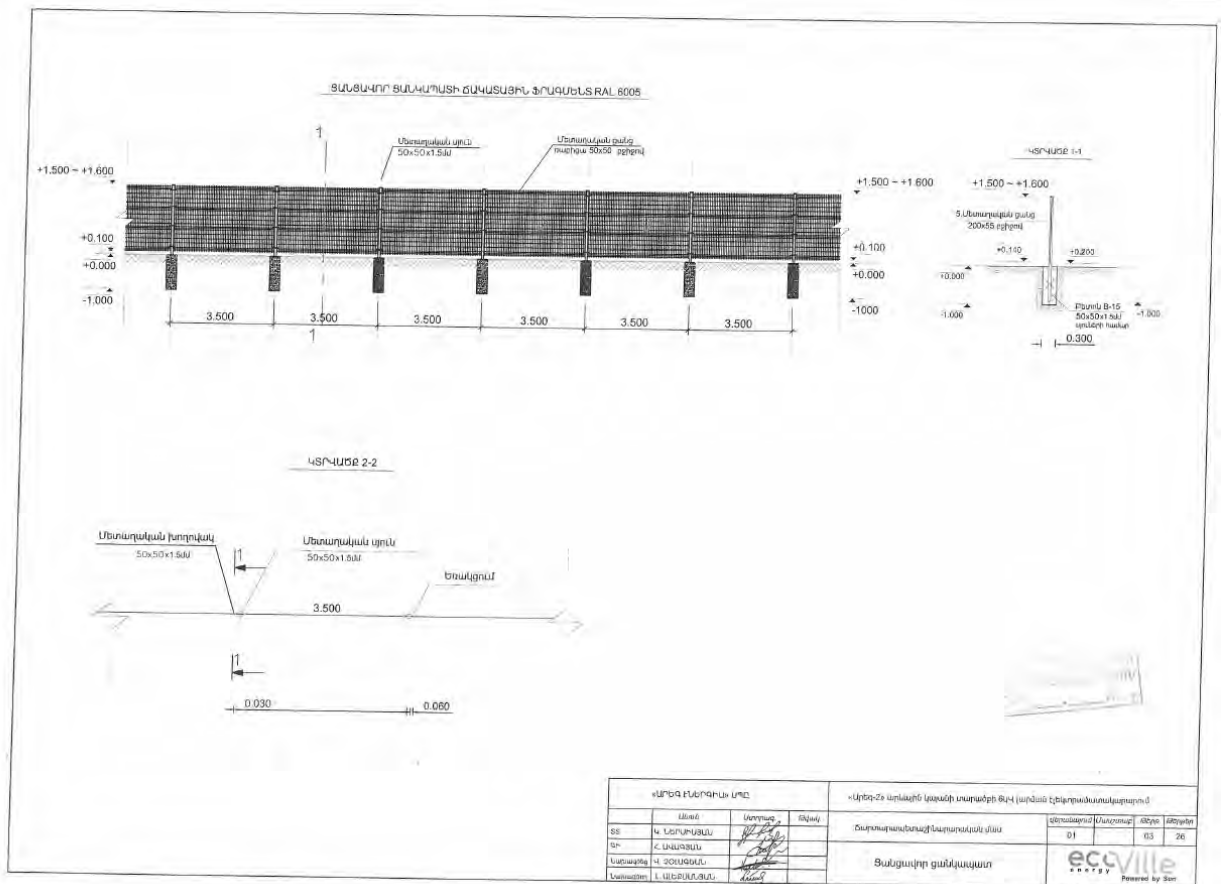

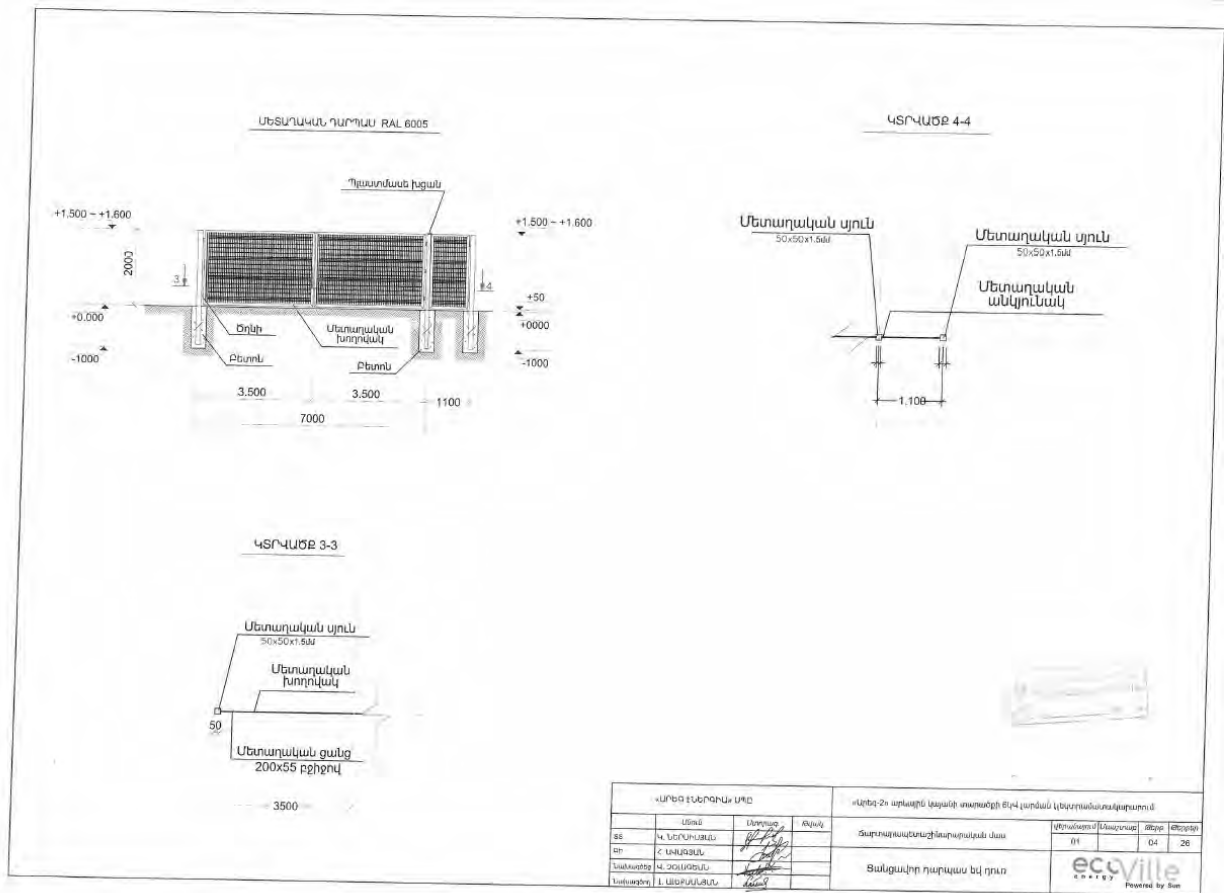
Ցանկապատի կառուցում

Արևային կայանի տարածքում նախատեսվում է իրականացնել հիմնական
ցանկապատի կառուցում ըստ նախագծի, բաց թողնելով միայն դարպասի մասը: Այդ
հատվածում նախատեսվում է իրականացնել ժամանակավոր առանձնացնող
ցանկապատի տեղադրում, մինչև դարպասի կառուցումը: Ցանցավոր ցանկապատի,
դարպասի և դրան գծապատկերները ներկայացված են ստորև.

Պատկեր 18: Ցանցավոր ցանկապատ

Պատկեր 19: Ցանցավոր դարպաս և դուռ

6.3. Պաշտպանական հողանցում

Ֆոտովոլտային կայանի հողանցումն իրականացվել է համաձայն ՇՈՒՍ 3.05.06-96: Հողի մակերևույթին 0.6մ խորության վրա հավաքվում է հողանցման սարքվածքը (կոնտուրը), որը բաղկացած է.

- հողանցման հորիզոնական հաղորդիչից (40x4 շերտապողպատ),
- հողանցման հաղորդաձող (50x50x5, L=1.5մ անկյունակ),
- հողանցման հաղորդալարերից:

Հողանցման սարքվածքը իրականացվել է տեսական հաշվարկի հիման վրա: Հողանցման դիմադրությունը տարվա ցանկացած եղանակի չպետք է գերազանցի 40հմ: Լաբորատոր չափումներից հետո, եթե այն մեծ է նորմավորված դիմադրությունից անհրաժեշտ է խփել լրացուցիչ էլեկտրոդներ:

Պաշտպանական հողանցումը իրականացվում է հողանցման հաղորդալարերով: Այդ նպատակով ֆոտովոլտային պանելների այլումինե իրանը հողանցման հաղորդալարով միացվում է հողանցման համակարգին: Բոլոր մետաղական ոչ հոսանքատար սարքավորումները պետք է հողանցվեն:

Տարածքը պետք է ապահովել սպասարկման համար անհրաժեշտ արահետներով, ջրամատակարարման, գազամատակարարման և էլեկտրամատակարարման համակարգերով:

Ենթակայանի տարածքում նախատեսվում է հակահրդեհային, ծխի և ջերմաստիճանի տվիչներ: Կայանի տարածքը ցանկապատված է 2մ բարձրությամբ մետաղացանցով:

Այլ տեխնիկական լուծումներ

Գործունեության իրականացման շրջանակներում նախատեսվում է արևային կայանի տարածքում տեղադրել ոչ հիմնական կառույց, որը կհանդիսանա վնասված վահանակների պահեստավորման տեղ: Հողային հանույթի տեղադրվելու չի իրականացվելու, հանված հանույթը հանվելու է և փովելու է տեղում:

Ծրագրի իրականացման շրջանակներում նախատեսվում է տրանսֆորմատորի տակ տեղադրել յուղընդունիչ ձագար, որը վթարի դեպքում ընդունելու է տրանսֆորմատորի յուղը որտեղից էլ խողովակի միջոցով հոսելու է յուղը դեպի մետաղական բաք, բաքը կառուցելուց և շահագործելուց հետո յուրաքանչյուր տարի լիցենզավորված մարմնի կողմից պայմանագրի հիմունքներով իրականացնելու է փորձաքննություն և տալու է անվտանգ և անխափան աշխատանքի մասին եզրակացություն:

Տարածքում առկա չեն ապամոնտաժման ենթակա շենք-շինություններ: Բոլոր հողային, բետոնային և շենք-շինությունների, կոնստրուկցիաների հիմքերի հետ կապված այլ աշխատանքներն իրականացվել են միայն կոմունիկացիոն ծառայություններ մատուցող բոլոր ընկերությունների (գազ, էլեկտրամատակարարում, կապ և կոյուղագծերի սպասարկում) ներկայացուցիչների ներկայությամբ և համաձայնությամբ՝ չվնասելու համար հնարավոր առկա որևէ ենթակառուցվածք: Հայտնի դարձած և ոչ հայտնի խողովակների ու այլ կոմունիկացիոն ցանցերի ճշգրիտ տեղերը որոշելու ու դրանք չվնասելու համար անհրաժեշտ է համապատասխան կոմունիկացիայի համար պատասխանատու անձանց ներկայությունը:

Ծրագրի իրականացման համար հայցվող տարածքում առկա են լինելու ջրամատակարարում և էլեկտրամատակարարում, ինչպես նաև ջրահեռացում: Գազի մատակարարման ենթակառուցվածքներ առկա չեն և չեն նախատեսվել: Ենթակառուցվածքների վերաբերյալ մանրամասները, ինչպես նաև կոմունիկացիոն ծառայություններ մատուցող ընկերություններից ստացված համապատասխան փաստաթղթերը ներկայացված են աշխատանքային նախագծում:

Ծրագրի իրականացման շրջանակներում նախատեսվում է իրականացնել գոյություն ունեցող գրունտային ճանապարհների բարեկարգում: Մանրամասները ներկայացված են աշխատանքային նախաձեռնում:

Տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումների վերաբերյալ մանրամասները ներկայացված են ՇՄԱԳ հաշվետվությանը կից՝ աշխատանքային նախագծերում:

6.4. Նախատեսվող գործունեության իրականացման ժամանակացույցը

Նախատեսվող գործունեությունն իրականացվելու է ըստ նախատեսված ժամանակացույցի՝ հերթականությամբ:

Պատկեր 20: Նախատեսվող գործունեության ժամանակացույցը

հ/հ	Աշխատանքի անվանումը	ԱՇԽԱՏԱՆԵՆԵՐԻ ՏԵԿՆՈՒԹՅՈՒՆ ԸՄԲԹՆԵՐՈՒ																				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	Նախնական ինժեներական աշխատանքներ	■																				
2	Պողպեյն աշխատանքներ		■																			
3	ԱՏԷ-ի 60.810 Ջ/վ լարման էներգայանի շինարարություն			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
4	Կողմ կոնստրուկցիաների հիմքերի, հեռալարերի տեղադրում, շինարարի տեղափոխում	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
5	Գծաշեղծական կոնստրուկցիաների ձգում, տարածքի ցանկապատում			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
6	Մայրուղիների անցկացում			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
7	Պողպեյն ցանցի մոնտաժ			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
8	Արտաքին լուսավորության համակարգ					■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
9	Արևային վահանների տեղադրում							■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
10	Բարձրագույն, կոնստրուկցիաների տեղադրում									■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
11	Ավազակալիցային ճանապարհի կառուցում										■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
12	Ենթակայանի և դեպարտման շենքի կերպի հարդարում											■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
13	Ինվերտորների տեղադրում և էլեկտրական միացում												■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
14	Տրանսֆորմատորների էլեկտրական միացում													■	■	■	■	■	■	■	■	■
15	6kV մարտիային գծի մոնտաժում														■	■	■	■	■	■	■	■
16	Տեսահոլանման համակարգի մոնտաժում															■	■	■	■	■	■	■
17	Դեկլարացիան սենյակի կառավարում և համակարգի տեղադրում																■	■	■	■	■	■
18	Կայանի կարգաբերում, գործարկում և ավարտական փուլ																				■	■

ՏԱՆՈՑՈՒԹՅՈՒՆ

- Տեխնիկական խումբ՝ 14 հոգի (2 ինժեներ և 12 տեխնիկներ)
- Ինժեներական խումբ՝ 2 հոգի (1 ավագ ինժեներ, 1 ավագ ինժեների օգնական ինժեներներ)
- Գործարան, բնորոշման և ցցային/սխեմային մեքենա-մեխանիզատորային խումբ՝ 5 հոգի (3 մեքենավարներ, 2 տեխնիկ/ցցավարիչ և հորատող մեքենավարներ)
- Լեռնի կառավարման վարչություն՝ 2 հոգի
- Ընկերության խումբ՝ 11 հոգի (1 աշխույժ-ինժեներ և 10 վարպետներ)

«ՄՈՐԳ ԲՆՈՒՄ» ՍՊԸ				«Մորգ-2» արևային կայանի տարածքի 6kV լարման էլեկտրամատակարարում			
ՍՏ	Ա. ԱՆՏՈՆՅԱՆ	Ստորագր.	Թվական	Ընկերության կազմակերպչի նախագիծ	մեքենավար	Ենթ	Թեթև
ՊՐ	Հ. ԿՈՆՅԱՆ				01	03	3
Լարագր	Կ. ԶՈՒՄՅԱՆ			Ժամանակացույց			
Կառավար	Գ. ԱՆՏՈՆՅԱՆ						

7. ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Ծրագրի այլընտրանքային տարբերակները դիտարկվում են երկու առումով:

7.1. «Ոչ մի գործողություն» այլընտրանքային տարբերակ

«Ոչ մի գործողություն» այլընտրանքային տարբերակը վերաբերում է այն իրավիճակին, երբ ՖՎ կայաններ չեն կառուցվում: Ոչ մի գործողություն այլընտրանքային տարբերակը կհանգեցնի էլեկտրաէներգիայի առաջարկը գերազանցող պահանջարկին՝ հետագա տարիներին աճող պահանջարկին զուգահեռ

առաջացող դեֆիցիտի աճով:

Անվտանգ և հուսալի էլեկտրաէներգիայի արտադրության բացակայությունը՝ զգալի սոցիալական և տնտեսական հետևանքներ ունի, քանի որ հետագայում այն.

- կխոչընդոտի ներկայիս և ապագա տնտեսական զարգացումը և ներդրումները՝ էներգառեսուրսների արդյունաբերական պահանջարկը չբավարարելու պատճառով,
- կսահմանափակի սոցիալ-տնտեսական զարգացումը՝ էլեկտրաէներգիայի անբավարար մատակարարման կամ ներքին օգտագործողների, համայնքների և այլ հասարակական կառույցների և հանրային ծառայությունների էներգամատակարարման հուսալիության ցածր մակարդակի և անբավարարության պատճառով,
- կխոչընդոտի սոցիալական ծառայությունների մատուցումը՝ ներառյալ հանրային առողջությունը և աղքատության վերացումը:

Արդյունքում, «Ոչ մի գործողություն» տարբերակը՝ չի համարվում կենսունակ կամ ընդունելի այլընտրանքային տարբերակ առաջարկվող ծրագրին:

7.2. Ծրագրի առավելությունները

Ծրագիրը նպատակ ունի օգնել Հայաստանում մաքուր էներգիայի էնթալպայաների զարգացմանը՝ որպես Հայաստանի համար ցածր ածխածնային ապագայի ձգտման մաս: Ծրագիրը կխթանի նոր արդյունաբերություններ, կստեղծի ուղղակի և անուղղակի աշխատատեղեր և այլ ներդրողների ուշադրությունը կգրավի երկրում վերականգնվող էներգիայի ոլորտի վրա: Պլանավորված Ծրագիրը նախատեսված է հասնելու հետևյալին.

- բավարարել էլեկտրաէներգիայի ապագա պահանջարկը;
- պահպանել և բարելավել արտադրության հուսալիությունը;
- ներդնել էկոլոգիապես մաքուր նոր տեխնոլոգիաներ;
- մասնակցություն համայնքի սոցիալական զարգացման ծրագրերում: Սոցիալական ներդրումային ծրագրերն իրականացվելու են ազդակիր համայնքի համար լրացուցիչ սոցիալական և տնտեսական արժեք ստեղծելու համար:

Ավելին, շինարարական աշխատանքները կիրականացվեն համայնքի անվտանգության և բարեկեցության համար առավելագույն հոգատարությամբ և հնարավորության դեպքում տեղական աշխատուժի ներգրավմամբ:

8. ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ԲՆԱՌԵՍՈՒՐՄՆԵՐ ԵՎ ՆՅՈՒԹԵՐ

8.1. Ջուր.

Շինարարական փուլի ընթացքում տեխնիկական ջուրը տարածք բերվելու է մատակարարների կողմից, որոնց ընտրությունը կատարվելու է ընկերության ներքին գնումների ընթացակարգով, իսկ խմելու ջուրը կմատակարարվի տարաներով՝

առևտրային հիմունքներով: Ջուրը շինհրապարակում կպահվի հատուկ տարողություններում:

Ջրի ծախսը խմելու և տնտեսական կարիքների համար

Ջրի հաշվարկային ծախսերը որոշվում են համաձայն СНиП 2.04.01-25 "Внутренний водопровод и канализация зданий", նորմերի:

Մեկ բանվորի ջրօգտագործման նորմը - 25 լիտր

Օրական, մեկ վարչական աշխատողին – 16 լիտր

Շինարարական աշխատանքային ռեժիմը – 12 ամիս, 22 օր/ամիս, օրը 8 ժամ/օր:

Աշխատողների խմելու և կենցաղային պահանջների համար ջրածախսը կազմում է.

$$W_{\text{խ.տ.}} = n \times N \times T_1 + n_1 \times N_1 \times T_2, \text{ որտեղ}$$

n – Ինժեներատեխնիկական /ԻՏ/ աշխատողների թվաքանակն է՝ 5 մարդ

N – ԻՏ աշխատողների ջրածախսի նորմատիվն է, 0.016 մ³օր/մարդ

T_1 – ԻՏ աշխատողների աշխատանքային օրերի ընդհանուր թիվը- 264,

n_1 –բանվորների թվաքանակն է (օրական)- 30 մարդ,

N_1 - բանվորների ջրածախսի նորմատիվն է - 0.025 մ³օր/մարդ,

T_2 - աշխատանքային օրերի թիվն է - 264.

$$W_{\text{խ.տ.}} = 5 \times 0.016 \text{ մ}^3 \times 264 + 30 \times 0.025 \text{ մ}^3 \times 264 = 219 \text{ մ}^3/\text{շին.}, 0.830 \text{ մ}^3/\text{օր.}$$

Ջրի ծախսը տրանսպորտային միջոցների անիվների լվացման համար

Շինարարության փուլում մեքենաների լվացումը նախատեսվում է մեկ կամ երկու հատ, օրը 1 անգամ հաճախականությամբ տեղադրվելու են 2 հատ լվացման կետ, յուրաքանչյուրի ջրաքանակի նորման ընդունված է 0,8 լ/վրկ:

$$Q_2 = 0.8 \times 2 = 1,6 \text{ լ/վրկ}, 46 \text{ մ}^3/\text{օր}$$

Ջրի ծախսը փոշեառաջացման օջախների ջրցանի համար

Այդ ծախսը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$V_1 = S \times K \times T,$$

Որտեղ՝ S – շինհրապարակի թրջվող մակերեսն է, 1000 մ²,

K - ջրցանման նորման – 0.0005մ³/1մ²

T – ջրցանի /տաք և չոր եղանակի/ օրերը, 30 օր

Այսպիսով՝

$$V_1 = 1000 \times 0.0005 \times 30 = 15 \text{ մ}^3/\text{շին.ժամ.}$$

Միջին օրեկանը կազմում է 0.5մ³:

Շահագործման փուլում ջրցան չի նախատեսվում:

Ընդամենը շինարարության ընթացքում ջրապահանջը կկազմի՝ 280 մ³/շին.ժամ, այդ թվում 219 մ³ խմելու որակի, իսկ 61 մ³՝ տեխնիկական:

8.2. Օգտագործվող նյութեր,

Շինարարության համար նախատեսված նյութերը մատակարարվելու են համապատասխան մասնագիտացված կազմակերպություններից:

Գործունեության իրականացման ընթացքում օգտագործվելու են հետևյալ նյութերը.

- մալուխ,
- մետաղ՝ ալյումին, պողպատ,
- ներկ,
- մեկուսիչ նյութեր
- բետոն,
- խիճ,
- փայտանյութ:

Հաղորդակարերը լինելու են պողպատ-ալյումինե: Հենասյուների հիմքերի ամրացման և ենթակայանի կառուցման համար օգտագործվելու է բետոնանյութ, որը բերվելու է պատրաստի վիճակում՝ մասնագիտական կազմակերպություններից՝ պայմանագրային հիմունքներով: Բետոնն օգտագործվելու է հիմնականում արևակայանում մետաղական կոնստրուկցիայի հիմքերի բետոնացման աշխատանքների, հենասյուների, ցանկապատի, լուսավորության վահանակների տեղադրման, պահակակետի, ենթակայանի կառուցման ժամանակ:

Շինարարության համար նախատեսված նյութերը մատակարարվելու են համապատասխան մասնագիտացված կազմակերպություններից: Տարածքում շինանյութերի և վառելիքի պահեստավորում չի նախատեսվում: Անհրաժեշտ շինանյութերը գործունեության վայր են բերվելու ըստ տեսակների և անհրաժեշտության, տեղադրվելու են տակդիրների վրա:

9. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԿԱՆԽԱՏԵՍՎՈՂ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

9.1. Շինարարական փուլի ազդեցությունը և մեղմող միջոցառումները

9.1.1. Օդային ավազան.

Արևային կայանի շինարարության ընթացքում կառաջանան մի շարք նյութերի արտանետումներ: Հիմնական արտանետումը՝ փոշին, կառաջանա հողի փորման, բեռնման և տեղափոխման ընթացքում: Շինարարական տեխնիկայի շահագործման ժամանակ կառաջանան նաև դիզվառելիքի այրման արգասիքներ՝ ազոտի, ծծմբի և ածխածնի օքսիդներ, պինդ մասնիկներ:

ա) Փորման-բեռնման աշխատանքների ժամանակ փոշու արտանետումները

Փորման-բեռնման աշխատանքների ժամանակ փոշու արտանետումների հաշվարկը կատարվել է ըստ «ВРЕМЕННОЕ МЕТОДИЧЕСКОЕ ПОСОБИЕ ПО РАСЧЕТУ ВЫБРОСОВ ОТ НЕОРГАНИЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ СТРОИТЕЛЬНЫХ МАТЕРИАЛОВ», Минпромстрой СССР, 1987:

$$Q_1 = (P_1 \times P_2 \times P_3 \times P_4 \times P_5 \times G \times 10^6 \times B \times P_6) / 3600 \text{ տ/ժամ (բանաձև 1), որտեղ}$$

P_1 - փոշու ֆրակցիայի բաժնեմասն է գրունտերում, 0.05

P₂ – 0-50 մկմ չափերով մասնիկների բաժնեմասն է տարածվող փոշու աերոզոլում,
0.02

P₃ - գործակից, որը հաշվի է առնում շինարարական տեխնիկայի աշխատանքի
գոտում քամու միջին արագությունը, 1.0

P₄ - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի խոնավությունը, 0.6

P₅ - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի խոշորությունը, 0.6

P₆ - գործակից, որը հաշվի է առնում տեղանքի պայմանները, 1.0

B - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի բեռնաթափման բարձրությունը, 0.6

G – հանվող գրունտի և հողի քանակը՝ 903.2 մ³ կամ 1445 տ:

Շինարարական աշխատանքները իրականացվելու են 21 ամսվա ընթացքում՝
սակայն հողային աշխատանքները 1 ամիս:

G = 1445 տ : 30 օր : 8 ժամ/օր = 6.0 տ/ժամ:

Q₁ = (0.05 x 0.02 x 1.0 x 0.6 x 0.6 x 6 x 10⁶ x 0.6 x 1.0)/3 600 = 0.36 գ /վրկ:

Արտանետումների քանակը շինարարական աշխատանքների արդյունքում
կկազմի՝

0.36 գ/վրկ x 30 օր x 8 ժամ x 3 600վրկ/ժամ : 1 000 000 գ/տ = 0.31 տ:

Վնասակար նյութերի արտանետումներ են սպասվում նաև շինարարական և
տրանսպորտային միջոցների շահագործման ժամանակ, վառելիքի այրման ընթացում:

Վառելանյութի օգտագործումը

Վառելանյութը կարող է օգտագործվել մեքենաների և բեռնատարների
շահագործման, ըստ շինարարական գործունեության պահանջի: Հիմնականում
օգտագործվելու է դիզելային վառելիք:

Մեխանիզմների և բեռնատարների վառելիքի ծախսը կարող է տարբերվել,
կախված աշխատանքների փուլից, տատանվելով 90 - 130 լ/օր սահմաններում: Միջին՝
90լ/օր: Հինարարական տեխնիկան և տրանսպորտային աշխատանքները
իրականացվելու են 6 ամսվա ընթացքում և վառելիքի ծախսը կկազմի՝

90 լ/օր x 180 օր = 16200 լ, կամ 16200 լ x 0.85 կգ/լ = 13770 կգ:

բ) Դիզելային վառելիքի այրման արգասիքները

Դիզ.վառելիքի հետ կապված արտանետումները հաշվարկվում են
«Ավտոտրանսպորտից մթնոլորտ արտանետվող վնասակար նյութերի քանակների
որոշման» մեթոդական հրահանգի հիման վրա:

Ըստ նշված մեթոդակարգի ծանր ավտոտրանսպորտի և տեխնիկայի
տեսակարար արտանետումները բերված են ստորև աղյուսակ 17-ում:

Աղյուսակ 20: Տեսակարար արտանետումներ (գ/կգ վառելիք)

Վառելիքի տեսակը	Նյութի անվանումը						
	NO _x	CH	ՑՕՄ	CO	N ₂ O	CO ₂	ՊՄ
Դիզելային վառելիք	42.3	0.243	8.16	36.4	0.122	3138	4.3

Հաշվի առնելով, որ տարածքում աշխատելու են նոր գնված տեխնիկական
միջոցներ, պարկի տարիքի հետ կապված գործակիցները չեն կիրառվում:

Վառելիքի այրման ընթացքում առաջացող վնասակար նյութերի արտանետումները բերված են աղյուսակ 18-ում, որում միավորվել են ածխաջրածինները, ազոտի օքսիդները:

Աղյուսակ 21: Ավտոտրանսպորտից մթնոլորտ արտանետվող վնասակար նյութերի քանակը

Ավտոմեքենայի կատեգորիան	Վնասակար նյութը	Տեսակարար արտանետումները, գ/կգ	Արտանետումները, տ/շին.ժամ
Մեծ բեռնունակության ավտոտրանսպորտ և շինտեխնիկա	CO	36.4	0.5
	Ածխաջրածիններ	8.403	0.116
	NO _x	42.422	0.584
	Մուր	4.3	0.06

Ծծմբային անհիդրիդ

Ծծմբային անհիդրիդի (SO₂) արտանետումները հաշվարկվում են էլևելով այն մոտեցումից, որ վառելիքում պարունակվող ամբողջ ծծումբը լիովին վերածվում է SO₂-ի: Այդ դեպքում կիրառվում է CORINAIR գույքագրման համակարգի բանաձևը.

$$ESO_2 = 2\Sigma k_s b, \text{ որտեղ }`$$

ks-ը վառելիքում ծծմբի միջին պարունակությունն է՝ 0.002 տ/տ

b –ն վառելիքի ծախսն է՝ 13.77 տ/շին.ժամանակ:

$$SO_2 = 2 \times 13.77 \times 0.002 = 0.055 \text{ տ/տարի:}$$

Ընդամենը շինարարական փուլում առաջացող արտանետումների քանակները բերված են աղյուսակ 19-ում:

Աղյուսակ 22: Շինարարության փուլի արտանետումները

N	Արտանետվող նյութի անվանումը	Արտանետումը, տ/շին.ժամ
1	Անօրգանական փոշի	0.31
2	Ածխածնի օքսիդ	0.5
3	Ածխաջրածաններ	0.116
4	Ազոտի երկօքսիդ	0.584
5	Մուր	0.06
6	Ծծմբային անհիդրիդ	0.055

Շնորհիվ շինարարական աշխատանքների կարճաժամկետ բնույթի, օդի աղտոտման մակարդակը գնահատվում է որպես ցածր: Ազդեցությունը ավելի նվազեցնելու նպատակով նախատեսվում է իրականացնել տարածքի և հանվող գրունտի ջրցան, շինարարական տեխնիկան և ավտոմեքենաները պարբերաբար կստուգվեն և շարժիչները կկարգաբերվեն:

9.1.2. Ջրային ավազան

Շինարարության ընթացքում առաջացած կենցաղային և արտադրական

հոսքաջերի հեռացման համար կտեղադրվեն շարժական բիոզուգարաններ՝ լվացարանով: Բիոզուգարանների մաքրումը կկատարվի մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով:

Շինարարական աշխատանքների ժամանակ ջուրն օգտագործվելու է միայն աշխատողների խմելու նպատակների համար: Քանի որ տեղում կենցաղային հարմարություններ չեն նախատեսվում, աշխատողների կացությունը կազմակերպվելու է հարակից բնակավայրերում, յուրաքանչյուր օր անձնակազմը վերադառնալու է կացության վայր, որտեղ էլ կապահովվի բոլոր անհրաժեշտ սանիտարա-հիգիենիկ պայմանները:

9.1.3. Թափոնների կառավարում

Նախատեսվող շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում, տարածքում առաջացող երկու տեսակի թափոնները կարող են բացասաբար անդրադառնալ շրջակա միջավայրի վրա:

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում, առաջացող թափոնատեսակներն են՝ կենցաղային աղբը /ծածակագիրը՝ 9120040001004/, որը կհավաքվի աղբամաններում, և շինարարական աղբը /ծածակագիրը՝ 9120060101004/, կհավաքվի համապատասխան կոնտեյներներում: Շինարարական թափոնները և կենցաղային աղբը ամբողջությամբ կանոնավոր կերպով կտեղափոխվի համայնքի կողմից հատկացված աղբավայր:

Շինարարական աղբը կհավաքվի հատուկ տարածքում և կտեղափոխվի համայնքի կողմից հատկացված վայր: Կոմունալ կենցաղային թափոնները կուտակվելու են ադմինիստրատիվ շենքին կից նախատեսված աղբամաններում, որից հետո համայնքային կոմունալ ծառայությունը կիրականացնի թափոնի տարածքից հեռացում դեպի համայնքային աղբատեղի:

Հաշվի առնելով տարածքի զգայուն էկոհամակարգը, շինարարական տեխնիկայի և ավտոտրանսպորտի բոլոր սպասարկման աշխատանքները, քսայուղերով և վառելիքով լիցքավորումը կիրականացվի մասնագիտացված կայաններում, ինչը թույլ կտա բացառել վտանգավոր թափոնների առաջացումը:

Քանի որ, շինարարական տեխնիկան և ավտոտրանսպորտը կսպասարկվեն ավտոսպասարկման կայաններում, այլ թափոնատեսակներ արևային կայանի տարածքում չեն առաջանա: Այնուամենայնիվ, ֆորս-մաժորային իրավիճակներում հնարավոր արտահոսքերից խուսափելու համար բոլոր տեսակի յուղերը և քսայուղերը (կոմպրեսորային յուղ, արդյունաբերական յուղ և այլն) հավաքվելու և պահպանվելու են արևային կայանի տարածքում առանձնացված փակ սենյակում և տրամադրվելու են լիցենզավորված կազմակերպության՝ հետագա միջոցառումների իրականացման համար: Տեղափոխությունը ևս կիրականացվի լիցենզավորված կազմակերպության կողմից:

9.1.4. Հողային ռեսուրսներ

Հողային աշխատանքներ իրականացվելու են սկզբնական փուլում և կարճ ժամանակահատվածում:

Նախատեսվող գործունեության տարածքում հողային ծածկույթի վրա բացասական ազդեցություններ չեն նախատեսվում, քանի որ հողի բերրի շերտի ամբողջ զանգվածը հանվելու է միայն այն հատվածից, որտեղ լինելու է տրանսֆորմատորային ենթակայանը:

9.1.5. Կենսաբազմազանություն

Կենսաբազմազանության ուսումնասիրությունները իրականացվել են երկու փուլով.

Գրասենյակային աշխատանքների փուլ

Գրասենյակային փուլում ուսումնասիրվում է տարածաշրջանի կենսաբազմազանության վերաբերյալ առկա հրատարակված նյութերը, օրենսդրական դաշտը, կազմվում են բնորոշ բուսական և կենդանական աշխարհի ներկայացուցիչների ցուցակները, ճշտվում է նրանց կենսամիջավայրի, կենսակերպի առանձնահատկությունները, ճշտվում է բուսատեսակների և կենդանատեսակների արտաքին նկարագրությունը: Առանձնահատուկ ուշադրություն պետք է դարձնել ՀՀ բույսերի և կենդանիների Կարմիր գրքում ընդգրկված բուսական և կենդանական աշխարհի ներկայացուցիչներին, բնաշխարհիկ (էնդեմիկ): Ուսումնասիրության համար հարուստ նյութ կարող են տալ քարտեզագրական նյութերը և տիեզերական լուսանկարները:

Դաշտային հետազոտության փուլ

Դաշտային հետազոտությունը կատարվում են երկրահետազոտության դասական եղանակով: Հետազոտվող տարածաշրջանը մասնատվում է ըստ հիմնական բիոտոպերի՝ հաշվի առնելով տեղանքի ռելիեֆը և լանդշաֆտը՝ ներառելով միկրոռելիեֆի ողջ բազմազանությունը: Հետազոտության ընթացքում գրանցվում և լուսանկարվում են հանդիպող բուսատեսակները և կենդանատեսակները: Եթե դաշտային պայմաններում հնարավոր չէ որոշել բուսատեսակը, ապա վերցվում է բուսատեսակի ամբողջական կամ բույսից առանձին նմուշներ՝ լաբորատոր պայմաններում այն ուսումնասիրելու նպատակով: Աշխատանքային պայմաններում բույսերի տեսակները որոշվում են “Հայաստանի ֆլորայի” 11 հատորյակի միջոցով (1954-2010 թթ.), օգտագործում է մասնագիտականայլ գրականություն:

Կենդանական աշխարհի ուսումնասիրությունը կատարվում է բուսական աշխարհին զուգահեռ՝ ըստ բիոտոպերի: Թռչունները սովորաբար դիտարկվում են հեռադիտակով և տեղում համեմատվում թռչունների դաշտային ուղեցույցի տվյալների հետ (Մարտին Ս: Ադամյան, Դանիել Քլեմ Կրտսեր „Հայաստանի թռչունները,, դաշտային ուղեցույց, ISBN: 0-9657429-5-4): Բացառիկ դեպքերում տեղադրվում են

թակարդներ, կազմակերպվում են դարաններ կամ գիշերային դիտարկում: Դաշտային աշխատանքների ժամանակ հավաքվում են նաև տեղեկություններ տարածաշրջանի բնակչությունից:

Հազվագյուտ և անհետացող տեսակների կարգավիճակը ճշտվում է ըստ Հայաստանի բույսերի և կենդանիների Կարմիր գրքերի և Բնության և նրա ռեսուրսների պահպանության Միջազգային միության հանձնաժողովի կողմից մշակված չափանիշների:

Նախատեսվող գործունեության տարածքում շինարարական աշխատանքների ընթացքում ազդեցությունը կենսադանակաև և բուսական աշխարհի վրա կլինի նվազագույն:

Ըստ բուսաբանական հետազոտությունների, արևային կայանի կառուցման համար նախատեսված տարածքներում գտնվող բուսատեսակներն ընդգրկված չեն ՀՀ Կարմիր Գրքում:

Պայմանավորված կենդանիների շարժունակությամբ, կենդանական աշխարհի ներկայացուցիչները համեմատաբար պակաս ազդեցության կենթարկվեն:

Շինարարության ընթացքում՝ տեխնիկական միջոցների աղմուկի մակարդակի ավելացման պատճառով որոշ տեսակներ հնարավոր է հեռանան այդ տարածքներից, սակայն դա կունենա ժամանակավոր բնույթ, հետագայում հնարավոր է վերադառնան իրենց նախկին տարածքները:

Կենսաբազմազանության ուսումնասիրությունները իրականացվել են «Կոնսեկոարդ» ՍՊԸ կազմակերպության կողմից (մասնավորապես բուսաբան՝ Մերինե Սարգսյան և կենդանաբան՝ Մամիկոն Ղասաբյան):

9.1.6. Պատմամշակութային հուշարձաններ

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում որևէ հնագիտական շերտի կամ հուշարձանի հայտնաբերման դեպքում շինարարական աշխատանքներն անմիջապես դադարեցվելու են և տեղեկացվելու են համապատասխան պետական մարմնին (Պատմական և մշակութային հուշարձանների պահպանության վարչությանը)՝ համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության հետագա գործողությունները կազմակերպելու համար:

9.1.7. Էկոլոգիապես զգայուն տարածքներ

Գործունեության վայրը չի առնչվում վայրի բնության կամ այլ արգելոցի, ազգային պարկի, զբոսայգու կամ միջազգային նշանակության այլ տարածքների հետ, ուստի, թե՛ շինարարության և թե՛ շահագործման փուլում որևէ ազդեցություն չի կանխատեսվում:

9.1.8. Արտակարգ իրավիճակներ.

Շինարարական աշխատանքների կատարման ընթացքում հնարավոր են արտակարգ իրավիճակների և աշխատանքի անվտանգության հնարավոր ռիսկերի

առաջացում՝ կապված.

- բնական աղետների (երկրաշարժ, սողանք, ջրհեղեղ և այլն) և անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների փոփոխության (քամու ուժեղացում, փոթորիկ),
- հրդեհների առաջացման,
- հեղուկ նյութերի արտահոսքի,
- աշխատողների վնասվածքների և շահագործվող տեխնիկայի վթարների հետ:

Արևային կայանի կառուցման ենթակա տարածքում ֆիզիկատերկրաբանական վտանգավոր երևույթներն՝ ինչպիսիք են կարստը, սողանքը, քարաթափությունը, փլուզումը և այլն, որոնք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ, տվյալ տարածքում բացակայում են:

Հաշվի առնելով շինարարական աշխատանքների կարճաժամկետ բնույթը և հեռավորությունը բնակավայրերից, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները կլինեն շատ ցածր: Արտակարգ իրավիճակների ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով նախատեսվում են բնապահպանական միջոցառումներ:

9.1.9. Աղմուկ և թրթռում

Ներկայացվող տեղանքում աղմուկի և տատանումների մակարդակը ցածր է, քանի որ բացակայում են աղմուկ առաջացնող արտադրությունները:

ՀՀ-ում աղմուկի մակարդակը կանոնակարգվում է ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2002թ. մարտի 6-ի՝ «Աղմուկն աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում և բնակելի կառուցապատման տարածքներում» N2-III-11.3 Սանիտարական նորմերը հաստատելու մասին N 138 և ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի 2014թ. մարտի 17-ի՝ ՀՀՇՆ 22-04-2014 «Պաշտպատություն աղմուկից» Շինարարական նորմերը հաստատելու և ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 2001 թվականի հոկտեմբերի 1-ի N 82 Հրամանում փոփոխություն կատարելու մասին N79-Ն հրամանների պահանջներին համապատասխան:

Շինարարության ընթացքում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը կապված է լինելու շինարարական տեխնիկայի, սարքավորումների և տրանսպորտային միջոցների աշխատանքի հետ: Ավտոմեքենաների և սարքավորումների աշխատատեղերում աղմուկի մակարդակը 80 դԲ (A) գերազանցելու դեպքում աշխատողները պետք է օգտագործեն անհատական պաշտպանական միջոցներ (գլխարկներ, ականջակալներ և այլն):

Բնակավայրերի համար աղմուկի սահմանված թույլատրելի մակարդակը ցերեկային ժամերի համար կազմում է 55 դԲ (A):

Հաշվի առնելով շինարարական աշխատանքների կարճաժամկետ բնույթը, աշխատակիցների վրա աղմուկի ազդեցությունը կրելու է կարճատև և ժամանակավոր բնույթ:

Նախատեսվող գործունեության տարածքը բնակավայրերից գտնվում է

բավականին մեծ հեռավորության վրա, ուստի աղմուկի մակարդակը չի կարող ազդեցություն ունենալ բնակչության վրա: Արևային էլեկտրակայանի շինարարության ընթացքում բնակավայրերին կամ առանձին բնակելի տներին, աղմուկը չի կարող հասնել, հաշվի առնելով բնակավայրերից ունեցած հեռավորությունը՝ Սարավան բնակավայրից՝ 1,4կմ և Սարավանջ բնակավայրից՝ 1,2 կմ:

Միաժամանակ համապատասխան բնապահպանական միջոցառումների կիրառման դեպքում շինարարական աղմուկի և թրթռումների մակարդակը գործունեության և շինհրապարակին հարակից տարածքներում շատ ցածր կլինի ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված նորմերից:

9.1.10. Սոցիալական ազդեցությունների մեղմացումը շինարարության փուլում

Շրջակա տարածքների և գործունեության ազդեցության ենթակա մոտակա հանրային միջավայրի վրա բացասական ազդեցությունները հիմնականում պայմանավորված են շինարարական աշխատանքների իրականացմամբ, կրում են ժամանակավոր բնույթ և ունեն կարճատև ազդեցություններ: Այդ ազդեցությունները կարող են կանխվել կամ նվազեցվել բնապահպանական կառավարման պլանով (ԲԿՊ) նախատեսված՝ սոցիալական ազդեցությունները մեղմացնող միջոցառումների և բնապահպանական միջոցառումների արդյունավետ իրականացման արդյունքում, որին պարտավոր են հետևել՝ շինարարը, հսկող և վերահսկող մարմինները:

Շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում շրջակա տարածքների և սոցիալական միջավայրի վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունների կանխման կամ մեղմացման միջոցառումներն ըստ ազդեցության ուղղությունների ներկայացվում են ստորև:

Սոցիալական միջոցառումներ

Շինարարության փուլում հնարավոր սոցիալական ազդեցություններից խուսափելու նպատակով նախատեսվում է՝

- թույլ չտալ շինարարական աշխատանքների կատարումը սահմանված ժամերից դուրս,
- վտանգավոր տեղամասերում տեղադրել նախազգուշացնող նշաններ,
- որակավորված աշխատակիցների միջոցով իրականացնել սարքավորումների պարբերական զննումներ
- աշխատակազմի համար՝ անվտանգության աուդիտների, առաջին օգնության և անվտանգության դասընթացների պարբերաբար կազմակերպելում և իրականացում:

9.1.11. Աշխատանքի անվտանգություն և առողջություն

Առողջության և աշխատանքային անվտանգության միջոցառումները ներառում են.

- Աշխատանքային անվտանգության և արտակարգ իրավիճակների համար նշանակել

պատասխանատու անձ, ով մշտապես ներկա կգտնվի շինհրապարակում:

- Անհրաժեշտ է ձեռնարկել միջոցառումներ կողմնակի անձանց մուտքը շինհրապարակ արգելելու համար՝ ցանկապատում, պահակակետեր, ցուցանակներ, արգելող պաստառներ այլ:
- Ապահովել շինհրապարակում աշխատողների համար հանգստի պայմաններ և կենցաղային պայմաններ /լվացարան, զուգարան/:
- Անհրաժեշտ է ապահովել կրակմարիչի առկայությունը և հեշտ հասանելիությունը շինհրապարակի բոլոր մեքենաներում և հատվածներում:
- Անհրաժեշտ է ապահովել առաջին բուժօգնության դեղատուփի առկայությունը և հեշտ հասանելիությունը շինհրապարակում:
- Անձնակազմը պետք է ապահովվի համապատասխան արտահագուստով և անհատական պաշտպանական միջոցներով:
- Աշխատողներին անհրաժեշտ է տրամադրել կոնկրետ աշխատանքի անվտանգության հրահանգավորում՝ աշխատանքը սկսելուց առաջ: Աշխատանքային անվտանգության և առողջության հետ կապված միջադեպերը պետք է գրանցել գրանցամատյանում:
- Աշխատողների անհատական պաշտպանության միջոցները պետք է համապատասխանեն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափանիշներին (մշտապես սաղավարտների կիրառում, անհրաժեշտության դեպքում դիմակներ և պաշտպանիչ ակնոցներ, պաշտպանիչ հագուստ և կոշիկներ)
- Խստագույնս պահպանել ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող աշխատանքային անվտանգության նորմերը շխատանքներն իրականացնել այնպես, որ նվազագույնի հասցվի ազդեցությունը հարևան հանգստացողների և շրջակա տարածքների վրա:
- Շինարարության և շրջակա միջավայրի անվտանգությունը վերահսկող մարմինները, համայնքը և բնակիչները պետք է նախազգուշացված լինեն սպասվող գործընթացների վերաբերյալ:

Առողջության և աշխատանքային անվտանգության միջոցառումները շինարարության փուլում կիրականացվեն կապալառուի կողմից՝ համաձայն ԲԿՊ-ում նկարագրված միջոցառումների:

9.1.12. Հակահրդեհային միջոցառումներ

Շինարարական աշխատանքների ժամանակ անհրաժեշտ է՝

- Մշտապես իրականացնել շինարարական հրապարակի, բաց պահեստների հակահրդեհային միջտարածությունների ժամանակին մաքրում հրդեհավտանգ թափոններից և աղբից, քանի որ հակահրդեհային միջտարածությունները չեն կարող օգտագործվել նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար,
- Հրդեհաշիջման համար նախատեսված ջրաղբյուրների ճանապարհները և անցումները պետք է միշտ ազատ լինեն, շինարարության ընթացքում ճանապարհների

փակման դեպքում, ջրային աղբյուրներին մոտենալու կամ այդ հատվածով անցնելու նպատակով տեղադրել շրջանցման ուղղությունը ցույց տվող ցուցանակներ,

- Շինարարական աշխատանքների տեղամասերում տեղադրել հրդեհաշիջման սկզբնական միջոցներ, փակցնել հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ, հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ և այլն:

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում կարևորվում է ղեկավարվել ՀՀ առողջապահության նախարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի թիվ 15-Ն հրամանով հաստատված սանիտարական կանոնների և նորմերի պահանջներով:

Ըստ նախնական գնահատման, ապահովելով նշված միջոցառումների պատշաճ մակարդակով իրականացումը, կարելի է արտակարգ իրավիճակների և առողջապահական ռիսկը հասցնել նվազագույնի, իսկ առաջացման դեպքում արագ և արդյունավետ հակազդել դրանց:

9.1.13. Բարեկարգում և կանաչապատում

Բնապահպանական միջոցառումների նպատակն է նվազեցնել գործունեության ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա և վերականգնել բոլոր այն տեղամասերի նախնական վիճակը, որոնք կենթարկվեն գործունեության ազդեցության:

Կառուցապատման աշխատանքների ավարտից հետո նախատեսվում է տարածքը բարեկարգել:

Գործունեության իրականացման ընթացքում ծառաթփային բուսականություն չի վնասվելու, քանի որ ծառաթփային բուսականությունը բացակայում է: Սույն գործունեության իրականացման արդյունքում տարածքի կանաչապատում նախատեսված չէ:

9.2. Բնապահպանական ազդեցությունները և դրանք մեղմող միջոցառումները կայանի շահագործման փուլում

9.2.1. Օդային ավազան.

Շահագործման փուլում օդային ավազանի վրա հնարավոր ազդեցություն չի կանխատեսվում:

9.2.2. Ջրային ռեսուրսներ

Ջրային ռեսուրսների պահպանման համար նախատեսվում է՝

- Աշխատողների համար խմելու ջուրը բերել պատրաստի վիճակում՝ շշերով,
- Աշխատողների կենցաղային և սանիտարական կարիքները հոգալու նպատակով կտեղադրվի սանհանգույց (բիոզուգարան),
- Բիոզուգարանի մաքրումը կատարել մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով,
- Արևային կայանի պանելների մաքրումը կկատարվի բերովի տեխնիկական ջրով՝ պայմանագրային հիմունքներով, որի համար կտեղադրվի համապատասխան

տարողության փակ բաքեր:

9.2.3. Թափոնների կառավարում

Շահագործման ընթացքում կառաջանա կենցաղային աղբ, տարեկան 0,5-1 մ³, որը կտեղափոխվի համայնքային աղբավայր:

«Կազմակերպությունների կենցաղային տարածքներից առաջացած չտեսակավորված աղբ (բացառությամբ խոշոր եզրաչափերի)», դասիչ՝ 9120040001004:

Շահագործման փուլում մոդուլների ծառայման ժամկետը սպառվելուց հետո կամ դրանց վնասման դեպքում կկատարվի այդ մոդուլների ապամոնտաժում, որոնք կկուտակվեն տարածքում՝ փակ պահեստային շենքում՝ մետաղական վագոն-տնակում՝ մինչև համապատասխան կազմակերպություններին հանձնելը: Նշված մոդուլների թափոնը ներառված չէ ՀՀ բնապահպանության /ներկայում՝ շրջակա միջավայրի/ նախարարի 26.10.2006թ. N342-Ն հրամանով հաստատված ցանկում:

Թափոնների քանակները կարելի է որոշել կայանի շահագործման ընթացքում՝ փաստացի տվյալների հիման վրա: Տվյալների վերլուծության հիման վրա կկազմվի թափոնի անձնագիր և կներկայացվի ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն համաձայնեցման:

Ներկա պահին ՀՀ-ում չկան արևային մոդուլների թափոններ վերամշակող լիցենզավորված կազմակերպություններ: Հաշվի առնելով, որ ՀՀ-ում վտանգավոր թափոնների բնագավառում քաղաքականությունը մշակում է ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարությունը և այն հանգամանքը, որ ՀՀ տարածքում լայնորեն սկսել են տեղադրել արևային կայաններ, ենթադրվում է, որ մոտ ապագայում կստեղծվեն դրանց օգտահանման հնարավորություններ: Արևային մոդուլները հետագա օգտահանումը/կիրառումը/ուտիլիզացիան կիրականացվի շահագործման ավարտին գործող ՀՀ օրենսդրական կարգավորումների հիման վրա:

9.2.4. Հողային ռեսուրսներ

ՖՎ կայանի շահագործման փուլում և շինարարության փուլերում հողային ռեսուրսների վրա էական ազդեցություն չի նախատեսվում: Տարածքում խոտի շերտը գրեթե բացակայում է: Տեղանքը ունի չոր և անապատային կառուցվածք:

9.2.5. Կենսաբազմազանություն

Բուսական աշխարհ

ՖՎ կայանի շինարարության ընթացքում բուսականությունն չի վնասվի, քանի որ տարածքում այն գրեթե բացակայում է: Կայանի շահագործման ժամանակ նոր տարածքներ չեն ներառվի և բուսականությանը վնաս չի նախատեսվում:

Կենդանական աշխարհ

Արևային կայանի համար տարածքի զարգացումը շոշափելի վնաս չի հասցնի այստեղ ապրող կենդանատեսակների:

Կենդանական աշխարհին չվնասելու համար նախատեսվում է հնարավորինս նվազեցնել տարածքի գիշերային լուսավորությունը՝ կենդանիների որոշ տեսակների բնականոն վարքին չխանգարելու նպատակով:

9.2.6. Աղմուկ

Արևային կայանի և ՕԳ ազդեցությունը մերձակա բնակավայրերի վրա գնահատվում է որպես թույլ: Որոշակի աղմուկի ավելացում կնկատվի էներգայանների մոտ, սակայն այն կլինի ոչ էական և հատուկ միջոցառումների կարիք չկա:

9.3. Տարածքի վերականգնում կայանի շահագործումից հետո.

Արևային կայանը նախատեսվում է շահագործել 20 տարի (եթե շահագործման երկարացման որոշում չկայացվի): Արևային կայանի շահագործումից հետո ապամոնտաժվում են բոլոր ժամանակավոր կառույցները, շինարարական աղբը տեղափոխվում է համայնքի կողմից հատկացված աղբավայր, օգտագործման էներգա նյութերը տեղափոխվում են ընկերության պահեստներ և/կամ վաճառվում են նմանատիպ գործունեություն իրականացնող կազմակերպություններին: Կայանի այն հատվածները որտեղ հողային աշխատանքներ են իրականացվել շինարարության փուլում, ներառյալ էներգայանի տարածքը, ծածկվում են սիզամարգով կազմված տեղի բնակլիմայական պայմաններին բնորոշ բուսատեսակներով: Վերականգնվող մակերեսները և իրականացվող աշխատանքների ծախսը կորոշվեն կայանի փակումից 2 տարի առաջ:

9.4. Սոցիալական ծրագիր

Ծրագրի իրականացման շրջանակներում (շինարարության և շահագործման) համայնքի բնակիչների համար դրական սոցիալ-տնտեսական ազդեցություն տեղի կունենա՝ նոր աշխատատեղերի բացման տեսքով: Բացի այդ, Կապալառու ընկերությունը նախատեսում է իրականացնել այլ սոցիալական աջակցության ծրագրեր և այժմ բանակցություններ է վարում Վայք համայնքի հետ: Մանրամասները կներկայացվեն հստակ համաձայնություն ձեռք բերելուց հետո:

9.5. Սոցիալական ազդեցությունը և մեղմացնող միջոցառումներ

9.5.1. Հետազոտության մեթոդաբանությունը

Հետազոտության սոցիալական ազդեցության գնահատման համար ընդունված մեթոդաբանությունն ուղղված է նկարագրելու և գնահատելու սոցիալական ազդեցության ծավալները՝ բավականաչափ աջակցելու ուսումնասիրվող նախագծի և ծրագծի իրագործելիության գնահատմանն ու համապատասխան մեղմացնող միջոցառումների նախապես պլանավորմանը:

Արևային կայանի և կառուցման արդյունքում առաջացած սոցիալական ազդեցությունների ծավալը գնահատելու համար ձեռնարկվել են հետևյալ քայլերը՝

ելնելով տեխնիկական և առկա հնարավորություններից.

- *Միասնական տեղեկանքների ձեռք բերում* - նկարագրել հողատարածքների բնութագրիչները՝ ծածկագիրը, ընդհանուր մակերեսը, իրավական կարգավիճակը, գրանցված իրավաբանական անձի անունը, նպատակային նշանակությունը, շենքերի և շինությունների նկատմամբ գրանցված իրավունքը, գույքային իրավունքի սահմանափակումները և գույքին առնչվող այլ տեղեկատվություն՝ հիմնվելով Կադաստրի կողմից տրամադրված պաշտոնական տեղեկատվության վրա,
- *Կադաստրային քարտեզների վերլուծություն* - չափել հողի ընդհանուր մակերեսը և յուրաքանչյուր հողատարածքի համար պատրաստել անհատական քարտեզներ,
- *Ընդհանուր սոցիալ-տնտեսական տվյալների հավաքագրում և վերլուծություն (գրասենյակային աշխատանք)* - Ծրագրի տեղանքի սոցիալ-տնտեսական ներկա իրավիճակի նկարագրություն:

10. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻՆ ՀԱՍՑՎՈՂ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎՆԱՍԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր տնտեսական վնասի գնահատումն իրականացվում է ըստ շրջակա միջավայրի բաղադրիչների:

Տնտեսական վնասը հաշվարկվում է համաձայն ՀՀ կառավարության 27.05.2015 N764-Ն որոշման:

Հնարավոր տնտեսական վնասը հաշվարկվում է՝

$$ՎՏ = ՀԱԳ + ՋԱԳ + ՕԱԳ, \text{ որտեղ՝}$$

ՎՏ-ն հնարավոր տնտեսական վնասն է դրամային արտահայտությամբ,

ՀԱԳ-ն հողային ռեսուրսների վրա տնտեսական գործունեության հետևանքով (բնական միջավայրի աղտոտում, բնական ռեսուրսների աղքատացում, էկոհամակարգերի քայքայմանը կամ վնասմանը հանգեցնող շրջակա միջավայրի բացասական փոփոխություններ) պատճառված վնասի ազդեցության արժեքային գնահատումն է:

Արևային կայանի կառուցման և շահագործման ընթացքում հողի որոկական փոփոխություն չի նախատեսվում, ուստի հաշվարկներում չի ընգրկվելու:

ՋԱԳ-ը ջրային ռեսուրսների վրա տնտեսական գործունեության ուղղակի և անուղղակի ազդեցության հետևանքով պատճառված վնասի ազդեցության արժեքային գնահատումն է: Արևային կայանի կառուցման և շահագործման ընթացքում կեղտաջրերի արտահոսք չի առաջանում և ջրային ռեսուրսներին վնաս չի հասցվում:

ՕԱԳ-ն մթնոլորտի վրա տնտեսական գործունեության հետևանքով առաջացած ազդեցության հետևանքով պատճառված վնասի ազդեցության արժեքային գնահատումն է:

Մթնոլորտային օդ

Տնտեսական վնասը շրջակա միջավայրին հասցված վնասի վերացման համար

անհրաժեշտ միջոցառումների արժեքն է, արտահայտած դրամական համարժեքով:

Տնտեսական վնասի հաշվարկը կատարված է ըստ ՀՀ կառավարության 2005թ-ի հունվարի 25-ին «Մթնոլորտի վրա տնտեսական գործունեության հետևանքով առաջացած ազդեցության գնահատման կարգ»-ի:

Արտանետումներ առաջանում են միայն շինարարության ընթացքում

Յուրաքանչյուր արտանետման աղբյուրի համար տնտեսությանը հասցված վնասը գնահատվում է 1-ին բանաձևով`

$$U = \tau_q \Phi_g \sum \psi_i \rho_i \quad (1), \text{ որտեղ}$$

U -ն ազդեցությունն է, արտահայտված Հայաստանի Հանրապետության դրամերով,

τ_q -ն աղտոտող աղբյուրի շրջապատի (ակտիվ աղտոտման գոտու) բնութագիրն արտահայտող գործակիցն է, համաձայն նշված կարգի 9-րդ աղյուսակի արտավայրերի համար` 0.25:

Φ_g -ն փոխադրման ցուցանիշն է, հաստատուն է և ընտրվում է` ելնելով բնապահպանության գործընթացը խթանելու սկզբունքից: Սույն կարգի համաձայն, $\Phi_g = 1000$ դրամ:

ψ_i -ն i-րդ նյութի (փոշու տեսակի) համեմատական վնասակարությունն արտահայտող մեծությունն է:

ρ_i -ն (i-րդ) նյութի արտանետումների քանակի հետ կապված գործակիցն է, ρ_i գործակիցը որոշվում է 2-րդ բանաձևով`

$$\rho_i = q (3 SU_i - 2 U \theta U_i), SU_i > U \theta U_i \quad (2), \text{ որտեղ`}$$

$U \theta U_i$ -ն i-րդ նյութի սահմանային թույլատրելի տարեկան արտանետման քանակն է` տոննաներով:

SU_i -ն i նյութի տարեկան փաստացի արտանետումներն են` տոննաներով:

q = 1` անշարժ աղբյուրների համար,

q = 3` շարժական աղբյուրների համար:

Այն նյութերի համար, որոնց նորմատիվային կոնցենտրացիան պետական ստանդարտով չի սահմանված, ազդեցությունը չի գնահատվում:

Հաշվարկի ժամանակ առանձնացնել են շարժական և անշարժ աղբյուրները: Շինարարության արդյունքում առաջացած տնտեսական վնասի հաշվարկը, ինչպես նաև համախառնախան ցուցանիշներով արտանետվող նյութերի անվանումները ներկայացվում են աղյուսակ 20-ում:

Աղյուսակ 23: Շրջակա միջավայրին հասցվող տնտեսական վնասի գնահատման հաշվարկ

Արտանետվող նյութերի անվանումը	Հաշվարկի համար անհրաժեշտ ցուցանիշները			τ_q	Φ_g	ψ_i	Տնտեսական վնասը ՀՀ դրամ
	S_i	q	$\rho_i = S_i \times q$				$U = \tau_q \Phi_g \sum \psi_i \rho_i$
Փոշի անօրգանական	0.31	1	0.31	0.25	1000	10	775

Ածխածնի օքսիդ	0.5	3	1.5	0.25	1000	1	250
Ածխաջրածիններ	0.116	3	0.348	0.25	1000	3.16	275
Ազոտի երկօքսիդ	0.584	3	1.752	0.25	1000	12.5	5475
Պ.Մ. /մուր/	0.06	3	0.18	0.25	1000	41.5	2594
Ծծմբային անհիդրիդ	0.055	3	0.165	0.25	1000	16.5	681
Ընդամենը							10050

Ըստ կատարված հաշվարկների շինարարական աշխատանքների ժամանակ սպասվող արտանետումների հասցված տնտեսական վնասը գնահատվել է 10050 ՀՀ դրամ:

11. ՌԻՍԿԵՐԻ ՆՎԱԶԵՑՄԱՆ ԵՎ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ՊԼԱՆ

Ռիսկերի նվազեցումը կարելի է ապահովել իրականացնելով մի շարք բնապահպանական միջոցառումներ, որոնք ամփոփվել են բնապահպանական կառավարման պլանում և կազմակերպել է իրականացվող աշխատանքների մոնիթորինգ:

ԲԿՊ-ն իրենից ներկայացնում է շրջակա միջավայրի, մարդու առողջության ու շինարարների անվտանգության վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունների նկարագրությունը, որոնք հնարավոր են ծրագրի իրականացման նախագծման, շինարարության և շահագործման փուլերում և դրանք կանխող, մեղմացնող միջոցառումների ցանկը:

ԲԿՊ պարունակում է նախատեսվող գործունեության բոլոր փուլերի ընթացքում (նախագծում, շինարարություն, շահագործում) կանխատեսված հնարավոր անցանկալի բացասական ազդեցությունները կանխելու և մեղմացնելու միջոցառումները, ինչպես նաև մոնիթորինգի գործողություններ՝ ստուգելու համար շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքի համապատասխանությունը պլանավորված մեղմացնող միջոցառումներին: Հիմնական կապալառուն պատասխանատու է լինելու ԲԿՊ-ում ներառված միջոցառումների իրականացման համար:

ԲԿՊ-ում նախանշված մեղմացնող միջոցառումների կատարումը և դրանց արդյունավետությունը ստուգելու նպատակով Պատվիրատուի կողմից կիրականացվի կանոնավոր մոնիթորինգ, որի շրջանակներում կիրականացվեն մշտադիտարկումների միջոցառումներ և ստուգայցեր՝ երկու շաբաթը մեկ անգամ (մեկ անգամ մեկ ամսվա ընթացքում): ԲԿՊ-ն ներկայացված է Հավելված 1-ում:

12.ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՆՐՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՄԱՆ, ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԼՍՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Նախատեսվող գործունեության վերաբերյալ 1-ին փուլի հանրային ծանուցումը և քննարկումները կազմակերպվել և իրականացվել են 2024թ-ի մայիսի 17-ին ժամը 12:00-ին՝ ՀՀ կառավարության 19.11.2014թ-ի N 1325-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջներին համապատասխան, ՀՀ Վայոց Ձորի մարզի Վայք համայնքում՝ համայնքի ղեկավարի նստավայրում: Հանրային ծանուցման և քննարկումների մասին պատշաճ կերպով ծանուցվել է հանրությունը (հանրային ծանուցման և քննարկումների մասին հայտարարությունը հրապարակվել է «Առավոտ» օրաթերթում, որը կցվում է) և համայնքը (պաշտոնապես՝ էլ-փոստի գրությամբ):

Հանրային ծանուցման և քննարկումների վերաբերյալ կազմվել է համապատասխան արձանագրություն և համայնքի կողմից տրամադրվել է համայնքի ավագանու որոշումը:

Վերը ներկայացվածի հիմնավորող փաստաթղթերը կցված են սույն ՇՄԱԳ-ի փաթեթին: Հանդիպման տեսաձայնագրությունը ներառված է ՇՄԱԳ-ի փաթեթում՝ սույն հաշվետվությանը կից, էլեկտրոնային կրիչով:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1՝ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ. ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

Հնարավոր բացասական ազդեցություն	Մեղմացնող միջոցառումներ	Պատասխանատու կազմակերպություն	Մեղմացնող միջոցառումների ժամանակը	Վերահսկող կազմակերպություն/պատասխանատու	Մեղմացնող միջոցառումների ծախսերը
ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՓՈՒԼ					
<p>Օդային ավազան</p>	<ul style="list-style-type: none"> - պահել մեքենաները և սարքավորումները համապատասխան տեխնիկական վիճակում՝ ավելորդ արտանետումներից խուսափելու համար. - խուսափել շարժիչների անգործությունից. - միշտ ծածկել շինարարական նյութերով և աղբով բեռնված բեռնատարները. - արևակայանի, ենթակայանի շինարարական աշխատանքների և ճանապարհի շահագործման ընթացքում կատարվել գրունտի խոնավեցում, ճանապարհի ջրցան՝ ըստ անհրաժեշտության. - ջրցանը կատարել ջրցան մեքենայով՝ չոր և շոգ եղանակներին 	<p>Կապալառու</p>	<p>Շին.աշխատանքների ժամանակ ըստ անհրաժեշտության և կիրառելիության</p>	<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ</p>	<p>ընթացիկ ծախսեր</p>
<p>Ջրային ռեսուրսներ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - գործունեության իրականացման ընթացքում աշխատողների համար կմատակարարվի խմելու որակի ջուր՝ բերովի (շերով), - աշխատողների կենցաղային կարիքները հոգալու, ինչպես նաև հրդեհաշիջման նպատակով կդեղադրվեն 2 հատ ջրի բաք - շինհրապարակում կտեղադրվի 3 տոննա տարողությամբ պլաստմասե տարա՝ հոսքաջրերի, 		<p>Շին.աշխատանքների ժամանակ՝ ըստ պահանջարկի</p>	<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ</p>	<p>ընթացիկ ծախսեր</p>

	<p>անձրևաջրերի հեռացման և հավաքման նպատակով (տարան տեղադրվելու է բիոզուգարանին մոտ հատվածում, հաշվի առնելով նախատեսվող ջրի քանակությունը),</p> <ul style="list-style-type: none"> - ջրցանի և փոշենստեցման, մեքենաների անիվների լվացման համար օգտագործվելու է տեխնիկական որակի ջուր, որը բերվելու է ավտոցիստեռնով՝ պայմանագրային հիմունքներով, - ճանապարհների ջրցանն իրականացվելու է տարվա չոր եղանակներին՝ ըստ անհրաժեշտության - շինհրապարակում տրանսպորտային միջոցների և սարքավորումների լվացումից առաջացած արտադրական հոսքաջրերը կուղղորդվեն տարածքում տեղադրված բիոզուգարան - շինարարական տրանսպորտային միջոցների և սարքավորումների սպասարկումը կատարել համապատասխան մասնագիտացված կետերում - շինարարության համար անհրաժեշտ բետոնախառնուրդը բերվելու է պատրաստի վիճակում մասնագիտացված կազմակերպությունների մեքենաներով՝ ըստ պահանջի: <p>Կեղտաջրեր</p> <ul style="list-style-type: none"> - շինարարության ընթացքում առաջացած կենցաղային և արտադրական հոսքաջրերի հեռացման համար տեղադրել բիոզուգարան: 				
--	--	--	--	--	--

<p>Հողային ռեսուրսներ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - գործունեության տարածքում յուղի, վառելիքի կամ այլ վտանգավոր հեղուկների պահման տեղամասեր չեն նախատեսվելու, - շինարարական նյութերը տեղադրվելու են հատուկ տակդիրների վրա, - ավելցուկային գրունտ չի առաջանալու, - հանված հողային զանգվածը կօգտագործվի հետլիցքի և տարածքի բարեկարգման համար 	<p>Կապալառու</p>	<p>Աշխատանքները սկսելուն պես հողային աշխատանքների ընթացքում</p>	<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ</p>	<p>ընթացիկ ծախսեր</p>
<p>Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա</p>	<ul style="list-style-type: none"> - գործունեության և հարակից տարածքներում ՀՀ Կարմիր գրքերում գրանցված բուսատեսակների նոր պոպուլյացիաների կամ կենդանիների բնադրավայրերի հայտնաբերման դեպքում դադարեցնել շինարարական աշխատանքները և տեղեկացնել ՇՄ նախարարությանը, - պահպանության միջոցառումներն իրականացնել 31 հուլիսի 2014 թվականի N 781-Ն որոշման պահանջներին համապատասխան - շինարարական աշխատանքներն իրականացնել ցերեկային ժամերին՝ որոշ կենդանիների կենսակերպի վրա ազդեցությունից խուսափելու համար: - շինարարական աշխատանքների ընթացքում ներգրավել կենսաբազմազանության մասնագետ՝ անձնակազմի վերապատրաստման և աշխատանքների ընթացքում դաշտային ուսումնասիրությունների (ըստ անհրաժեշտության) նպատակով 	<p>Կապալառու</p>	<p>Աշխատանքները սկսելուն պես և հողային աշխատանքների ընթացքում</p>	<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ</p>	<p>ընթացիկ ծախսեր</p>

<p>Թափոնների առաջացում և կառավարում</p>	<ul style="list-style-type: none"> - շինհրապարակում առաջացող թափոնները ժամանակավոր կուտակել բնապահպանական տեսանկյունից առավել ընդունելի վայրերում և հեռացնել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով - կենցաղային թափոնների և շինարարական աղբի տեղադրում աղբավայրերում՝ համայնքի ղեկավարի հետ համաձայնեցված - արգելել ցանկացած տեսակի թափոնների բացօդյա այրումը - շինանյութերը ձեռք բերել լիցենզավորված մատակարարներից 	<p>Կապալառու</p>	<p>Շին.աշխատանքների ընթացքում, հեռացնել կուտակումից հետո 3-5 օրվա ընթացքում</p>	<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ</p>	<p>ընթացիկ ծախսեր</p>
<p>Աղմուկ և թրթռում</p>	<p>Շինարարության և սարքավորումների աշխատանքի հետևանքով առաջացող փոշու և աղմուկի ազդեցությունը մեղմելու նպատակով հարկավոր է.</p> <ul style="list-style-type: none"> - աղմկոտ աշխատանքներն իրականացնել ցերեկվա ժամերին, - մեքենաների շարժիչները պարբերաբար ստուգել և անհրաժեշտության դեպքում կարգաբերել 	<p>Կապալառու</p>	<p>Շին. աշխատանքների մեկնարկին զուգընթաց և աշխատանքների ընթացքում</p>	<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ</p>	<p>ընթացիկ ծախսեր</p>
<p>Պատմամշակութային գտածոների հայտնաբերում</p>	<ul style="list-style-type: none"> - գտածոներ հայտնաբերելու դեպքում դադարեցնել աշխատանքները և այդ մասին հայտնել համապարտասխան մարմիններին 	<p>Կապալառու</p>	<p>-</p>	<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ</p>	<p>-</p>
<p>Առողջական խնդիրներ, պատահարներ շինարարական հրապարակում</p>	<ul style="list-style-type: none"> - աշխատանքի անվտանգության ռիսկերը նվազեցնելու կամ դրանցից խուսափելու համար, կկիրառվեն հետևյալ մեղմացնող միջոցառումները. - ապահովել, որ բանվորները և տեղանքի ցանկացած այցելու ապահովված լինի և օգտագործի անձնական պաշտպանիչ արտահագուստ, - ապահովել, որ բանվորները անվտանգության 	<p>Կապալառու</p>	<p>-</p>	<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ</p>	<p>-</p>

	<p>վերապատրաստում անցնեն</p> <ul style="list-style-type: none"> - ապահովել, որ շինարարական սարքավորումները ստուգված և լիցենզավորված լինեն, - ապահովել, որ շինարարական տեխնիկան օգտագործվի խստորեն հետևելով շահագործման հրահանգներին, - ունենալ առաջին օգնության բժշկական փաթեթներ և հակահրդեհային սարքավորումներ, - աշխատանքային ժամերից դուրս արգելել գործունեությունը տեղանքում, 				
<p>Արտակարգ իրավիճակներ</p>	<p>Գործունեության իրականացման ընթացքում արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ռիսկերը մեղմելու և դրանց առաջացումը կանխարգելելու նպատակով նախատեսվում է.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պահպանել հակահրդեհային նորմերը, նախատեսվող գործունեության վայրն ապահովել հրդեհաշիջման վահանակով, հակահրդեհային կրակմարիչներով, - մթնոլորտային տեղումների, քամու ուժեղացման և այլ վտանգավոր երևույթների ժամանակ շինարարական աշխատանքները դադարեցվելու են, - շինարարական նյութերը տեղափոխվելու են շինարարական հարթակ օգտագործումից առաջ և պահվելու են հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար: 	<p>Կապալառու</p>	<p>Գործունեության ընթացքում</p>	<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ</p>	<p>-</p>
<p>Սոցիալական</p>	<p>Շինարարության փուլում բացվելու է նոր աշխատատեղեր՝ 30-35 մարդու համար:</p>	<p>Կապալառու</p>	<p>Գործունեության ընթացքում</p>	<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ</p>	<p>-</p>

<p>Բարեկարգում</p>	<p>շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո տարածքը մաքրվելու է ավելորդ թափոններից և բերվելու է հնարավորինս նախկին տեսքի: -շինարարական սարքավորումներն ապամոնտաժվելու են և հեռացվելու են տարածքից, -կատարվելու են գործունեության ենթակա տարածքի հարթեցման, բարեկարգման աշխատանքներ:</p>	<p>Կապալառու</p>	<p>Գործունեության ընթացքում</p>	<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ</p>	
ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ՓՈՒԼ					
<p>Օդային ավազան</p>	<p>Շահագործման փուլում օդային ավազանի վրա ազդեցություններ չեն նախատեսվում:</p>	<p>Կապալառու</p>	<p>-</p>	<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ</p>	<p>-</p>
<p>Զրային ռեսուրսներ</p>	<p>աշխատողների համար խմելու ջուրը կբերվի պատրաստի վիճակում՝ շշերով, -արևային կայանի պանելների մաքրումը կկատարվի բերովի տեխնիկական ջրով՝ պայմանագրային հիմունքներով, որի համար կտեղադրվի 500լ տարողության փակ բաք:</p>	<p>Կապալառու</p>	<p>Գործունեության ընթացքում</p>	<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ</p>	<p>-</p>
<p>Թափոնների կառավարում</p>	<p>-կենցաղային աղբը հավաքվել պոլիէթիլենային պարկերի մեջ և տեղափոխել աղբավայր՝ համայնքապետարանի համաձայնությամբ, - վնասված ՖՎ վահանակները կուտակվել տարածքում՝ փակ շենքում՝ վազոն տնակում՝ մինչև համապատասխան կազմակերպություններին հանձնելը:</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ</p>	<p>-</p>

<p>Արտակարգ Իրավիճակներ</p>	<p>- արևային կայանն ապահովվելու է հրդեհաշիջման միջոցներով, տեսահսկման տեսախցիկներով, - ազդանշանային համակարգերով, անվտանգության նշաններով, ենթակայանի տարածքում հակահրդեհային, ծխի և ջերմաստիճանի տվիչներով, իսկ արևային կայանում՝ կրակմարիչներով, - առաջին բուժօգնության անհրաժեշտության դեղարկղիկով, - պարբերաբար ստուգել աղետներին հակազդելու համակարգերի աշխատունակությունը, - տեխնաձին վթարների, աղետների առաջացման դեպքում կիրառել միջոցառումներ՝ ուղղված մարդու առողջության և անվտանգության պահպանմանը, վտանգավոր տարածքից մարդկանց տարհանմանը: - տարերային աղետների (քամու ուժգնացում, փոթորիկ, մրրիկ, երկրաշարժ, սողանք) և վթարների դեպքում անջատել էլեկտրասնուցման, էլեկտրահաղորդակցության սարքերը, ապահովել վտանգավոր տարածքից մարդկանց տարհանումը:</p>	<p>Կապալառու</p>		<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ</p>	<p>-</p>
<p>Աղմուկ և թրթռում</p>	<p>- արևային կայանի տարածքը գտնվում է բնակավայրերից հեռու և աղմուկի մակարդակը չի կարող ազդեցություն ունենալ բնակավայրերի վրա</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>
<p>Մարդու առողջություն, աշխատանքի կազմակերպում և անվտանգություն</p>	<p>Տեղադրվելու է . - փոխակերպիչներ/ինվենտորներ / , տեսահսկման համակարգ, գիշերային տեսանելիության հնարավորությամբ, - արևային կայանի և ենթակայանի տարածքն ապահովված է լինելու հակահրդեհային</p>	<p>Շահագործող կազմակերպություն</p>	<p>-</p>	<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ</p>	<p>-</p>

	<p>կրակմարիչներով, ծխի և ջերմաստիճանի տվիչներով, - ատաջին բուժօգնության անհրաժեշտության դեղարկղիկով:</p> <p>Օդային գծերի և տրանսֆորմատորային ենթակայանի շահագործման փուլում նախատեսվում է.</p> <ul style="list-style-type: none"> - հենարանի շուրջ՝ 2 մ շառավղով խոտի և թփուտների մաքրում, - ՕԳ-ի անվտանգության գոտու պահպանում՝ 20մ, - ՕԳ-ի ուղեգծի երկայնքով երթանցի և դրանց մոտենալու համար տնկիներից, կոճղերից, քարերից և այլնից մաքրված հողի շերտի ապահովում՝ ոչ պակաս 2,5 մ լայնությամբ, - ցանկացած եղանակի ժամանակ ՕԳ-ին մոտենալու համար ճանապարհի ապահովում՝ ոչ ավելի ՕԳ ուղեգծից 0,5 կմ-ից: <p>Էլեկտրահաղորդման գծերի պլանային վերանորոգման և վերակառուցման աշխատանքները պետք է կատարել ՏԿ-ի պահանջներին համապատասխան:</p>				
<p>Սոցիալական</p>	<ul style="list-style-type: none"> -բացառել գործունեության տարածքից դուրս այլ տարածքների օգտագործումը, -աշխատանքները կազմակերպել ցերեկային ժամերին, նվազագույնի են հասցնել ճանապարհների խցանումներ ատաջացնող գործողություններն՝ ընդհանուր երթևեկության խոչընդոտումը և հասարակական անվտանգությունն ապահովելու նպատակով, - կարգավորել մեքենաների երթերի հաճախականությունը՝ ճանապարհների ծանրաբեռնվածությունից խուսափելու նպատակով: <p>Շահագործման փուլում ընդգրկվելու են</p>	<p>Շահագործող կազմակերպություն</p>		<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻՍ» ՍՊԸ</p>	<p>Ընթացիկ ծախսեր</p>

	<p>համապատասխան աշխատողներ՝ մոնիթորինգ իրականացնելու նպատակով՝ հերթափոխային գրաֆիկով</p>				
<p>Բարեկարգում և կանաչապատում</p>	<p>-բացառել նախատեսված նախագծից դուրս կառուցապատման այլ աշխատանքները, լանդշաֆտային այլ փոփոխությունները, -հնարավորինս պահպանել ռելիեֆի բնական ձևերը, բնահողի բնական վիճակի պահպանման պահանջները, նվազագույնի հասցնել ռելիեֆի խախտմանը, կանաչ տարածքների վնասմանն, աղտոտմանն ուղղված գործողությունները, -գործունեության տարածքը մաքրվելու է թափոններից, վերականգնվելու է լանդշաֆտը, տարածքի վերականգնման նպատակով, -մաքրվելու են ՖՎ վահանակների մակերևույթները, -Կայանի և ենթակայանի տարածքն ամբողջությամբ ցանկապատվելու է 2,0մ բարձրության մետաղական ցանկապատով</p>	<p>Կապալառու</p>		<p>«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ</p>	

Մշտադիտարկման միջոցառումներ

Որ պարամետրը պետք է մոնիթորինգի ենթարկվի	Ինչու պետք է այդ պարամետրը մոնիթորինգի ենթարկվի	Որտեղ պետք է պարամետրը մոնիթորինգի ենթարկվի	Երբ կամ ինչ հաճախականությամբ պարամետրը պետք է մոնիթորինգի ենթարկվի	Ինչպես պետք է պարամետրը մոնիթորինգի ենթարկվի	Մոնիթորինգի արժեքը	Ով է պատասխանատու մոնիթորինգի համար
Պատմական և մշակութային արժեքներ	Պատմական և մշակութային հուշարձաններին վնաս հասցնելուց խուսափելու համար	ՖՎ կայանի տարածք	Նախքան շինարարական աշխատանքները	Գրառումների ուսումնասիրում	Ներառված է նախագծման գնի մեջ	ԿԿ, ԻԳ, Խորհրդատու,
Շինարարական նյութերի որակը	Հավաստիանալ շինարարական նյութերի հուսալիության և մարդկանց առողջության համար դրանց անվտանգ լինելու մեջ	Մատակարարի գրասենյակում կամ պահեստում	Մատակարարման պայմանագրի ուսումնասիրման ընթացքում	Փաստաթղթերի ստուգում	Ներառված է շինարարության գնի մեջ	ՇԿ

<p>Շինարարական նյութերի և թափոնների տեղափոխում</p>	<p>- Սահմանափակել արտանետումներից հողի և օդի աղտոտումը, - Սահմանափակել վիբրացիայի և աղմուկի հետևանքով հանրությանը հասցվող անհանգստությունը, - Նվազեցնել երթևեկության խափանումը Կանխել հողի, մակերևութային և ստորգետնյա ջրերի աղտոտումը Խուսափել շինհրապարակում աղբի և շինարարական նյութերի մնացորդների հետևանքով հնարավոր պատահարներից Շինհրապարակում և դրա շրջակայքում էսթետիկական տեսքի պահպանման համար</p>	<p>-Շինհրապարակ - Շինարարական նյութերի և թափոնների տեղափոխման ճանապարհները</p>	<p>Չնախատեսված ստուգումներ աշխատանքային ժամերին եւ դրանից դուրս</p>	<p>Շարժման ուղղությամբ շինարարական օբյեկտի հարևան ճանապարհների գնում</p>	<p>Ներառված է շինարարության գնի մեջ</p>	<p>ՇԿ</p>
<p>Շինտեխնիկայի տեղաշարժ</p>	<p>- Խուսափել սարքավորումների շահագործման ընթացքում յուղերով հողի և ջրի աղտոտումից</p>	<p>Շինարարական ճամբար և ժամանակավոր հրապարակներ</p>	<p>Սարքավորումների շահագործման ընթացքում</p>	<p>Գործունեության ստուգում</p>	<p>Ներառված է շինարարության գնի մեջ</p>	<p>ՇԿ</p>

Հողի ադտոտում	Հողի ադտոտումը նվազեցնելու նպատակով	Բոլոր շինհրապարակներում, ներառյալ շինճամբարը	Ամեն շաբաթ, շինարարական աշխատանքների ընթացքում	Վիզուալ ուսումնասիրություն	Ներառված է շինարարության գնի մեջ	ՇԿ
	Հողի ադտոտումը նվազեցնելու նպատակով	Ավտոկայանատեղեր, մոտեցման ճանապարհներ,	Ամսեկան, շահագործման ընթացքում	Վիզուալ ուսումնասիրություն	Ներառված է շահագործման գնի մեջ	ՇԿ
Օդի որակ փոշի	Օդի ադտոտումը նվազեցնելու նպատակով	Բոլոր շինհրապարակներում, ներառյալ մոտեցման ճանապարհները,	Ամեն օր, շինարարական աշխատանքների ընթացքում	Վիզուալ ուսումնասիրություն	Ներառված է շահագործման գնի մեջ	ՇԿ
Աղմուկ	Աղմուկի մակարդակը նվազեցնելու նպատակով	Բոլոր շինհրապարակներում, ներառյալ շինճամբարը, մոտեցման ճանապարհները,	Ամսեկան մեկ անգամ, շինարարական աշխատանքների ընթացքում	Աղմկաչափ	80 ԱՄՆ դոլար	ՇԿ
Երթևեկության անվտանգություն	Երթևեկության անվտանգությունն ապահովելու համար	ՇԿ կողմից օգտագործվող բոլոր ընդհանուր ճանապարհները	Ամեն օր, շինարարական աշխատանքների ընթացքում	Վիզուալ ուսումնասիրություն	Ներառված է շինարարության գնի մեջ	ՇԿ
Կենցաղային աղբի առաջացում	Կանխել հողի, մակերևութային և ստորգետնյա ջրերի ադտոտումը	ՖՎ կայանի տեղամասը և դրա շրջակայքը	Պարբերաբար, շահագործման ընթացքում	Վիզուալ ուսումնասիրություն	Ներառված է շահագործման գնի մեջ	ՍԿ

<p>Շինհրապարակի ռեկուլտիվացիա և կանաչապատում</p>	<p>ՖՎ կայանի շինարարության հետևանքով հողաձածկի որակի և լանդշաֆտի էսթետիկ տեսքի կորստի նվազեցման նպատակով</p>	<p>Բոլոր շինհրապարակներում, ներառյալ շինճամբարը, մոտեցման ճանապարհները,</p>	<p>Շինարարության ավարտական ժամանակահատվածում</p>	<p>Վիզուալ ստուգում</p>	<p>Ներառված է շինարարության գնի մեջ</p>	<p>ՇԿ, ԻԳ, Խորհրդատու,</p>
<p>Աշխատողների առողջություն և անվտանգություն</p>	<p>Վնասվածքների և վթարների հավանականությունը նվազեցնելու նպատակով</p>	<p>Բոլոր շինհրապարակներում</p>	<p>Շինարարական աշխատանքների ամբողջ ընթացքում</p>	<p>Գործունեության գնում, արձանագրությունների և հաշվետվությունների ստուգում</p>	<p>Ներառված է շինարարության գնի մեջ</p>	<p>ՇԿ, ԻԳ, Խորհրդատու</p>
		<p>ՖՎ կայան</p>	<p>Շահագործման ամբողջ ընթացքում</p>	<p>Տեխնոլոգիական մատյանների ստուգում</p>	<p>Ներառված է շահագործման գնի մեջ</p>	<p>ՄԿ, ԻԳ, Խորհրդատու</p>
<p>Պատրաստվածությունը արտակարգ իրավիճակներին</p>	<p>- Նվազեցնել շինարարության ընթացքում աշխատողների անվտանգության ռիսկերը</p>	<p>Բոլոր շինհրապարակներում</p>	<p>Շինարարության ամբողջ ընթացքում</p>	<p>Պարբերական ստուգումներ</p>	<p>Ներառված է շինարարության գնի մեջ</p>	<p>ՇԿ, ԻԳ</p>
	<p>-նվազեցնել ՖՎ կայանի աշխատակազմի անվտանգության ռիսկերը - Խուսափել ՖՎ կայանի և ԲՕԳերի տեխնիկական սպասարկման խափանումից</p>	<p>ՖՎ կայան</p>	<p>ՖՎ կայանի շահագործման ամբողջ ընթացքում</p>	<p>Պարբերական ստուգումներ</p>	<p>Ներառված է շահագործման գնի մեջ</p>	<p>ՄԿ, ԻԳ</p>

<p>Հասարակության իրազեկվածություն</p>	<p>Նվազեցնել շինհրապարակին մոտ գտնվող բնակավայրերի վրա ազդեցության</p>	<p>Տեղական համայնքների գրասենյակներ</p>	<p>Նախքան շինարարական աշխատանքները</p>	<p>Ծանուցման փաստաթղթերի ստուգում Հարցազրույցներ շինհրապարակի մոտ գտնվող բնակավայրերի բնակիչների հետ</p>	<p>Ներառված է շահագործման գնի մեջ</p>	<p>ՆԿ, Խորհրդատու</p>
<p>Հանրային առողջություն և անվտանգություն</p>	<p>Ապահովել բնակիչների համապատասխան նախազգուշացումը</p>	<p>Հիմնական ճանապարհների տեսանելի մասերում, գյուղերին ու բնակավայրերին մոտ գտնվող տեղամասերի մոտ</p>	<p>Ամսեկան</p>	<p>Նախազգուշական նշանների ստուգում</p>	<p>Ներառված է շինարարության գնի մեջ</p>	<p>ՇԿ, ԻԳ, Խորհրդատու</p>
<p>Տեղական բնակչության զբաղվածություն</p>	<p>- Մշակել և իրականացնել աշխատողների ընդունման և աշխատավարձերի վճարման անխտրական քաղաքականություն - Շինարարական աշխատանքների համար աշխատողներ ընդունելիս առաջնահերթությունը պետք է տրվի տեղի բնակչությանը</p>	<p>- Տեղական համայնքներ - ՖՎ կայանի գրասենյակ</p>	<p>Պարբերաբար, շինարարության ընթացքում</p>	<p>Հարցազրույցներ</p>	<p>Ներառված է շինարարության գնի մեջ</p>	<p>ՇԿ, Խորհրդատու</p>

<p>Գենդերային ասպեկտներ</p>	<p>Ապահովել աշխատանքային վայրում/ աշխատողների ճամբարում սեռական ոտնձգությունների բացարձակ անհանդուժողականություն Ուժեղացնել տարածքային իշխանությունների ներգրավվածությունը գենդերային խնդիրների հարցում (օր.՝ ստանալ բողոքներ կանանց կոմից)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Բոլոր շինհրպարակները - ՖՎ կայան - Տեղական համայնքներ 	<p>Ամեն ամիս, շինարարության փուլի ընթացքում Եռամսյակային, շահագործման փուլի ընթացքում</p>	<ul style="list-style-type: none"> - շարցագրույցներ կանանց հետ - Բողոքների ստուգում 	<p>Ներառված է շինարարության և շահագործման գնի մեջ</p>	<p>ՇԿ, ՍԿ, Խորհրդատու, ԻԳ</p>
<p>Բողոքների լուծման մեխանիզմ</p>	<p>Ապահովել բողոքների լուծման մեխանիզմի իրականացումը և դրա արդյունավետությունը</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Տեղական համայնքներ - ՖՎ կայանի գրասենյակ 	<p>Ամսական</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Բողոքների ստուգում - շարցագրույց աշխատողների հետ - շարցագրույցներ համայնքների ղեկավարների և բնակիչների հետ 	<p>Ներառված է շինարարության և շահագործման գնի մեջ</p>	<p>ՇԿ, ՍԿ, Խորհրդատու, ԻԳ</p>

**ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2՝ ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏԱՍԱՐ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆՆԵՐ**

2024/80

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՎԿԱՅԱԿԱՆ
ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏԱՍԱՐ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Սույն վկայականով հաստատվում է «15» Հունիսի 2019 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում կատարված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏ (ՆԵՐ)

«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻՆ» ՍՊԸ

2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏԼՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐԸ ԵՎ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Սարգ Վայոց ձոր, համայնք Չարիթափ գյուղ Սարավան 7-րդ փողոց 2 հողամաս

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՔ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱԾ ՓՄՍՍԱԹԵՂԵՐԸ

Տարածամկետումով արժույթաճառքի և գրավի պայմանագիր՝ 05/02/2019թ. թիվ 1343, Հայտարարություն՝ 05/02/2019թ. թիվ 1371, Եզրակացություն 28/06/2019թ. N 52, Համայնքի ղեկավարի որոշում 08/07/2019թ. N 69, Վճարման հանձնարարագիր 11/07/2019թ.

4. ՀՈՂԱՍՏԱՐԻ ԲԼՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիր՝ 10-039-0306-0015

Մակերեսի չափը (հա)՝ 2.117

Նպատակային նշանակությունը՝ Էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների օբյեկտների

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ Էներգետիկայի

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Վկայական N 15072019-10-0001, գաղտնաբառ՝ CKWMFDA6UAFD Էջ 1

Scanned by CamScanner

5. ԾԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- 1) Ապատակային նշանակությունը՝
2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Հ/հ	Կադաստրային ծածկագիրը	Տեսակը	Մակերեսի չափը	Գրանցված իրավունքի տեսակը

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

Գրանցի մատչելիության համար ապահովված է համապատասխան ապաշտնատար անձի անունը, ազգանունը՝ Գեղամ Ավետիսյան
Գեղամ Ավետիսյանը՝ սնչարժ գույքի գրանցման միասնական ստորաբաժանման անչարժ

Վկայագրի համար՝ 15072019-10-0001, գաղտնաբառ՝ CKWMFDA6UAFD

Էջ 2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Կադաստրի
կոմիտե

Սույն վկայականով հաստատվում է 17 հունվարի 2024 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում կատարված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏ(ՆԵՐ)

«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ

2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐԸ ԵՎ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Մարզ Վայոց ձոր, համայնք Վայք գյուղ Սարավան 1/1 հողամաս

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՔ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ

Տարածամկետ առուվաճառքի և գրավի պայմանագիր 05/02/2019թ. թիվ 1344, Հայտարարություն 05/02/2019թ. թիվ 1370, Համայնքի ղեկավարի որոշումներ 08.07.2019թ. N 69, N 70, Շինարարության թույլտվություն 08/06/2021թ. թիվ 02, Ավարտական ակտ 18/10/2022թ. թիվ 12, Համայնքի ղեկավարի որոշում 30/11/2023թ. N 231-Ա

4. ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիրը՝ 10-039-0304-0124

Մակերեսի չափը (հա)՝ 1.6197

Նպատակային նշանակությունը՝ էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների օբյեկտների

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ էներգետիկայի

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 17012024-10-0026, գաղտնաբան՝ JAK35QIMPFUU

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

5. ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- 1) Նպատակային նշանակությունը՝
- 2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Հ/Հ	Կադաստրային ծածկագիր	Տեսակ	Մակերես	Գրանցված իրավունքի տեսակ

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

Գրանցումը իրականացնող պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը՝ ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Զբաղեցրած պաշտոնը՝ Անշարժ գույքի գրանցման միասնական ստորաբաժանման անշարժ գույքի ավագ ռեգիստր

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 17012024-10-0026, գաղտնաբառ՝ JAK35QIMPFUY

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

Էջ 2/2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՍԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Կադաստրի կոմիտե

Սույն վկայականով հաստատվում է 9 մարտի 2020 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում կատարված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏ(ՆԵՐ)

«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ

2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐԸ ԵՎ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Մարզ Վայոց ձոր, համայնք Ջաղիթափ գյուղ Սարավան 7-րդ փողոց 6 հողամաս

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՔ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱԾ ՓԱՏՏԱԹՂԹԵՐԸ

Անշարժ գույքի առուվաճառքի պայմանագիր 01/10/2019թ ս/մ 14591, Համայնքի ղեկավարի որոշում՝ 24/02/2020թ. թիվ 19

4. ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիրը՝ 10-039-0306-0014

Մակերեսի չափը (հա)՝ 3.925

Նպատակային նշանակությունը՝ էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների օբյեկտների

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ էներգետիկայի

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 09032020-10-0011, գաղտնաբառ՝ K1UDL3HLCBSJ

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի www.e-cadastre.am կայքի միջոցով

5. ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- 1) Նպատակային նշանակությունը՝
- 2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Հ/Հ	Կադաստրային ծածկագիր	Տեսակ	Մակերես	Գրանցված իրավունքի տեսակ

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

Գրանցումը իրականացնող պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը՝ Խաչատուր Վարդանյան

Զբաղեցրած պաշտոնը՝ Անշարժ գույքի գրանցման միասնական ստորաբաժանման անշարժ գույքի ավագ ռեգիստր

ՎՎԱՅԱՎԱՆ N 09032020-10-0011, գաղտնաբառ՝ K1UDL3HLCBSJ

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

Էջ 2/2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆՎԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Կադաստրի
կոմիտե

Սույն վկայականով հաստատվում է 9 մարտի 2020 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում կատարված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏ(ՆԵՐ)

«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ

2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐԸ ԵՎ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Մարզ Վայոց ձոր, համայնք Զառիթափ գյուղ Սարավան 7-րդ փողոց 9 հողամաս

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՔ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ

Տարածամկետ վճարմամբ առուվաճառքի և գրավի 01.10.2019թ. ս/մ 14590 պայմանագիր, Համայնքի ավագանու 21/02/2020թ. թիվ 17 որոշումից քաղվածք՝ տրված 24/02/2020թ., Համայնքի ղեկավարի 24/02/2020թ. թիվ 19 որոշում

4. ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիրը՝ 10-039-0304-0037

Մակերեսի չափը (հա)՝ 1.262

Նպատակային նշանակությունը՝ էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների օբյեկտների

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ էներգետիկայի

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 09032020-10-0010, գաղտնաբառ՝ 1PVT1PBAUKH

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի
www.e-cadastre.am կայքի միջոցով

5. ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- 1) Նպատակային նշանակությունը՝
- 2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Հ/Հ	Կադաստրային ծածկագիր	Տեսակ	Մակերես	Գրանցված իրավունքի տեսակ

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

Գրանցումը իրականացնող պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը՝ Մկրտիչ Մարեգասպարյան

Զբաղեցրած պաշտոնը՝ Անշարժ գույքի գրանցման միասնական ստորաբաժանման անշարժ գույքի ռեգիստր

ՎՎԱՅԱՎԱՆ N 09032020-10-0010, գաղտնաբառ՝ 1PYXT1PBԱՍԿԻ

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

Էջ 2/2

**ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3՝ ԲԱՇԽՄԱՆ ՑԱՆՑԻՆ ՄԻԱՑՄԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
ՏՐԱՄԱԴՐՎԱԾ «ՀԷՑ»ՓԲԸ-Ի ԿՈՑՄԻՑ**

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԼԵԿՏՐՈՎԿԱՆ ՑԱՆՑԵՐ

ELECTRIC NETWORKS OF ARMENIA

ЭЛЕКТРИЧЕСКИЕ СЕТИ АРМЕНИИ

ՀՀ Երևան, Ա. Արմենակյան փողոց 127

№ S-6(10)/0137-Հ

«02» 4 2024թ.

**ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
ԲԱՇԽՄԱՆ ՑԱՆՑԻՆ ՄԻԱՑՄԱՆ**

Տրվում է

Պատճենը

Տեղադրվող կայանի միացման հասցեն

Արևային կայանի անվանումը

Լիցենզիայի համարը

Արևային կայանի հզորությունը (կՎտ)

Բաշխման ցանցին միացման կետի լարումը

«ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ-ին

«Արաքս» մ/ճ գլխավոր ճարտարագետ Գ.Հակոբյան
«Էլեկտրաէներգետիկական համակարգի օպերատոր» ՓԲԸ
Գլխավոր ճարտարագետ Գ. Բալյանին

ՀՀ Վայոց Ձորի մարզ, Ձառիթափ համայնք, գյուղ
Սարավան-7-րդ փողոց 2, 6, 9 հողամասեր, Վայք համայնք,
գյուղ Սարավան 1/1 հողամաս
(կարգ. ծածկագիր՝ 10-039-0306-0015; 10-039-0306-0014;
10-039-0304-0037; 10-039-0304-0124)

«Արեգ-2»

ԼԷ N0755

6000

6 կՎ

- «Արեգ-2» արևային կայանի տարածքում կառուցել 6/0.8կՎ լարման համապատասխան հզորության ենթակայան:
- Ենթակայանը միացնել «Որոտան-2» 110/6 կՎ ենթակայանի 6 կՎ ԲԱ-ին՝ առանձին բջիջով, կառուցելով 6 կՎ էլ. հաղորդման գիծ:
- Արևային կայանի էլեկտրական մասի նախագիծը նախապես համաձայնեցնել «ՀԷՑ» ՓԲ ընկերության տեխնիկական տնօրինության, «ԷԷՀՕ» ՓԲ ընկերությունների և համապատասխան այլ շահագրգիռ կազմակերպությունների հետ:
- Ռելեական պաշտպանությունը և ավտոմատիկան նախատեսել համաձայն ՀՀ կառավարության 2023 թվականի ապրիլի 21-ի N592-Ն որոշմամբ հաստատված էլեկտրատեղակայանքների սարքավածքի կանոնների՝ պաշտպանության ծավալը և կառուցվածքը համաձայնեցնելով «ՀԷՑ» ՓԲ և «ԷԷՀՕ» ՓԲ ընկերությունների հետ:
- Սահմանազատման կետում՝ «Որոտան-2» 110/6 կՎ ենթակայանի 6 կՎ ԲԱ-ի արևային կայանի միացման բջիջում՝ համաձայն ՀՕԿ-ի 25 դեկտեմբերի 2019 թվականի N522-Ն որոշմամբ հաստատված ԷԼՇ կանոնների թիվ 38 գլխի պահանջների, տեղադրել և օրինակակազմել երկկողմ հաշվառող իրականացնող (Реверс) հաշվառողի սարքեր (եկտրաէներգիայի հաշվիչ, հոսանքի և լարման չափիչ տրանսֆորմատորների միացությունների համախումբ):
- Արևային կայանի միացումը բաշխման ցանցին կիրականացվի՝ ՀՀ քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից տրված գործարկման եզրակացության, «ՀԷՑ» ՓԲ ընկերության կողմից տրված լարման կարգադրության առկայության դեպքում:

- Բաշխման ցանցին միացման աշխատանքները իրականացնել համաձայն նախագծի՝ լիցենզավորված կազմակերպության միջոցով:
- 29.09.2020 թ. փրամադրված ՏՊ-350-6(10)1876 Տեխնիկական պայմանները համարել անվավեր:
- Տեխնիկական պայմանների կադրաման ժամկետը մինչև Կրտսդրության լիցենզիայով ամրագրված՝ կայանի կառուցման ժամանակահատվածը:

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՏՆՕՐԵՆ

Դ. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Վայրց Չորի մարզի Վայք համայնքի Մարավան
բնակավայրի տարածքում նախատեսվող 6ՄՎտ
հզորությամբ արևային կայանի և 7000 ԿՎԱ հզորությամբ
էներգայանի կառուցման կառուցման

ՇՄԱԳ հաշվետվություն
2024թ. սեպտեմբեր

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4՝ ԷԼԵԿՏՐԱԷՆԵՐԳԻԱՅԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԼԻՑԵՆԶԻԱ

**Հ Ա Յ Ա Ս Տ Ա Ն Ի Հ Ա Ն Ր Ա Պ Ե Տ Ո Ւ Թ Յ Ա Ն
Հ Ա Ն Ր Ա Յ Ի Ն Ծ Ա Ռ Ա Յ Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն Ն Ե Ր Ը Կ Ա Ր Գ Ա Վ Ո Ր Ո Ղ
Հ Ա Ն Ձ Ն Ա Ժ Ո Ղ Ո Վ**

**Էլեկտրական էներգիայի (հզորության) արտադրության
Լ Ի Ց Ե Ն Ձ Ի Ա**

ԼԷ N°0755 (7 էջից)

Տրվում է «ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» սահմանափակ
պատասխանատվությամբ ընկերությանը՝ մինչև
2045 թվականի նոյեմբերի 30-ը գործողության
ժամկետով,

Հայաստանի Հանրապետության հանրային
ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի
2023 թվականի նոյեմբերի 29-ի N°414-Ա որոշմամբ

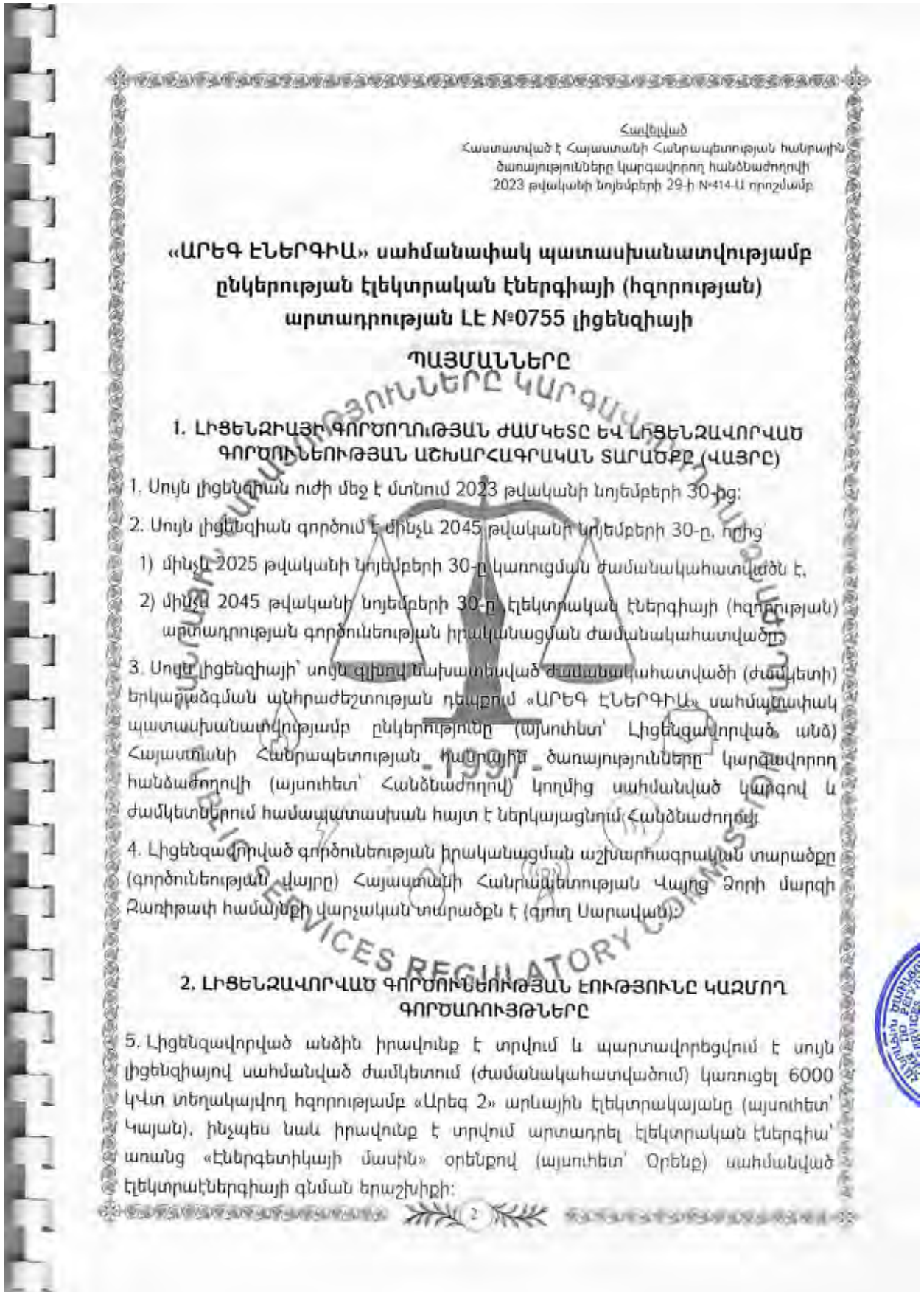
Հայաստանի Հանրապետության
հանրային ծառայությունները կարգավորող
հանձնաժողովի նախագահ՝

 Գ. Բաղդամյան

« 29 » նոյեմբերի 2023 թ.

ԵՐԵՎԱՆ - 2023թ.

6. Լիցենզավորված անձին, առանց Օրենքով սահմանված էլեկտրաէներգիայի գնման երաշխիքի, իրավունք է տրվում՝

- 1) մեծաձախ շուկայում վաճառել կամ արտահանել իր արտադրած էլեկտրական էներգիան (հզորությունը)՝ շուկայի կանոնների համաձայն,
- 2) էլեկտրաէներգետիկական մեծաձախ շուկայում գնել էլեկտրական էներգիա (հզորություն), եթե սեփական արտադրության էլեկտրական էներգիայով չի կարողանում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները:

7. Լիցենզավորված անձն էլեկտրական էներգիան կարող է օգտագործել նաև սեփական կարիքների համար՝ շուկայի կանոնների համաձայն:

8. Կայանի կառուցման ավարտից հետո դրա փաստացի տեղակայված (դրվածքային) հզորությունը կամրագրվի սույն լիցենզիայում:

9. Կայանի համար հանձնաժողովը սակագին չի սահմանում:

3. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՎԱԾ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

10. Լիցենզավորված անձի գործունեությունը պետք է համապատասխանի Օրենքի, այլ օրենքների, սույն լիցենզիայի, ցանցային կանոնների, փոխարային կանոնների, Հանձնաժողովի կողմից ընդունված և այլ իրավական ակտերի պահանջներին:

11. Լիցենզավորված անձի և էլեկտրաէներգետիկայի բնագավառում գործունեության լիցենզիա ունեցող այլ անձանց, ինչպես նաև սպառողների միջև կնքված պայմանագրերը պետք է համապատասխանեն Հանձնաժողովի սահմանած պայմանագրերի օրինակելի ձևերին և (կամ) պարտադիր պայմաններին:

12. Լիցենզավորված անձը շուկայի օպերատորի հաշվառման է ներկայացնում մեծաձախ շուկայում կնքված, ինչպես նաև էլեկտրական էներգիայի (հզորության) արտահանում նախատեսող պայմանագրերը՝ համաձայն շուկայի կանոնների:

13. Լիցենզավորված անձի կողմից Կայանի կառուցումը և շահագործումն իրականացվում է համաձայն Կայանի նախագծային փաստաթղթերով նախատեսված սխեմայի՝ բացառությամբ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերի:

14. Լիցենզավորված անձը ոչ ուշ, քան մինչև 2024 թվականի հուլիսի 30-ը պարտավոր է Հանձնաժողով ներկայացնել Կայանի կառուցման՝ օրենսդրության

պահանջներին համապատասխան փորձաքննություն անցած նախագիծը՝ դրական փորձագիտական եզրակացություններով:

15. Լիցենզավորված անձը պարտավոր է մինչև սույն լիցենզիայով սահմանված կառուցման ժամանակահատվածի ավարտը Հանձնաժողով ներկայացնել Կայանի կառուցման ավարտը հավաստող՝ Հանձնաժողովի սահմանած կարգով պահանջվող փաստաթղթերը:

16. Լիցենզավորված անձը (10 ՄՎտ և ավելի տեղակայված հզորությամբ Կայանների դեպքում) պարտավոր է կատարել էլեկտրաէներգետիկական համակարգի օպերատորի հրահանգները՝ համաձայն ցանցային կանոնների:

17. Սույն լիցենզիան չի կադրող այլ անձանց օգտագործման սովել, օտարվել կամ գրավադրվել, իսկ գրանով ամրագրված էլեկտրական էներգիայի արտադրության գործառույթը որևէ ձևով փոխանցվել այլ անձի, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

18. Սույն լիցենզիայի գործողությունը չի տարածվում Լիցենզավորված անձի հետ համատեղ այդ թվում՝ համատեղ գործունեության պայմանագրով գործունեություն իրականացնող այլ անձանց, ինչպես նաև Լիցենզավորված անձի մասնակցությամբ հիմնադրված կամ գործող իրավաբանական անձանց վրա:

19. Լիցենզավորված անձը պարտավոր է ապահովել լիցենզավորված գործունեության իրականացման համար անհրաժեշտ և այդ գործունեության մեջ ներգրավված գոյքի հասանելիությունը Հանձնաժողովի ներկայացուցիչների համար:

20. Լիցենզավորված անձի կողմից իրականացվող տնտեսական այլ գործունեությունը չպետք է վտանգի սույն լիցենզիայի պայմանների պատշաճ կատարումը: Իսկ լիցենզավորված գործունեության հաշվապահական մաշվառումը պետք է առանձնացված լինի Լիցենզավորված անձի կողմից իրականացվող այլ գործունեության հաշվապահական հաշվառումից:

21. Լիցենզավորված անձը պարտավոր է Հանձնաժողովի կողմից սահմանված կարգերին և ձևերին համապատասխան լիցենզավորված գործունեության մասին տեղեկատվություն և հաշվետվություններ ներկայացնել Հանձնաժողով:

22. Լիցենզավորված անձը պարտավոր է Հանձնաժողովի պահանջով ներկայացնել լիցենզավորված գործունեության վերաբերյալ սպառիչ տեղեկատվություն, ինչպես նաև պատասխանել Հանձնաժողովի գրավոր հարցադրումներին 10 օրվա ընթացքում, եթե Հանձնաժողովի կողմից այլ ժամկետներ սահմանված չեն:

23. Լիցենզավորված անձը պատասխանատվություն է կրում Հանձնաժողով ներկայացրած լիցենզավորված գործունեության մասին հաշվետվությունների և այլ տեղեկատվության հավաստիության համար:

24. Լիցենզավորված անձի և շուկայի մասնակիցների կողմից միմյանց, ինչպես նաև Հանձնաժողով ներկայացվող տեղեկությունը (փաստաթուղթը) հրապարակային է. եթե այն օրենքի համաձայն չի համարվում գաղտնի:

25. Լիցենզավորված անձը պարտավոր է Հանձնաժողովին անմիջապես հայտնել այն հանգամանքների մասին, որոնք հանգեցրել են սույն լիցենզիայի պայմանների խախտումների կամ կարող են դառնալ սույն լիցենզիայի պայմանների խախտումների անմիջական պնտնան:

26. Սույն լիցենզիայի պայմաններով նախատեսված իրազեկումը, այդ թվում փաստաթղթերի նախնումը, կատարվում է օրենքով սահմանված կարգով և ժամկետներում:

4. ԼԻՑԵՆԶԱՎՈՐՎԱԾ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀԱՅՈՒՄԸ

27. Լիցենզավորված գործունեության վերահսկումն իրականացնում է Հանձնաժողովը:

28. Հանձնաժողովը օրենքներով և դրանց հիման վրա ընդունված՝ իր իրավական ակտերով սահմանված դեպքերում և կարգով, Լիցենզավորված անձի գործունեությունը Օրենքին, Հանձնաժողովի իրավական ակտերին և լիցենզիայի պայմաններին համապատասխանության ստուգման, ինչպես նաև Հանձնաժողով ներկայացվող հաշվետվությունների և տեղեկատվության հավաստիության, գնահատման համար իրականացնում է Լիցենզավորված անձի գործունեության մոնիտորինգ:

29. Հանձնաժողովի ներկայացուցիչներն (նեն) ազատ մուտքի իրավունք Լիցենզավորված անձի տարածք՝ Հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

5. ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑ ԿԻՐԱՊՎՈՂ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

30. Լիցենզավորված անձի կողմից Օրենքի դրույթները, Հանձնաժողովի ընդունած իրավական ակտերը չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու դեպքում Հանձնաժողովն իրավասու է կիրառելու Օրենքով նախատեսված պատասխանատվության միջոցները, վերականգնելու մինչև խախտումը եղած դրույթները, կատարելու դրանից բխող գործողություններ (այդ թվում՝ հաշվարկ, վերահաշվարկ և այլն), ինչպես նաև տալ դրանց կամ խախտումը վերացնելու

վերաբերյալ հանձնարարականներ՝ հաշվի առնելով «Հանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի մասին» օրենքով սահմանված առանձնահատկությունները:

31. Լիցենզավորված անձը սույն լիցենզիայի պայմանների 30-րդ կետում նշված խախտումների համար պատասխանատվություն չի կրում, եթե դրանք հետևանք են ֆորս մաժորի:

32. Լիցենզավորված անձի կամ Հանձնաժողովի նախաձեռնությամբ սույն լիցենզիայի գործողությունը դադարեցնելու դեպքում Հանձնաժողովը և Լիցենզավորված անձը ղեկավարվում են Օրենքով և օրենսդրությամբ:

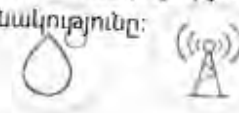
6. ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ՓՈՒՓՈՒՄՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՎԵՐԱԶԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

33. Սույն լիցենզիայում փոփոխություններ կարող են կատարվել Լիցենզավորված անձի կամ Հանձնաժողովի նախաձեռնությամբ՝ Հանձնաժողովի կողմից սահմանված կարգով:

34. Հանձնաժողովի նախաձեռնությամբ սույն լիցենզիայի փոփոխությունները կատարվում են Լիցենզավորված անձի համաձայնությամբ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նախատեսվող փոփոխություններն անհրաժեշտ են օրենքների և նորմատիվ իրավական ակտերի պատշաճ կատարումն ապահովելու համար:

35. Լիցենզավորված անձի վերակազմակերպման կամ նրա անվանման կամ գտնվելու վայրի փոփոխման դեպքում Լիցենզավորված անձը պարտավոր է այդ փոփոխություններն իրավական ուժ ստանալու օրվանից սկսած 15 օրյա ժամկետում լիցենզիայի վերաձևակերպման հայտ ներկայացնել Հանձնաժողով, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

36. Սույն լիցենզիայի պայմաններում հասկացություններն ունեն Օրենքով և շուկայի կանոններով սահմանված նշանակությունը:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5՝ ԱՎԱԳԱՆՈՒ ՈՐՈՇՈՒՄ ԵՎ ՍԵՐՎԻՏՈՒՏԻ ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶ ՎԱՅՔ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆՈՒ

14 ՀՈՒՆԻՍԻ 2024թ.

ՈՐՈՇՈՒՄ N 64-Ա

ՎԱՅՔ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ԳՏՆՎՈՂ, ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ
ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՆԴԻՍԱՑՈՂ ՀՈՂԱՄԱՍԸ «ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻԱ» ՍՊԸ-ԻՆ
ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ԾԳՏՎԵԼՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՈՎ (ՍԵՐՎԻՏՈՒՏ) ԾԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ
ՏՐԱՄԱԴՐԵԼՈՒՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի 21-րդ կետով, Հայաստանի Հանրապետության Հողային օրենսգրքի 50-րդ հոդվածով, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 210-րդ և 216-րդ հոդվածներով և հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010 թվականի հունվարի 14-ի N 16-Ն որոշումը և 2001 թվականի ապրիլի 12-ի N286 որոշման 46.2 կետի դ) ենթակետն ու հաշվի առնելով «Արեգ էներգիա» ՍՊ ընկերության դիմումը և նկատի ունենալով համայնքի ղեկավարի առաջարկը:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄ Է՝

- Տալ համաձայնություն Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրում գտնվող 10-039-0306-0132 կադաստրային ծածկագրով, 0,05611 հա մակերեսով համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողամասը՝ տարեկան 300 000 (երեք հարյուր հազար) ՀՀ դրամ վարձավճարով, սահմանափակ օգտվելու իրավունքով (սերվիտուտ) 10/տասը/ տարի ժամկետով տրամադրել «Արեգ էներգիա» ՍՊ ընկերությանը «Արեգ 2» արևային ֆոտովոլտային կայանի բարձրավոլտ մալուխային գծերի կառուցման նպատակով:
- Վայք համայնքի ղեկավարին՝ ձեռնարկել սույն որոշումից բխող անհրաժեշտ գործառնությունների իրականացումը:
- Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

Կողմ -9
ԱՎԱԳՅԱՆ ՀԱՅԿ
ԱՐԱՄՅԱՆ ԱՆՈՒՇ
ԿՈՍՏԱՆՅԱՆ ՍՈՒՍԱՆՆԱ
ԿՈՍՏԱՆՅԱՆ ՎԱՐԴԱՆ
ՀԱԿՈՐՅԱՆ ԱՄՏՐԻԿ
ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ ՄԻԻԹԱՐ
ՄԱՆՈՒՋԱՐՅԱՆ ՀՐԱԶԻԿ
ՈՍԿԱՆՅԱՆ ԱՐՄԻՆԵ
ՋԱՆՈՅԱՆ ՀԱՄԲԱՐՉՈՒՄ

Դեմ -0

Ձեռնպահ -0

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ՝

ՄԻԻԹԱՐ ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ

Որոշման նախագիծը նախապատրաստելից՝
ԱՆՈՒՇ ԴԱՋԱՐՅԱՆ

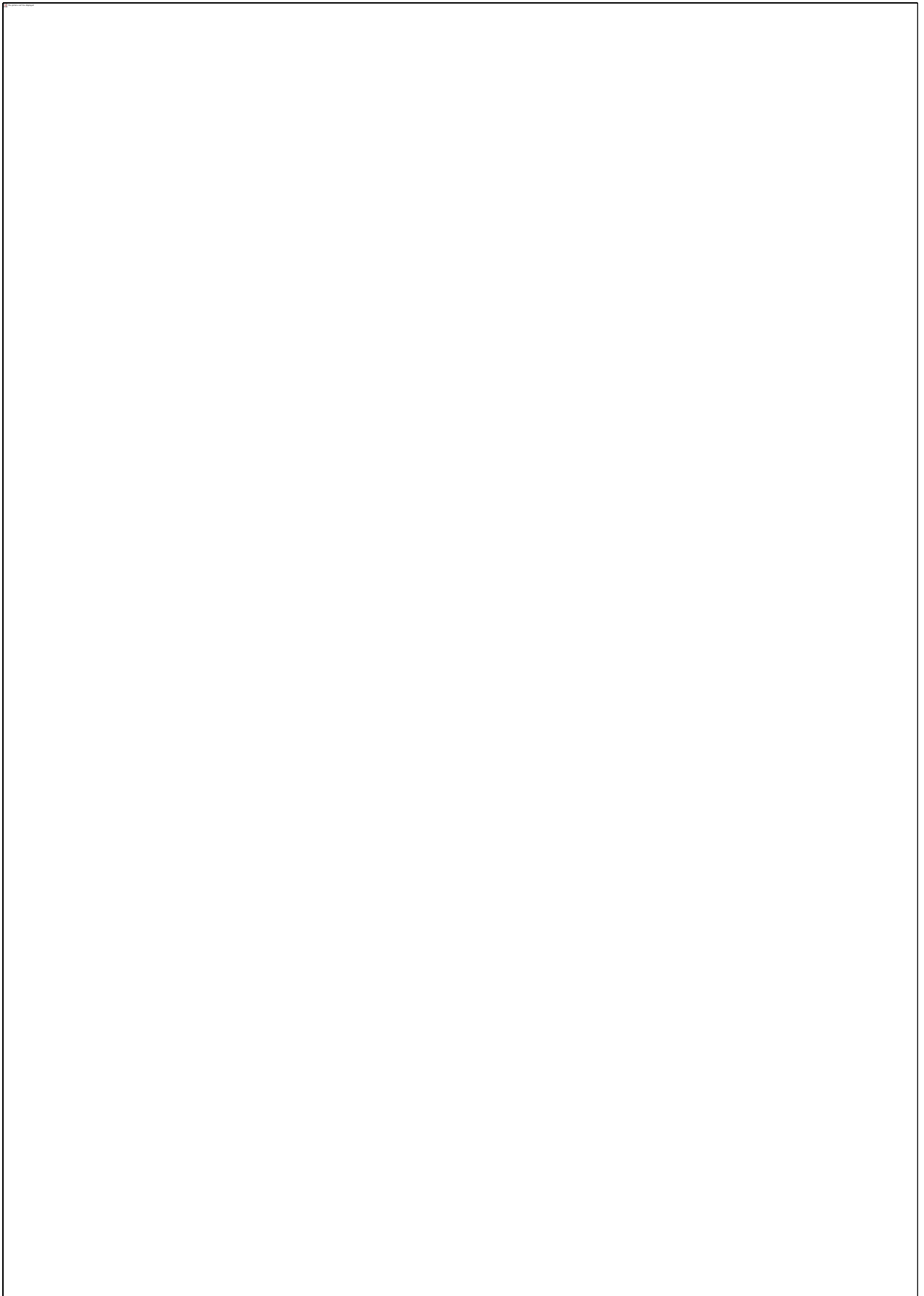

Վայոց Ձորի մարզի Վայք համայնքի Սարավան
բնակավայրի տարածքում նախատեսվող 6ՄՎտ
հզորությամբ արևային կայանի և 7000 ԿՎԱ հզորությամբ
ենթակայանի կառուցման կառուցման

ՇՄԱԳ հաշվետվություն

2024թ. սեպտեմբեր

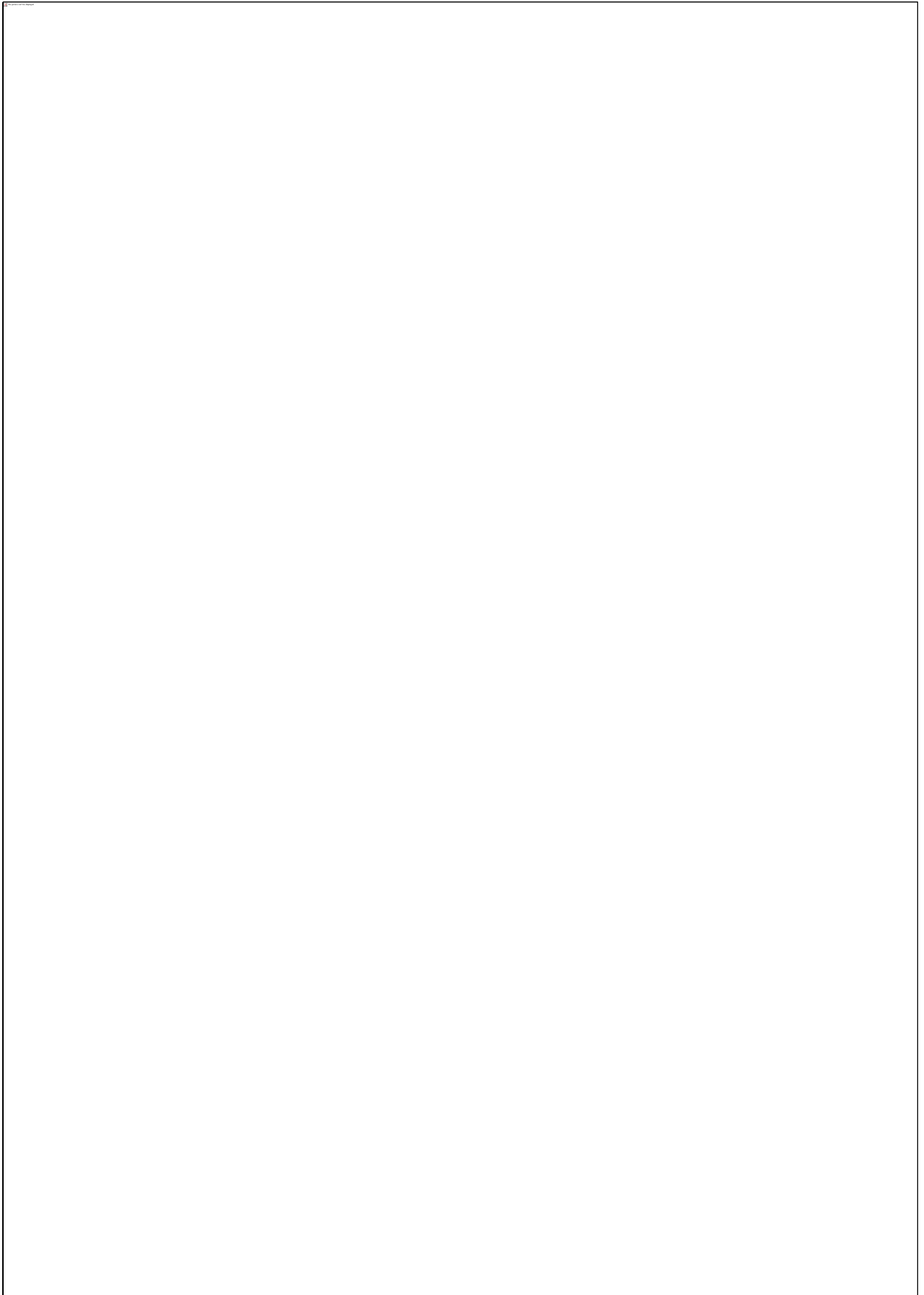

Վայոց Ձորի մարզի Վայք համայնքի Սարավան
բնակավայրի տարածքում նախատեսվող 6ՄՎտ
հզորությամբ արևային կայանի և 7000 ԿՎԱ հզորությամբ
ենթակայանի կառուցման կառուցման

ՇՄԱԳ հաշվետվություն

2024թ. սեպտեմբեր

**ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6՝ ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶԻ ՎԱՅՔ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍԱՐԱՎԱՆ
ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐՈՒՄ «ԱՐԵԳ ԷՆԵՐԳԻՍ» ՍՊԸ-Ի
ԿՈՂՄԻՑ ԱՐԵՎԱՅԻՆ ԷՆԵՐԳԱԿԱՅԱՆԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ
ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՈՒՄ
ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ՊԱՏՄԱ-ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ
ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳԱՀԱՏԱԿԱՆ-ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ**

Հայաստանը չափազանց հարուստ մշակութային ժառանգություն ունեցող երկիր է, որի ակունքները ձգվում են դեպի հազարամյակների խորքերը: Այստեղ հայտնի են շուրջ 33 000 պատմության և մշակույթի հուշարձաններ, ներկայացված 4500 առանձին համալիրներով, որոնք զբաղեցնում են մոտ 20 000 հեկտար ընդհանուր տարածք: Հայաստանի Հանրապետության տարածքում առկա հուշարձանները պաշտպանված են օրենքով և բաժանվում են տեղական և հանրապետական նշանակության: Դրանց մեջ հատկապես առանձնանում են թվով 80 համալիրներ, որոնք ունեն կարևորագույն պատմական, ճարտարապետական, գիտական, արվեստագիտական և մշակութային բացառիկ արժեք (ընդգրկում են մոտ 400 ճարտարապետական հուշարձաններ): Ոչ վաղ անցյալում դրանք ընդգրկված էին ԽՍՀՄ համամյութենական մշակութային և պատմական արժեք ներկայացնող հուշարձանների ցուցակում: Ներկայումս, ՅՈՒՆԵՍԿՈ-ի համաշխարհային մշակութային ժառանգության ցուցակը, որը, սկսած 1963 թ. համալրվել է առավելքան 630 պատմական հուշարձաններով և բնության տարածքներով ամբողջ աշխարհում, ներառում է նաև Հայաստանի տարածքի որոշ հուշարձաններ: Դրանց շարքում են Հաղպատի վանական համալիրը, Սանահնի վանական համալիրը և միջնադարյան կամուրջը, Էջմիածինն իր բազմաթիվ հուշարձաններով, Զվարթնոցի տաճարը, Գեղարդավանքի համալիրը և Ազատ գետի վերին հատվածը: Հայաստանի տարածքի այլ հուշարձաններ ևս նախապատրաստվում են ընդգրկվելու ՅՈՒՆԵՍԿՈ-ի ցուցակներում, որոնք են՝ Նորավանքի վանական համալիրը, պարսկական Կապույտ մզկիթը և միջնադարյան Հայաստանի մայրաքաղաք Դվինը: Այդ պատճառով մշակութային ժառանգության գնահատումը և կառավարումը նման ծրագրերի իրականացման տարածքի համար գերակա խնդիր է և պահանջում է հնագետի փորձագիտական եզրակացություն: Հնագիտական փորձագիտության խնդիրներն են.

1. Բացահայտել ծրագրի իրականացման հնարավոր ազդեցությունները նյութական մշակույթի սկզբնաղբյուրների վրա, որոնք են շարժական և անշարժ հուշարձանները, հնավայրերը, կառուցվածքները և լանդշաֆտները, որոնք ունեն, հնագիտական, հնէաբանական, պատմական, ճարտարապետական, կրոնական, գեղագիտական կամ մշակութային նշանակություն;

2. Պատրաստել շրջակա միջավայրի ազդեցության գնահատման (ՇՄԱԳ) հաշվետվության հնագիտական բաղկացուցիչը՝ ներառյալ կառավարման պլանը (ԿՊ-ն), որոնք երկուսն էլ կնախապատրաստվեն ծրագիրը իրականացնող մարմնի (ԻՄ) աջակցությամբ, որն է «Արեգ Էներգիա» ՍՊԸ -ն:

3. Կազմակերպել նախնական և դաշտային հետազոտություններ նախագծի իրականացման տարածքում առկա հնագիտական հուշարձանների համար, տեղորոշել և բնորոշել հայտնի և նոր հայտնաբերված հնավայրերը, հանդես գալ որոշակի առաջարկներով՝ կապված հուշարձանների վրա ազդեցության մեղմացման միջոցառումների մշակման հետ, որոնք պետք է արտացոլվեն ՇՄԱԳ հաշվետվության մեջ և ԿՊ-ում: Ներկայացվող ՇՄԱԳ հաշվետվության մեջ ուսումնասիրված միավորները պետք է բաժանվեն երկու խմբի՝ հուշարձաններ, որոնք կրում են ծրագրի իրականացման անմիջական ազդեցությունը և հուշարձաններ, որոնք չեն ազդվում ուղղակիորեն կամ ազդվում են անուղղակիորեն: Բոլոր ազդվող հուշարձանների համար ծրագրի իրականացումից առաջ պետք է ներկայացվեն որոշակի եզրակացություններ, որոնք հնարավորություն կտան գնահատել նախագծի բացասական ազդեցությունը մշակութային միավորների և նրանց պատմա-աշխարհագրական միջավայրի վրա:

«Արեգ Էներգիա» ՍՊԸ-ի կողմից 6 մՎտ հզորությամբ արևային էներգակայանի հիմնելու համար նախատեսված 7,304 հա ընդհանուր մակերեսով տարածքը գտնվում է ՀՀ Վայոց Ձորի մարզի Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի վարչական տարածքում (հողամասերի կադաստրային կոդեր՝ 10-039-0306-0015, 10-039-0306-0014, 10-039-0304-0037)՝ համանուն բնակավայրից 1.5 կմ հյուսիս-արևելք (Քարտեզներ 1 և 1ա):

Երկրաբանական և երկրաձևաբանական տեսանկյունից ուսումնասիրվող

տարածքն իրենից ներկայացնում է Վարդենիսի լեռնաշղթայի հարավ-արևելյան ստորոտներում՝ Արփայի վտակ Դարբ գետի ակունքների երկայնքով տարածվող բարձր լեռնային գոտու մի հատված, որը տեղ-տեղ ունի տափարակ՝ ստորին նիշերում գետերի ձորակներով կտրարտված ռելիեֆ: Նրան բնորոշ են սևահողային ծածկույթն ու ծովի մակերևույթից միջինում 2030-2035 մ բարձրության վրա գտնվող նոսր անտառակները, ծառա-թփուտային բուսականությունը և ալպյան մարգագետինները (Լուսանկարներ 1-4):

Ծրագրի իրականացման ազդեցության գոտում հայտնվող պատմա-մշակութային միավորների բացահայտման և տեղայնացման համար սկզբնական փուլում օգտվել ենք Հայաստանի Հանրապետության Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակ, Վայոց ձորի մարզ (տե՛ս Հավելված ՀՀ կառավարության 2003 թ., Հունիսի 26-ի, N754-Ն որոշման) փաստաթղթից, որտեղ Սարավան բնակավայրում 3.39. դասիչի տակ գրանցված է երեք հուշարձան՝ 12-17-րդ դդ. միջնադարյան գերեզմանոցը (դասիչ 3.39.1.), 13-14-րդ, 17-20-րդ դդ. միջնադարյան Դարբ կամ Թարփ գյուղատեղին (դասիչ 3.39.2.) և 19-րդ դ. եկեղեցին (դասիչ 3.39.3.), որոնք ուսումնասիրվող տարածքից գտնվում են նշանակալի հեռավորության վրա և արևային կայանի կառուցումը նրանց վրա որևէ կերպ ազդել չի կարող:

Բացի ցուցակներում ներառված հուշարձանները, անհրաժեշտ է տեղայնացնել տարբեր արշավախմբերի ուսումնասիրության շնորհիվ հայտնաբերված հնավայրերը, որոնք դոնս ընդգրկված չեն հուշարձանների պետական ցանկում, ունեն կամ չունեն նորահայտ հուշարձանի կարգավիճակ, սակայն անկախ դրանից, ենթակա են պահպանման պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին ՀՀ օրենքի Հոդված 20-ով. Նորահայտ հուշարձանների պահպանության և անվթարության ապահովումը, որը սահմանում է՝ պատմական, գիտական, գեղարվեստական կամ մշակութային այլ արժեք ունեցող նոր հայտնաբերված կամ նոր արժեքավորված օբյեկտն ստանում է նորահայտ հուշարձանի կարգավիճակ և պահպանվում է մինչև հուշարձանների պետական ցուցակում ընդգրկվելը՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Նորահայտ հուշարձանը տնօրինող իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձը պարտավոր է ապահովել դրա անվթարությունը, իսկ պետության կողմից այն վերցնելու դեպքում սեփականատիրոջ կրած վնասը փոխհատուցվում է օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Հուշարձանի հայտնաբերման փաստը թաքցնող, այն հաշվառելու և ուսումնասիրելու համար արգելքներ ստեղծող, ինչպես նաև գտածոները ոչնչացնող կամ յուրացնող անձը պատասխանատվություն է կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Չնայած նրան, որ ՀՀ Վայոց ձորի մարզի տարածքում 19-21-րդ դդ. աշխատել են բազմաթիվ հնագիտական արշավախմբեր՝ խնդրո առարկա տարածքը նրանց աշխատանքներում չի ներառվել, ուստի որևէ տեղեկատվություն արխիվային փաստաթղթերում կամ հրատարակություններում առկա չէ:

Եվ վերջապես ս.թ. ապրիլի 12-ին իրականացվել է տարածքի դաշտային-հնագիտական հետազոտություն: Տեղանքի հնագիտական ուսումնասիրության արդյունքում պարզվեց, որ այն ժամանակին ենթարկվել է մելիորացիայի, որոշ հատվածներում հարթեցվել, և դատելով մոտակայքում առկա շինությունների մնացորներից՝ երկար տարիներ օգտագործվել է գյուղատնտեսական նպատակներով: Ուստի, եթե այստեղ հնագիտական հուշարձաններ անգամ եղել են, ապա արտաքին նշաններ չեն պահպանվել (Լուսանկար 5): Ուսումնասիրության են ենթարկվել նաև տարածքում առկա կտրվածքները, որտեղ, սևահողային նստվածքի տակ բացվում են տեղի ապարների քայքայման արդյունքում առաջացած շերտերը (Լուսանկար 6): Դրանց ուսումնասիրության ընթացքում պատմա-մշակութային որևէ միավոր կամ դրանց հետքեր չեն փաստագրվել:

Ամփոփելով ներկայացված տեղեկատվությունը կարող ենք նշել, որ Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի վարչական սահմաններում «Արեգ Էներգիա» ՍՊԸ-ի կողմից արևային էներգակայան հիմնելու համար նախատեսված, ընդհանուրը՝ 7,304 հա մակերեսով տարածքը պատմա-մշակութային միավորների վրա հնաարավոր բացասական ազդեցության տեսանկյունից ռիսկեր չունի, քանի որ այստեղ պատմա-մշակութային միավորներ չեն փաստագրվել:

Հայկ Հայդոսյան
ՀՀ ԳԱԱ Հնագիտության և ազգագրության
Ինստիտուտ, Վաղ Հնագիտության բաժնի
Կրտսեր գիտաշխատող

Բորիս Գասպարյան
ՀՀ ԳԱԱ Հնագիտության և ազգագրության
Ինստիտուտ, Վաղ Հնագիտության բաժնի
Գիտաշխատող

Դմիտրի Առաքելյան
ՀՀ ԳԱԱ Երկրաբանության ինստիտուտ
Գիտաշխատող

29.04.2024 թ.

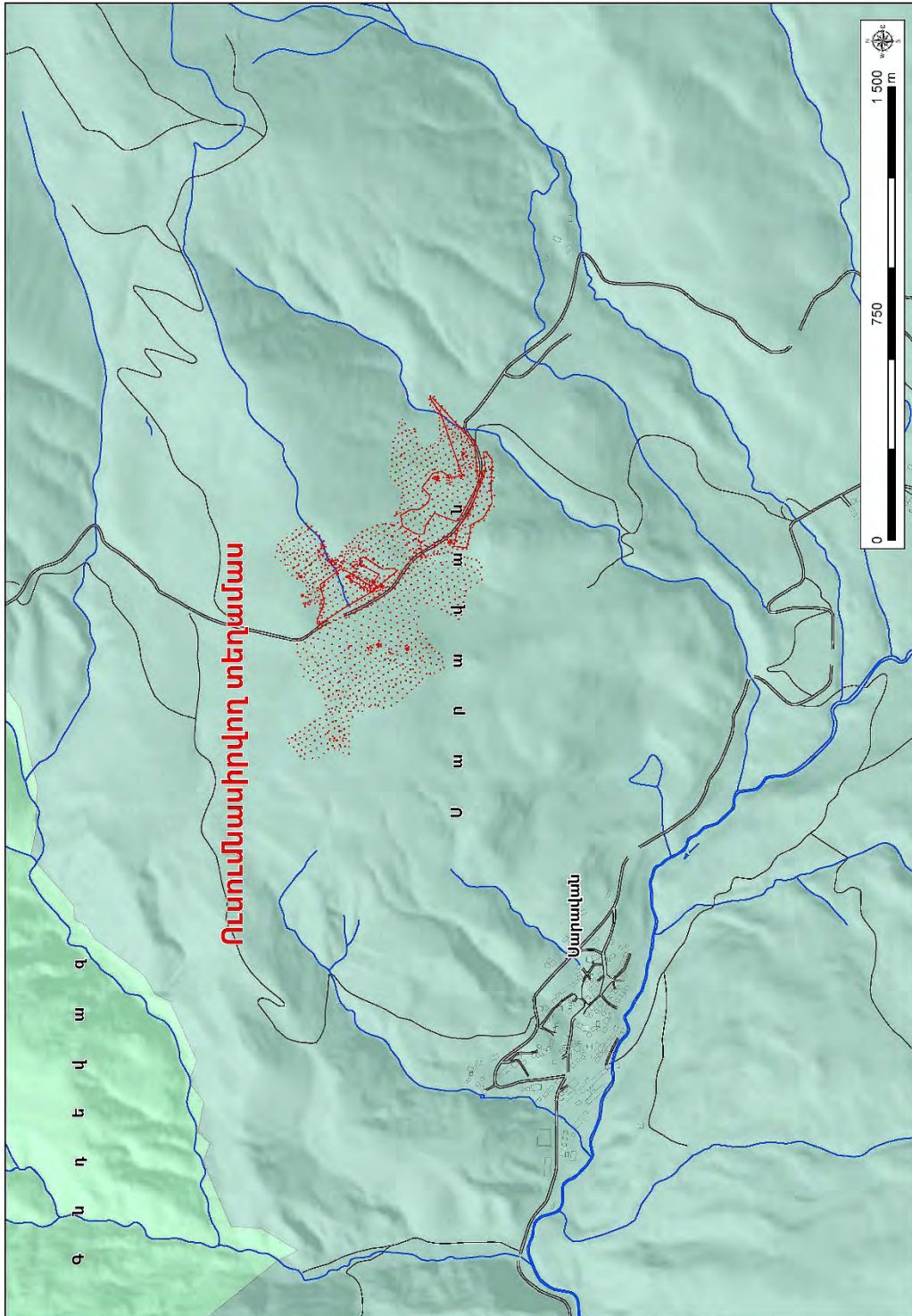
Օգտագործված գրականության ցանկ

1. Պետական ցուցակ Հայաստանի Հանրապետության պատմության և մշակույթի
անշարժ հուշարձանների՝ Վայոց ձորի մարզ, Հավելված ՀՀ կառավարության 2003
թ., Հունիսի 26-ի, N754-Ն որոշման,
2. Геология Армянской ССР, т. I, Геоморфология, Ответственный редактор Н.В.
Думитрашко, Издательство Академии Наук Армянской ССР, Ереван, 1962;
3. Геология Армянской ССР, т. II, Стратиграфия, Ответственный редактор К.Н.
Паффенгольц, Издательство Академии Наук Армянской ССР, Ереван, 1964.

Քարտեզներ և լուսանկարներ

Քարտեզ 1

Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի վարչական սահմաններում գտնվող «Արեգ Էներգիա» ՍՊԸ-ի կողմից արևային էներգակայանի կառուցման աշխատանքների համար նախատեսված 7,304 հա ընդհանուր մակերեսով տարածքը

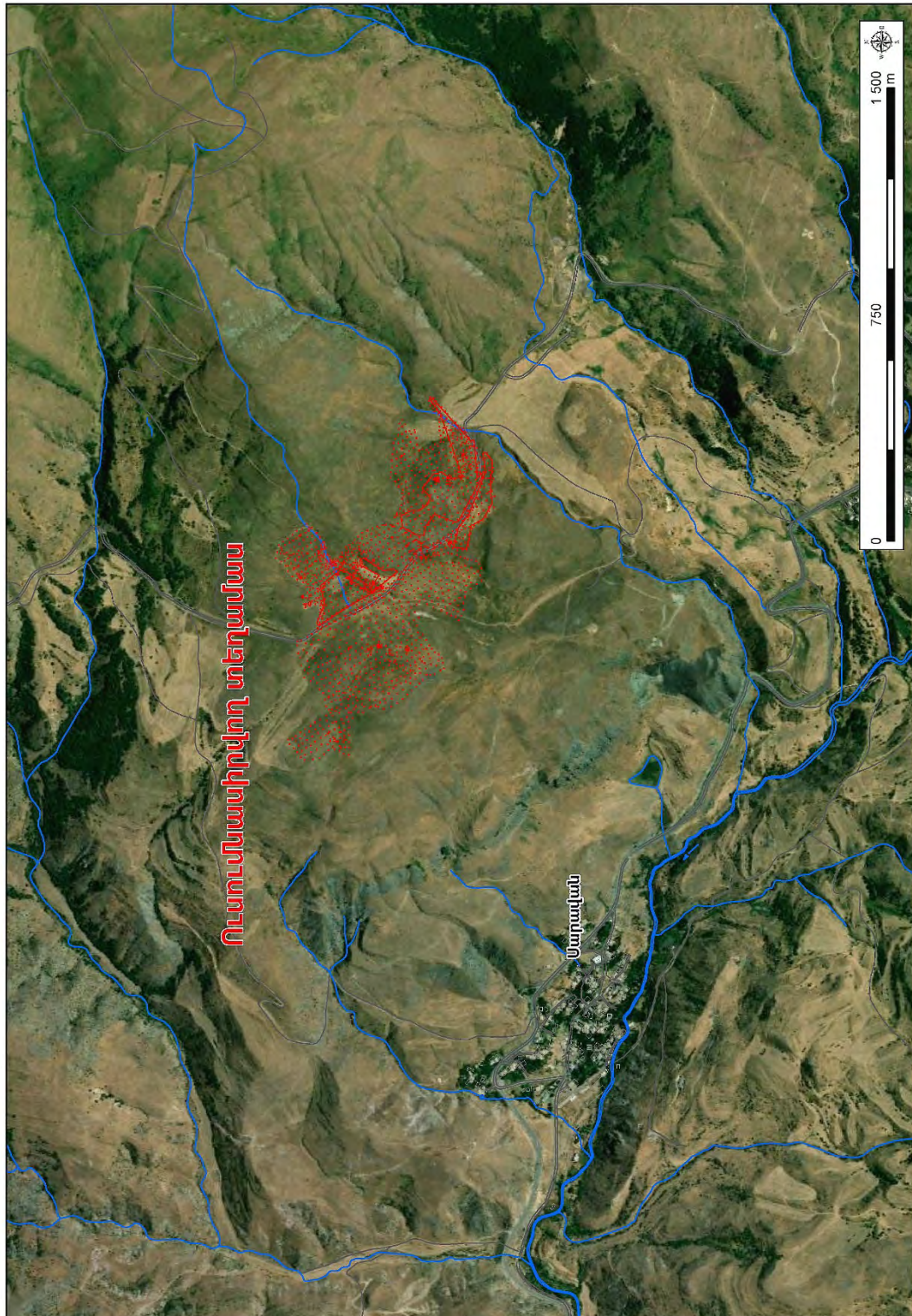

Վայոց Ձորի մարզի Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի տարածքում նախատեսվող 6ՄՎտ հզորությամբ արևային կայանի և 7000 ԿՎԱ հզորությամբ ենթակայանի կառուցման կառուցման

ՇՄԱԳ հաշվետվություն

2024թ. սեպտեմբեր

Քարտեզ 1ա

Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի վարչական սահմաններում գտնվող «Արեգ Էներգիա» ՍՊԸ-ի կողմից արևային էներգակայանի կառուցման աշխատանքների համար նախատեսված 7,304 հա ընդհանուր մակերեսով տարածքը

Լուսանկար 1. «Արեգ Էներգիա» ընկերության կողմից Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի սահմաններում արևային կայան կառուցելու համար նախատեսված տարածքը (օդալուսանկար)

Լուսանկար 2. «Արեգ Էներգիա» ընկերության կողմից Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի սահմաններում արևային կայան կառուցելու համար նախատեսված տարածքի արևելյան հատվածը (օդալուսանկար)

Լուսանկար 3. «Արեգ Էներգիա» ընկերության կողմից Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի սահմաններում արևային կայան կառուցելու համար նախատեսված տարածքի արևմտյան հատվածը (օդայուսանկար)

Լուսանկար 4. «Արեգ Էներգիա» ընկերության կողմից Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի սահմաններում արևային կայան կառուցելու համար նախատեսված տարածքի հյուսիս-արևմտյան հատվածը (օդայուսանկար)

Լուսանկար 5. «Արեգ Էներգիա» ընկերության կողմից Սարավանի արևային կայանի շինարարության համար ընտրված տարածքի մոտակայքում պահպանված կառուցապատման մնացորդներ

Լուսանկար 6. Ուսումնասիրվող տարածքի մոտակայքում գտնվող նստվածքների շերտագրական կտրվածք